

Cooperation Programme
Interreg V-A Greece-Bulgaria 2014-2020

“Market Changer”

“MarCh”

MIS Code: 5070788

Project Website: <http://marchproject.eu>

Παραδοτέο 3.1.1

**Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης στην περιοχή
εφαρμογής του έργου στην Ελλάδα
(Mapping Areas)**

**Εταιρία Διεθνικής Εκπαίδευσης
και Ανάπτυξης**

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Συνεργασίας Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020”

Περιεχόμενα

Summary.....	4
Σύντομη Παρουσίαση της Περιοχής του Έργου.....	7
Λίγα λόγια για την περιοχή, τη γεωγραφική της θέση	7
Οι Περιφερειακές Ενότητες, οι Δήμοι, οι κύριες Πόλεις-Οικισμοί.....	7
Οι Φυσικοί Πόροι της Περιοχής.....	10
Το Πολιτιστικό Περιβάλλον.....	16
Το Κλίμα.....	18
Οι Υποδομές Μεταφορών.....	18
Μεθοριακοί Σταθμοί.....	19
Άλλες Σημαντικές Υποδομές	20
Δημογραφικά και Κοινωνικά Χαρακτηριστικά του Πληθυσμού.....	21
Πληθυσμιακή Μεταβολή, ανά Περιφερειακή Ενότητα	21
Δείκτης Γήρανσης, Δείκτης Εξάρτησης.....	22
Επίπεδο Εκπαίδευσης του Πληθυσμού	22
Οικονομικά Στοιχεία.....	24
Εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ)	24
Κατά Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ).....	25
Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας	26
Ενεργός Πληθυσμός – Ανεργία – Απασχόληση.....	33
Εξέλιξη του Ενεργού Πληθυσμού.....	33
Απασχόληση ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας.....	35
Εξέλιξη της Ανεργίας	39
1.1 Χαρακτηριστικά του Πρωτογενή Τομέα.....	39
Ιδιαίτερα Τοπικά Προϊόντα	44
Βαθμός Μεταποίησης Αγροτικών Προϊόντων	46
Μεταλλικά και μη ορυκτά.....	49
Γεωθερμία	49
Υδρογεωλογική έρευνα.....	50
Χαρακτηριστικά του Δευτερογενή Τομέα.....	50
Τομέας Μεταποίησης.....	53
Επενδύσεις Παγίων στον Δευτερογενή Τομέα	55

Εξαγωγές	55
Διακεκρωμένες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις της Θράκης	56
Επιχειρήσεις που Έκλεισαν	61
Έρευνα – Καινοτομία.....	61
Χρήση Τεχνολογιών Πληροφόρησης, Επικοινωνίας και Ηλεκτρονικού Εμπορίου στις Επιχειρήσεις	65
Νεοφυείς επιχειρήσεις (<i>Start-Ups</i>)	66
Χαρακτηριστικά του Τριτογενή Τομέα.....	66
Επενδύσεις Παγίων στον Τριτογενή Τομέα	68
Επιδόσεις Επιχειρήσεων του Τριτογενή Τομέα	70
Μεγάλες Εταιρείες στον Τομέα του Εμπορίου	71
Υποδομές Τουρισμού	71
Τουριστική Ζήτηση – Πόλοι Προσέλκυσης Τουριστών	75
Προγράμματα Ανάπτυξης	78
Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα 2014-2020 & 2021-2027	78
ΠΕΠ ΠΑΜΘ 2014-2020	78
Νέα Προγραμματική Περίοδος 2021 –2027	79
Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021–2027»	80
ΠΕΠ ΠΑΜΘ 2021-2027	82
Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Έρευνας και Καινοτομίας της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027	88
Πολιτικές Προγράμματα για την Απασχόληση	94
Οι Τοπικοί Φορείς Ανάπτυξης & οι Τοπικοί Φορείς Υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας. 96	
Οι Τοπικοί Φορείς Ανάπτυξης.....	96
Τα Ιδρύματα Εκπαίδευσης & Έρευνας στην Περιοχή	96
Φορείς Καινοτομίας στην Περιοχή	98
Φορείς Προώθησης – Προβολής της Περιοχής και των Προϊόντων της	99
Επαγγελματικές Οργανώσεις – Επιμελητήρια κλπ	100
Ανάλυση SWOT για την Περιοχή του Έργου	103
Ανάλυση SWOT για την Επιχειρηματικότητα στην Περιοχή του Έργου	108
Παραρτήματα.....	115

Summary

Thrace is Europe's "gateway" to Turkey and to the Near East, as well as an important transportation hub to and from the Balkan and the Black Sea countries. However, it is a remote and border area and this is its weak point. The construction of the Egnatia highway was an important project to limit its remoteness, while new infrastructures are also expected to play a significant role on its development. The new port of Alexandroupolis has been designated as of national importance and the city's airport is also expected to be upgraded.

The environment of Thrace is unique. There are extremely important wetlands, forests, areas of special natural beauty, national parks, but also many beaches, as well as the island of Samothraki. The cultural environment is also very rich, with a strong tradition and special gastronomy. There are cities and settlements with a local identity and special characteristics (Xanthi, Komotini, Alexandroupolis, Soufli, Orestiada, Didymoticho, Samothraki). However, according to the analysis of the tourism-related data and according to the INSETE (Institute of the Association of Hellenic Tourism Enterprises), Thrace is a non-tourism developed destination with the potential for further tourism development focusing on alternative and thematic forms of tourism.

In Thrace, the population is constantly decreasing and aging is also a major issue. The unemployment rate remains high at 16.8%, although it has decreased significantly in the period 2014-2019.

Regarding the Gross Domestic Product (GDP) and the percentage distribution for 2019, the Region of North Macedonia and Thrace represents a small percentage, 3.81% of the country's total GDP.

In the period 2014-2019, the Gross Domestic Product of the Region of North Macedonia and Thrace increased. However, this increase is less than the country's.

The Region of Region of North Macedonia and Thrace, in 2019, had a GDP per capita of €11,639 which is below the country's average income, occupying the last place. In the Regional Units (R.U.) of the study area, the R.U. of Evros presents a relatively better image with a GDP per capita in 2019 of €12,342. The worst picture is presented by the R.U. of Xanthi with €9,803.

The 2019 European Regional Competitiveness Index, places the Region of Eastern Macedonia and Thrace in the 265th place among the 268 regions of the European Union. The region is at the lowest level of development, lagging behind the European average in every parameter that the index takes into account: the main economic conditions, the efficiency of the business environment and the innovation.

Thrace has always shown economic specialization in the agricultural sector, while the number of the agricultural products processing units in the area is also important. A significant percentage, 31.02% of the manufacturing sector in the North Macedonia and Thrace Region, is presented by the food processing sector. More than half of the food processing companies of the Region are operating in Thrace. There are significant quantities of cow's milk production, 14% of the total production of Greece, while in sheep and goats the 3.2% of the total national production. Several livestock processing units are active in the area (dairies, cold meats and meat processing companies). Also important are the particular practices of businesses in the agri-food sector with the development of the contracted farming and livestock.

In the majority, however, the processing units present a relatively small size. This particular weakness is aggravated by the lack of business partnerships.

In the period 2014 – 2019, a decrease in the number of businesses in the secondary sector is observed in all the Regional Units of Thrace (due to a large extent to the decrease in businesses in the construction sector but also to the decrease in businesses in the manufacturing sector).

In the North Macedonia and Thrace Region, in the trade, transport and tourism sector, there is a decrease (-4%) of investments in the period 2014 – 2019, while at the corresponding period, at the country level, an increase of 29% is observed.

In the field of entrepreneurship in Thrace, there are limited competitiveness & extroversion activities, as well as lack of collaborations with research institutions. Over time, only 5.6% of the country's exports come from the Region of North Macedonia and Thrace, despite its central geographical location.

According to the innovation index (Eurostat 2021) for the 13 Regions of Greece, the Region of North Macedonia and Thrace ranks 11th among the 13 Regions. Less than 25% of the enterprises in the Region of North Macedonia and Thrace have introduced innovations related to production, while 50% do not cooperate with universities or research centers.

On the other hand, there are also organizations in the area that are starting initiatives that can contribute significantly to the development of the region, such as:

- The Democritus University and the initiatives recently developed, with the Memorandum of Cooperation between the University and the Business and Industry Association for the connection between research, education & entrepreneurship. Also very positive is the fact of the recent creation of a University Business Incubator in Thrace - THINC (Thrace Incubator).
- The ATHINA Research Center - Xanthi Branch, whose activities include, among others: Offering specialized consulting and technological services to interested scientific and productive bodies in the public and private sector, Participation -

cooperation with the Regional Authority of North Macedonia and Thrace in matters of research, innovation and entrepreneurship.

- The Ethnological Museum, which with its actions tries to activate the society for the protection and promotion of the area's cultural heritage.
- Many development and entrepreneurship agencies that could cooperate in order to promote entrepreneurship in the area.

Opportunities for Thrace consist of:

The implementation of a series of projects such as the TAP pipeline, the Greece-Bulgaria interconnector pipelines (IGB), as well as the floating gas plant in Alexandroupolis, which geopolitically are going to upgrade the area, making it an energy gateway to the Balkans and Europe.

The Thessaloniki-Kavala-Alexandroupolis railway axis, the electrification of the Alexandroupolis-Ormenio railway section, and the inclusion of the port of Alexandroupolis in the updated EU Regulation for the Trans-European Transport Networks will contribute to the regional productive dynamics and extroversion.

The upgrading of the railway network as well as the creation of the refueling infrastructure at the "Demokritos" airport, in combination with the development of the port of Alexandroupolis, are projects that will contribute to the commercial and touristic development of Evros and Thrace.

The new NSRF programme can also contribute significantly to the development of the area.

Finally, the possibility of taking advantage of the wider external geographical environment (cross-border area, Mediterranean, emerging Black Sea markets) is also an opportunity for the area's development

Σύντομη Παρουσίαση της Περιοχής του Έργου

Λίγα λόγια για την περιοχή, τη γεωγραφική της θέση

Η Θράκη αποτελεί το βόρειο-ανατολικό σύνορο της Ελλάδας και καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Δυτικά συνορεύει με την Ανατολική Μακεδονία, βόρεια με τη Βουλγαρία και ανατολικά με την Τουρκία.

Γεωγραφικά ορίζεται από τον ποταμό Νέστο στα δυτικά, τον ποταμό Έβρο στα ανατολικά, το Θρακικό Πέλαγος στα νότια και την οροσειρά της Ροδόπης στα βόρεια.

Στην έκταση της περιλαμβάνεται το νησί της Σαμοθράκης, το μόνο νησί της Θράκης.

Λόγω της καίριας γεωγραφικής της θέσης, έχει μετατραπεί σε “πύλη” της Ευρώπης προς την Τουρκία και την εγγύς Ανατολή, καθώς και σε σημαντικό συγκοινωνιακό κόμβο από και προς τις Βαλκανικές Χώρες και τις χώρες του Εύξεινου Πόντου.

Η Διοικητική Οργάνωση στην Περιοχή

Η περιοχή της Θράκης διοικητικά ανήκει στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης.

Το νησί της Σαμοθράκης, διοικητικά ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Έβρου.

Οι Περιφερειακές Ενότητες, οι Δήμοι, οι κύριες Πόλεις-Οικισμοί

Η Θράκη περιλαμβάνει στην έκτασή της 3 Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.): Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου (που μαζί με τις Περιφερειακές Ενότητες της Καβάλας, Δράμας και Θάσου αποτελούν την περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης).

Η Π.Ε. Ξάνθης έχει έκταση 1.796 τ.χλμ. και πρωτεύουσα την Ξάνθη, η Π.Ε. Ροδόπης έχει έκταση 2.543 τ.χλμ. και πρωτεύουσα την Κομοτηνή και η Π.Ε. Έβρου έχει έκταση 4.242 τ.χλμ. και πρωτεύουσα την Αλεξανδρούπολη.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι Δήμοι της κάθε Π.Ε. και οι Έδρες τους:

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Έδρα
Ξάνθης	Ξάνθης	Ξάνθη
	Τοπίου	Εύλαλο

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Έδρα
	Μύκης	Σμίνθη
	Αβδήρων	Γενισέα
Ροδόπης	Κομοτηνής	Κομοτηνή
	Ιάσμου	Ίασμος
	Μαρωνείας - Σαπών	Σάπες
	Αρριανών	Φιλλύρα
Έβρου	Σαμοθράκης	Σαμοθράκη (Χώρα)
	Αλεξανδρούπολης	Αλεξανδρούπολη
	Σουφλίου	Σουφλί
	Διδυμοτείχου	Διδυμότειχο
	Ορεστιάδας	Ορεστιάδα

Οι Περιφερειακές Ενότητες της Θράκης

Π.Ε. Ξάνθης

Στο δυτικό άκρο της εκτείνεται ο ποταμός Νέστος. Ένας άλλος ποταμός είναι ο Κομφάτος που είναι μικρός και βρίσκεται βορειοανατολικά της Π.Ε.

Στο νότιο τμήμα της υπάρχει η μεγάλη πεδιάδα της Ξάνθης, μια από τις πλουσιότερες της Θράκης. Στο νοτιοανατολικό άκρο της βρίσκεται η λίμνη της Βιστωνίδας. Επίσης, στο σημείο όπου η Λίμνη Βιστωνίδα ενώνεται με το Θρακικό Πέλαγος βρίσκεται το **Πόρτο Λάγος** μια τοποθεσία που συνδυάζει με τρόπο μοναδικό το πράσινο του δάσους και το γαλάζιο της θάλασσας.

Π.Ε. Ροδόπης.

Το έδαφος στο βόρειο τμήμα της είναι ορεινό και ημιορεινό, ενώ στο νότιο πεδινό. Τα σπουδαιότερα βουνά της Π.Ε. είναι: το Παπίκιο (1.483μ.), το Μεγάλο Λιβάδι (1.267μ.), τα όρη Σάπκα (1.044μ.) και η Καλλιθέα (944μ.).

Το νότιο τμήμα της είναι μια μεγάλη πεδιάδα, η πεδιάδα της Κομοτηνής, που θεωρείται από τις πιο εύφορες στη χώρα. Η Ροδόπη διασχίζεται από τους ποταμούς Φιλιούρι και

Κομψάτο. Σημαντικότερες λίμνες και λιμνοθάλασσες της είναι: η λίμνη Ισμαρίδα στα νότια της Ροδόπης, η λίμνη Βιστωνίδα στα σύνορα των Π.Ε. Ροδόπης και Ξάνθης, η λιμνοθάλασσα Ξηρολίμνη στο ανατολικό άκρο του Φαναρίου, η λιμνοθάλασσα Καρατζά, οι λιμνοθάλασσες Πτελέα και Έλος και η λιμνοθάλασσα Αλυκή.

Π.Ε. Έβρου.

Στην Π.Ε. Έβρου δεν υπάρχουν ούτε πολλά ούτε ψηλά βουνά. Τα βουνά της αποτελούνται από τις νότιες καταλήξεις του ορεινού όγκου της Ροδόπης. Η Π.Ε. είναι πλούσια σε ποτάμια. Ο κυριότερος ποταμός είναι ο Έβρος, ο οποίος πηγάζει από την Βουλγαρία και εκβάλλει στην περιοχή, όπου σχηματίζει Δέλτα. Άλλοι ποταμοί είναι ο Άρδας και ο Ερυθροπόταμος. Δεν υπάρχουν λίμνες αλλά αρκετές λιμνοθάλασσες, οι οποίες βρίσκονται στις εκβολές του ποταμού Έβρου.

Οι κυριότερες πόλεις – αστικά κέντρα:

Η Ξάνθη

Είναι γνωστή για την Παλιά της Πόλη με τα στενά σοκάκια, τα διατηρημένα αρχοντικά και την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική. Σήμα κατατεθέν της Ξάνθης είναι και οι **καπναποθήκες** της. Διάσημο είναι το καρναβάλι της που διοργανώνεται κάθε χρόνο αλλά και άλλες παραδοσιακές – πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Η Κομοτηνή

Αποτελεί την έδρα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Βρίσκεται στο κέντρο της Θράκης, μια πόλη, όπου χριστιανοί και μουσουλμάνοι συνυπάρχουν αρμονικά. Η Κομοτηνή είναι σύγχρονη πόλη με μεγάλους δρόμους πλατείες, πάρκα, νεόκτιστες πολυκατοικίες και δίπλα σε αυτές συνυπάρχουν παλιά σπίτια μιας άλλης εποχής.

Η Αλεξανδρούπολη

Είναι η μεγαλύτερη πόλη της Θράκης. Είναι παραθαλάσσια, σύγχρονη πόλη, με προσεγμένο ρυμοτομικό σχέδιο. Αποτελεί σημαντικό λιμάνι και σημαντικό κέντρο του διαμετακομιστικού εμπορίου. Προσεγγίζεται με όλα τα μέσα, αεροπορικά, σιδηροδρομικά, οδικά και ακτοπλοϊκά.

Πόλεις – Οικισμοί με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

Το Σουφλί

Το Σουφλί είναι κυρίως γνωστό για το μετάξι του που αναπτύχθηκε κύρια από τα μέσα του 19ου αιώνα. Μαζί με αυτήν την οικονομική ανάπτυξη επήλθε η κοινωνική και πολιτιστική

άνθισή του. Σήμερα, αποτελεί ενδιαφέροντα οικισμό, με πολλά κουκουλόσπιτα, με μουσεία μεταξιού, με αξιόλογα κτίρια που αναδεικνύουν την παράδοση της περιοχής.

Το Διδυμότειχο

Το Διδυμότειχο έπαιξε κυρίαρχο ρόλο στον θρακικό χώρο, ενώ κατά τη διάρκεια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας αποτελούσε μια από τις σημαντικότερες πόλεις και πολλές φορές είχε καταστεί διοικητική και στρατιωτική βάση της Αυτοκρατορίας.

Η πόλη διασχίζεται από τον Ερυθροπόταμο, παραπόταμο του Έβρου. Χαρακτηρίζεται από τα λιθόστρωτα καλντερίμια της και τα παραδοσιακά της αρχοντικά.

Η Ορεσιάδα

Αποτελεί το βορειότερο αστικό κέντρο της Ελλάδας. Αποτελεί σημαντικό αγροτικό και εμπορικό κέντρο της βορειοανατολικής Ελλάδας, με σιδηροδρομική και οδική σύνδεση. Στην Ορεσιάδα λειτουργεί η Σχολή Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Το Νησί της Σαμοθράκης

Η Σαμοθράκη είναι το ψηλότερο ελληνικό νησί στο Αιγαίο -με την εξαίρεση της Κρήτης και της Εύβοιας-. Εδώ βρίσκεται το βουνό Σάος, 1.611 μέτρα, που οι ντόπιοι το ονομάζουν «Φεγγάρι» γιατί είναι «τόσο ψηλό που κρύβει το φεγγάρι».

Το νησί χαρακτηρίζεται από άγρια παρθένα φύση με απότομα βουνά, με πλούσια χλωρίδα και πανίδα, με πλατάνια, πεύκα, καστανιές, κέδρους και άλλα δέντρα, με πηγές, καταρράκτες, μικρές λίμνες στις πλαγιές του βουνού – «βάθρες» - και παραλίες. Το νησί έχει ιδιαίτερη ιστορία καθώς και αρχαιολογικό ενδιαφέρον.

Οι Φυσικοί Πόροι της Περιοχής

Το περιβάλλον της Θράκης είναι μοναδικό. Υπάρχουν εξαιρετικής σημασίας υδροβιότοποι, όπως το Δέλτα των ποταμών Νέστου και Έβρου και η λιμνοθάλασσα της Βιστωνίδας που προστατεύονται από διεθνείς συνθήκες και οργανισμούς. Επίσης στην Θράκη βρίσκεται και ένας από τους πιο σημαντικούς δρυμούς της Ελλάδας, το δάσος της Δαδιάς, όπου ζουν προστατευμένα είδη αρπακτικών πτηνών, από τα σπανιότερα στην Ευρώπη.

Τα σημαντικότερα εθνικά πάρκα στην περιοχή είναι το Εθνικό Πάρκο δάσους Δαδιάς, Λευκίμμης και Σουφλίου, το Εθνικό υγροτοπικό Πάρκο Δέλτα Έβρου, το Εθνικό Πάρκο οροσειράς Ροδόπης και το Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Τα δύο τελευταία πάρκα περιλαμβάνουν εκτάσεις που βρίσκονται και στην περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας.

Τα Εθνικά Πάρκα:

Εθνικό Πάρκο Δέλτα Έβρου

Το Δέλτα Έβρου είναι ένας πολύ σημαντικός υγρότοπος σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Η συνολική του έκταση είναι 95.000 στρέμματα (80.000 χερσαία και 15.000 στρ. υδάτινη επιφάνεια)¹. Εδώ και πολλά χρόνια είναι Προστατευόμενη Περιοχή. Έχει ενταχθεί στον κατάλογο των προστατευόμενων περιοχών της Διεθνούς Σύμβασης Ραμσάρ (1971) λόγω των σημαντικών ειδών που φιλοξενεί. Επίσης, μέρος του Δέλτα χαρακτηρίζεται ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας και προτείνεται ως Τόπος Κοινοτικού Ενδιαφέροντος στο Δίκτυο Natura 2000 (σύμφωνα με τις Οδηγίες 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΕ, αντίστοιχα).

Στο Δέλτα Έβρου παρατηρούνται είδη από τρεις ηπείρους, από την Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική. Το χειμώνα, ξεχειμωνιάζουν χιλιάδες πουλιών, τα οποία έρχονται από τον Βορρά σε ένα ηπιότερο κλίμα.

Είναι η πιο σημαντική περιοχή στην Ελλάδα για τη διαχείριση των τριών ειδών των Ευρωπαϊκών Κύκνων (Βουβόκυκνος, Αγριόκυκνος, Νανόκυκνος). Το ίδιο ισχύει και για τις χήνες (Ασπρομέτωπες, Κοκκινόχηνες, Νανόχηνες).

Σημαντικοί αριθμοί σπανίων ειδών αρπακτικών παρατηρούνται κυρίως το χειμώνα. Στικταετοί, Βασιλαετοί και Θαλασσαετοί παρατηρούνται καθημερινά. Την άνοιξη, μετακινούνται μεγάλοι πληθυσμοί πουλιών από την Αφρική.

Άλλα σπάνια είδη του Δέλτα είναι ο Αργυροπελεκάνος, η Λαγγόνα, ο Ήταυρος, η Βαλτόπαπια, ο Ψαλιδιάρης, η Χουλιανομούτα, η Χαλκόκοτα, το Νεροχελίδονο².

Στον ποταμό Έβρο και στην ευρύτερη περιοχή έχουν βρεθεί να ζουν 46 είδη ψαριών. Αρκετά από τα ψάρια έχουν αποκτήσει εμπορική αξία όπως ο κέφαλος (*Mugil cephalus*), ο κυπρίνος (*Cyprinus carpio*) γνωστό και σαν σαζάνι ή γριβάδι, το τσιρώνι (*Rutilus rutilus*), το λαβράκι (*Dicentrarchus labrax*), η τσιπούρα (*Sparus auratus*), η γλώσσα (*Solea vulgaris*), το χέλι κ.λ.π.

Επίσης, 7 διαφορετικά είδη **αμφιβίων**, 21 είδη από **ερπετά**, χελώνες σαύρες και φίδια κατοικούν στο Δέλτα Έβρου.

Στην περιοχή λειτουργεί το Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Έβρου που βρίσκεται στην Τραϊανούπολη. Υπάρχει εκθεσιακός χώρος με φωτογραφίες και κείμενα για το Δέλτα του Έβρου, αίθουσα προβολών όπου προβάλλονται ενημερωτικά βίντεο ενώ λειτουργεί και πωλητήριο με αναμνηστικά είδη σχετικά με τον υγρότοπο. Ο επισκέπτης μπορεί να προμηθευτεί έντυπο υλικό για τον υγρότοπο ή να συλλέξει στοιχεία γι' αυτόν στη βιβλιοθήκη που λειτουργεί³. Το Κέντρο Πληροφόρησης λειτουργεί σε καθημερινή βάση

¹ <https://www.evros-delta.gr/gr/ethniko-parko/pliروفories-perioxis>

² <http://www.evros-delta.gr/gr/ethniko-parko/panida/2012-04-30-09-43-52>

³ <http://www.evros-delta.gr/gr/2012-04-30-14-33-28/2012-05-02-09-45-44>

(καθώς και τα Σαββατοκύριακα). Από τον **Φορέα Διαχείρισης**, διοργανώνονται όλο το χρόνο οργανωμένες περιηγήσεις, με αφετηρία το Κέντρο Πληροφόρησης.

Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου

Το Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου είναι μια από τις σημαντικότερες προστατευόμενες περιοχές σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Η οικολογική αξία του επισημάνθηκε το 1970 από Ευρωπαίους επιστήμονες, το 1980 η περιοχή ανακηρύχθηκε προστατευόμενη και από το 2006 έχει χαρακτηριστεί ως Εθνικό Πάρκο. Είναι έκτασης 428.000 στρ., από τα οποία τα 72.900 στρ. είναι αυστηρά προστατευόμενη ζώνη. Στο Πάρκο υπάρχουν πολλά είδη χλωρίδας και πανίδας της Βαλκανικής χερσονήσου, της Ευρώπης και της Ασίας. Το τοπίο χαρακτηρίζεται από δάση πεύκης και δρυός που διακόπτονται από ξέφωτα, βοσκοτόπια και καλλιεργούμενες εκτάσεις. Έχουν καταγραφεί συνολικά 360-400 είδη φυτών, από τα οποία 25 είδη είναι ορχιδέες, 104 είδη πεταλούδων, 12-13 είδη αμφιβίων, 29 είδη ερπετών και 60-65 είδη θηλαστικών, εκ των οποίων 24 είναι νυχτερίδες. Στο Πάρκο συναντώνται τρία από τα τέσσερα είδη γύπα της Ευρώπης (Μαυρόγυπα, Όρνιο και Ασπροπάρης), καθώς και η μοναδική αποικία Μαυρόγυπα στα Βαλκάνια⁴.

Στο Εθνικό Πάρκο λειτουργεί Κέντρο Ενημέρωσης. Βρίσκεται 800 περίπου μέτρα από την πλατεία του χωριού Δαδιά, στα όρια του δάσους. Επίσης:

- Λειτουργεί εκθεσιακός χώρος με φωτογραφικό και ενημερωτικό υλικό για την προστατευόμενη περιοχή, υπάρχει αίθουσα προβολών όπου προβάλλεται ενημερωτικό ντοκιμαντέρ και διανέμεται έντυπο υλικό για την περιοχή.
- Υπάρχει βιβλιοθήκη με σχετικό υλικό.
- Λειτουργεί πωλητήριο με αναμνηστικά είδη από φυσικά υλικά και παραδοσιακά προϊόντα από συνεταιρισμούς της περιοχής.
- Υπάρχει το Παρατηρητήριο Αρπακτικών Πουλιών, ένα καλαίσθητο ξύλινο φυλάκιο, που μέσα από τα τζάμια των παραθύρων του, επιτρέπει στους επισκέπτες την παρατήρηση των πουλιών με κιάλια ή τηλεσκόπια που χορηγεί το Κέντρο Ενημέρωσης.
- Διοργανώνονται εκπαιδευτικές επισκέψεις και ξεναγήσεις στο Δάσος (έναντι αντιτίμου) όπως **ξενάγηση στο Παρατηρητήριο αρπακτικών πουλιών με το λεωφορείο (mini bus) του Φορέα Διαχείρισης**.
- Λειτουργεί Αναψυκτήριο, ένα ευρύχωρο ξύλινο οίκημα δίπλα στο πευκοδάσος. Είναι ανοιχτό όλες τις μέρες του χρόνου από τις 8 το πρωί ως αργά το βράδυ και προσφέρει καφέδες, ποτά, αναψυκτικά και ελαφρά πιάτα. Στο χώρο λειτουργεί έκθεση με φωτογραφίες και βιβλία για την περιοχή και οικολογικά αναμνηστικά δώρα.

⁴ <https://dadia-np.gr/>

Στο Πάρκο υπάρχουν σηματοδοτημένα μονοπάτια που προσφέρονται για πεζοπορία. Τα μονοπάτια διαφέρουν σε επίπεδο δυσκολίας, σε χρόνο διάνυσης, σε σημεία ενδιαφέροντος.

Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης

Το Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης (ΕΠΟΡ) περιλαμβάνει το κεντρικό και δυτικό τμήμα του ορεινού συγκροτήματος της Ελληνικής Ροδόπης, αποτελώντας φυσικό σύνορο μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας. Η οροσειρά της Ροδόπης μοιράζεται μεταξύ των δύο χωρών καταλαμβάνοντας συνολικά περίπου 19.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Το 82% της συνολικής έκτασης της Ροδόπης ανήκει στη Βουλγαρία και το 18% βρίσκεται στην Ελλάδα.

Το ΕΠΟΡ καταλαμβάνει έκταση 1.731.150 στρεμμάτων, με βόρεια όρια τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα, από την περιοχή του Κ. Νευροκοπίου Δράμας έως την περιοχή του Δημαρίου Ξάνθης και νότια όρια τις βορειανατολικές πλαγιές του Φαλακρού όρους και τον ποταμό Νέστο.

Το ΕΠΟΡ αποτελεί μία από τις πιο ενδιαφέρουσες, από οικολογική άποψη, περιοχές της Ελλάδας, αφού εδώ μπορεί κανείς να συναντήσει όλες τις ζώνες βλάστησης της Ευρώπης. Παράλληλα, η περιοχή χαρακτηρίζεται από την παρουσία των πλέον εκτεταμένων και παραγωγικών δασών της Ελλάδας, τα οποία, μεμονωμένα, χαρακτηρίζονται από μοναδικότητα ως προς τα οικολογικά χαρακτηριστικά τους, όπως το αδιατάρακτο φυσικό οικοσύστημα του Παρθένου Δάσους Φρακτού, το μοναδικό στην Ελλάδα αμιγές δάσος Σημύδας, το δάσος της Τσίχλας και της Χαϊντούς και το δάσος της Ελατιάς που, με κυρίαρχο είδος την ερυθρελάτη, παραπέμπει σε τοπία της Βόρειας Ευρώπης.

Η περιοχή συγκροτείται κυρίως από υψηλές ορεινές και υποαλπικές εκτάσεις. Το ανάγλυφο αυτό συνδέεται με την παρουσία ενός περίπλοκου υδρογραφικού δικτύου με κυρίαρχο στοιχείο τον ποταμό Νέστο και τις δύο τεχνητές λίμνες του (Θησαυρού και Πλατανόβρυσης), το οποίο καθιστά την παρουσία και το ρόλο του νερού πρωταρχικής σημασίας στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας της περιοχής, τόσο σε φυσικό επίπεδο όσο και σε ανθρωπογενές. Έτσι, τα ρέματα και οι εντυπωσιακοί καταρράκτες, οι παραδοσιακοί νερόμυλοι και τα τοξωτά γεφύρια σε συνδυασμό με τα απέραντα δασικά τοπία δίνουν στο ΕΠΟΡ τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του.

Το Πάρκο παρέχει καταφύγιο σε μεγάλο αριθμό ζώων τα οποία χρήζουν ειδικής διαχείρισης λόγω της ιδιαιτερότητάς τους, όπως η Καφέ Αρκούδα, το Αγριόγιδο, ο Αγριόκουρκος, η Αγριόκοτα κ.α.

Η έδρα του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης βρίσκεται στο Μεσοχώρι του Δήμου Παρανεστίου στην Περιφερειακή Ενότητα Δράμας.

Στο Πάρκο διοργανώνονται κάθε χρόνο πολλές εκδηλώσεις όπως η ετήσια Πανελλαδική Γιορτή Ανταλλαγής Ντόπιων Ποικιλιών από την εναλλακτική κοινότητα «Πελίτι», η ετήσια Πανελλήνια Φθινοπωρινή Συνάντηση Μανιταρόφιλων, κλπ⁵.

Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Στο Νομό Ξάνθης βρίσκεται τμήμα του Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης που καλύπτει την περιοχή του Δέλτα του ποταμού Νέστου, τη λίμνη Βιστωνίδα, τη Λίμνη Ισμαρίδα και την ευρύτερη περιοχή των λιμνοθαλασσών. Πρόκειται για υγροτόπους διεθνούς σημασίας με πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Περισσότερα από 400 είδη πουλιών έχουν καταμετρηθεί. Από αυτά άλλα είναι μόνιμοι κάτοικοι, άλλα ξεχειμωνιάζουν, ενώ υπάρχουν και πολλά που μόνο αναπαύονται εδώ κατά τα κοπιαστικό ταξίδι της μετανάστευσης. Παράλληλα, μεγάλη ποικιλία παρουσιάζουν τα ψάρια. Μόνο στην περιοχή των λιμνοθαλασσών του Πόρτο Λάγος έχουν παρατηρηθεί 34 είδη, κυρίως θαλασσινά. Υπάρχουν βέβαια και είδη του γλυκού νερού.

Το Πάρκο έχει 22 λιμνοθάλασσες. Καταλαμβάνει έκταση περίπου 700.000 στρεμμάτων και εκτείνεται από την ΠΕ Ροδόπης έως την ΠΕ Καβάλας, περιλαμβάνοντας τρεις από τους πιο σημαντικούς υγροτόπους της Ελλάδας:

1. Τη λίμνη Ισμαρίδα ή Μητρικού, που είναι η μοναδική λίμνη γλυκού νερού στην Θράκη, Μαζί με τις λιμνοθάλασσες Έλος, Πτελέα, Αλυκή, Ξηρολίμνη, και Αρωγή αποτελούν ένα μοναδικό οικοσύστημα όπου μπορεί κανείς να συναντήσει ένα σημαντικό αριθμό σπάνιων ειδών χλωρίδας και πανίδας.
2. Τη λίμνη Βιστωνίδα, που στα βόρεια τμήματά της τροφοδοτείται με γλυκό νερό από τους ποταμούς Κόσυνθο, Κομψάτο και Ασπροπόταμο, ενώ προχωρώντας προς τα νότια το νερό γίνεται υφάλμυρο λόγω των τριών καναλιών που την συνδέουν με την θάλασσα. Το υγροτοπικό σύστημα συμπληρώνουν και οι λιμνοθάλασσες Λαγού ή Νταλιάνι, Λάφρη, Λαφρούδα και οι αλυκές της Νέα Κεσσάνης.
3. Το Δέλτα του Νέστου. Η αρχή του τοποθετείται στην έξοδό του από τον ορεινό όγκο της Ροδόπης (Στενά Νέστου), στο ύψος των Τοξοτών και εκτείνεται ως το Θρακικό Πέλαγος. Μαζί με τις λιμνοθάλασσες Βάσσοβα, Ερατεινό, Αγίασμα, Χαϊδευτό, Κεραμωτή, Μοναστηράκι και Μάγγανα, αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά υγροτοπικά συστήματα της Ελλάδος, αλλά και της Ευρώπης⁶.

⁵ <https://www.fdor.gr/index.php/el/%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CF%80%CE%AC%CF%81%CE%BA%CE%BF-%CE%BF%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%AC%CF%82-%CF%81%CE%BF%CE%B4%CF%8C%CF%80%CE%B7%CF%82/%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%87%CE%AE-%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7%CF%82>

⁶ https://www.facebook.com/fdnestos/about/?ref=page_internal

Στο Πάρκο λειτουργούν:

Το Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου στην Κεραμωτή του Δήμου Νέστου.

Το Κέντρο Πληροφόρησης Λιμνών Βιστωνίδας και Ισμαρίδας στην είσοδο του χωριού Πόρτο Λάγος, στο Δ. Αβδήρων της Π.Ε Ξάνθης⁷.

Στα δυο Κέντρα Πληροφόρησης του ΕΠ ΑΜΑΘ γίνεται ενημέρωση για τον υγρότοπο, την χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής. Υλοποιούνται προγράμματα ενημέρωσης (ομαδικά και ατομικά). Προτείνονται επιλεγμένες διαδρομές και διοργανώνονται εξορμήσεις στην περιοχή για παρατήρηση πουλιών, πεζοπορία κ.α.

Απολιθωμένο Δάσος (Φυλακτό)

Στο Φυλακτό Έβρου βρίσκεται ένα από τα καλύτερα διατηρημένα απολιθωμένα δάση της Ευρώπης και το παλαιότερο της Ελλάδας. Ανάμεσα στα σημαντικότερα ευρήματα που έχουν βρεθεί μέχρι στιγμής από τις ανασκαφές είναι ένας απολιθωμένος κορμός μήκους 20μ και πλάτους 1,5μ, του είδους *Lithogaryoxylon*, του οποίου η ηλικία υπερβαίνει τα 25 εκατομμύρια χρόνια⁸.

Από τους επιστήμονες θεωρείται ότι το απολιθωμένο δάσος Φυλακτού δημιουργήθηκε εξαιτίας της ηφαιστειακής δράσης που εκτυλισσόταν τότε στην περιοχή. Τα πλούσια σε διοξείδιο του πυριτίου διαλύματα που προέκυπταν από τις ηφαιστειακές εκρήξεις διαπότισαν το δάσος και απολίθωσαν το σύνολό του. Αντικατέστησαν δηλαδή ολόκληρη την οργανική φυτική ύλη με ανόργανη. Η απολίθωση που παρατηρείται στο δάσος θεωρείται τέλεια, καθώς διατηρούνται σε εξαιρετικά καλή κατάσταση και είναι ευδιάκριτα όλα τα χαρακτηριστικά των κορμών των δέντρων⁹.

Στο Τυχρό, υπάρχει μικρό εκθετήριο με δείγματα απολιθωμένων ευρημάτων της ευρύτερης περιοχής. Απολιθωμένα φύλλα κανέλλας, φτέρης, δέντρου του καφέ, του καουτσούκ και προγονικής μορφής της αμπέλου συμπεριλαμβάνονται στα ευρήματα του απολιθωμένου δάσους Φυλακτού και θεωρούνται σημαντικής αξίας λόγω και της σπανιότητάς τους τόσο στον ελληνικό όσο και στον ευρωπαϊκό χώρο¹⁰.

Οι παραλίες της Θράκης

Σε όλο το νότιο τμήμα της Π.Ε. Ξάνθης απλώνονται παραλίες, ανοικτές στο Θρακικό πέλαγος, που οριοθετούνται δυτικά από το Δέλτα του Νέστου και ανατολικά από τις

⁷ <http://fd-nestosvistonis.gr/>

⁸ <https://web.archive.org/web/20080222065652/http://www.greenapple.gr/prosanatolismoidesc.php?id=99>

⁹ <https://greece.terrabook.com/evros/page/apolithwmeno-dasos-fulaktou>

¹⁰ <https://greece.terrabook.com/evros/page/apolithwmeno-dasos-fulaktou>

λιμνοθάλασσες του συμπλέγματος της λίμνης Βιστωνίδας. Πρόκειται για τις παραλίες του Ερασμίου, των Μαγγάνων, του Μυρωδάτου, των Αβδήρων και της Μάνδρας.

Στην Π.Ε. Ροδόπης, οι παραλίες βρίσκονται κυρίως σε τρεις περιοχές, στο Φανάρι, στον Ίμερο και στην περιοχή της Μαρώνειας.

Οι παραλίες του Έβρου στο Θρακικό Πέλαγος εκτείνονται σε ακτογραμμή 25 χιλιομέτρων, από το Δέλτα του Έβρου έως τη Ζώνη της αρχαίας Μεσημβρίας.

Το μεγαλύτερο μέρος της Σαμοθράκης, εκτός από την νοτιοανατολική **Σαμοθράκη** που έχει απότομες και βραχώδεις ακτές, περιβάλλεται από **παραλίες**.

Το Πολιτιστικό Περιβάλλον

Στην Θράκη το πολιτιστικό περιβάλλον είναι πολύ πλούσιο.

Στη Θράκη βρίσκονται σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι (Αβδηρα, Μαρώνεια, Μεσημβρία, Σαμοθράκη, ο Τύμβος της Μικρής Δοξιπάρας Ζώνης, το Ιερό των Μεγάλων Θεών στη Σαμοθράκη, κ.α.).

Ο αρχαιολογικός χώρος των Αβδήρων, περιλαμβάνει το βόρειο και το νότιο περίβολο, την ακρόπολη της αρχαίας πόλης και τα νεκροταφεία της, που χρονολογούνται στην αρχαϊκή, κλασική και ελληνιστική περίοδο. Υπάρχει και Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων που παρουσιάζει την εξέλιξη της πόλης των Αβδήρων από την ίδρυσή της τον 7ο αι. π.Χ. μέχρι τον 12ο αι. μ.Χ.

Στην Μαρώνεια, οι ανασκαφές αποκάλυψαν το θέατρο της πόλης με δύο φάσεις κατασκευής, την ελληνιστική και τη ρωμαϊκή, Ιερό, πιθανόν του Διονύσου, που χρονολογείται στον 4ο π.Χ. αιώνα., μεγάλη κατοικία ελληνιστικής εποχής με ψηφιδωτό δάπεδο, δύο μεγάλα κτηριακά συγκροτήματα, πιθανότατα δημόσια, ελληνιστικής εποχής και τμήματα της οχύρωσης της κλασικής πόλης¹¹.

Η Μεσημβρία - Ζώνη είναι μία από τις αποικίες της Σαμοθράκης που ιδρύθηκαν στα νοτιοανατολικά παράλια της Θράκης, ανάμεσα στη Μαρώνεια και την Αλεξανδρούπολη, στα τέλη του 7ου αιώνα π.Χ. Η **ανασκαφή άρχισε** το 1966 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Έχει αποκαλυφθεί το τείχος, ενισχυμένο με πύργους κατά διαστήματα. Μέσα στα όρια του τείχους υπάρχουν σύνολα κατοικιών, δείγματα για τον πολεοδομικό ιστό, δύο δημόσια κτίρια, ένα ιερό Δήμητρας και ο ναός του Απόλλωνος. Μέσα σε τρεις από τους κτηριακούς χώρους βρέθηκε μεγάλος αριθμός αμφορέων¹².

Ο Τύμβος της Μικρής Δοξιπάρας Ζώνης που κατασκευάστηκε για να διατηρηθεί ζωντανή η μνήμη των νεκρών των τεσσάρων μελών μιας πλούσιας οικογένειας γαιοκτημόνων που

¹¹ http://odysseus.culture.gr/h/3/gh352.jsp?obj_id=2557

¹² <https://www.e-evros.gr/gr/pages/1109/o-arxaiologikos-xwros-sth-meshmbria-zwnh>

πέθαναν διαδοχικά, στις αρχές του 2ου αι. μ.Χ. αποτεφρώθηκαν και ενταφιάστηκαν στο ίδιο σημείο, κοντά στο δρόμο που οδηγούσε από την Αδριανούπολη στη Φιλιπούπολη.

Η Σαμοθράκη ήταν διάσημη στην αρχαιότητα λόγω της μυστηριακής λατρείας των **Μεγάλων Θεών**. Στο **ιερό των Μεγάλων Θεών** βρέθηκε το **1863** το διάσημο άγαλμα της **Νίκης της Σαμοθράκης**. Τα σημαντικότερα κτίσματα βρίσκονται στην πλαγιά ανάμεσα σε δυο ρέματα: το κτίριο του **Τελετουργικού Χορού** (γύρω στο 340 π.Χ.), η **Αυλή του Βωμού** (340-330 π.Χ. περίπου), το **Ανάθημα των Φιλίππου Γ΄ και Αλεξάνδρου Δ΄** (323-317 π.Χ.), η **Θόλος της Αρσινόης Β΄** (288-270 π.Χ.)¹³. Στην Σαμοθράκη υπάρχει και Αρχαιολογικό Μουσείο.

Στην Θράκη βρίσκονται και πολλά άλλα μνημεία πολιτισμού, διαφόρων ιστορικών περιόδων.

Το Παπίκιο όρος έχει χαρακτηριστεί ως αρχαιολογικός χώρος, προκειμένου να προστατευθούν τα λείψανα των βυζαντινών μονών, ναών και άλλων κτισμάτων που υπάρχουν στην περιοχή αυτή και που ανήκουν σε ένα ιστορικό κέντρο μοναχισμού βυζαντινών χρόνων¹⁴."

Το Κάστρο του Διδυμοτείχου χρονολογείται από τον 6ο αιώνα. Ήταν έδρα των αυτοκρατόρων Ιωάννη του Γ΄ Παλαιολόγου και του Ιωάννη του Στ΄ Καντακουζηνού.

Το Φρούριο της Κομοτηνής, γνωστό και ως το Βυζαντινό Τείχος Κομοτηνής είναι μια οχύρωση η οποία ανεγέρθηκε την πρωτοβυζαντινή περίοδο (τον 4ο αιώνα μ.Χ.) από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο Α' (379-395 μ.Χ.). Το φρούριο είχε στρατηγική θέση, γιατί βρισκόταν επί της αρχαίας Εγνατίας οδού και έλεγχε το πέρασμα από την οροσειρά της Ροδόπης προς το Θρακικό πέλαγος.

Περισσότερα από 500 κτίρια, αρχοντικά, αλλά και απλές παραδοσιακές κατοικίες, χαρακτηρίζουν την Παλιά Πόλη της Ξάνθης, ενώ στις παρυφές του κέντρου της, σώζονται σε καλή κατάσταση οι καπναποθήκες, δείγματα αρχιτεκτονικής των βιομηχανικών κτιρίων και της οικονομικής ευμάρειας της πόλης κατά τα τέλη του 19ου αιώνα.

Αξιόλογα και πολλά αντιπροσωπευτικά νεοκλασικά κτίρια της Κομοτηνής, χτισμένα στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20 αιώνα, καθώς και καπναποθήκες, αποτελούν μαρτυρίες για την οικονομική εξέλιξη και την ιστορία της περιοχής, ενώ στην παραδοσιακή αγορά διατηρούνται πολλά ιδιαίτερα κτίσματα και μνημεία, (το Ιμαρέτ, το Γενί Τζαμί, ο Πύργος του Ωρολογίου, η παραδοσιακή πλατεία Ηφαίστου, τα εργαστήρια του λευκοσιδήρου), που της προσδίδουν έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα.

Πολύ λιγότερα παραδοσιακά κτίρια, αλλά ωστόσο νεοκλασικά αρχιτεκτονήματα και κτίρια ιστορικής σημασίας, βρίσκονται και στην Αλεξανδρούπολη.

¹³ http://odysseus.culture.gr/h/3/gh352.jsp?obj_id=2510

¹⁴ http://listedmonuments.culture.gr/fek.php?ID_FEKYA=-1693953308

Μεγάλος αριθμός κτιρίων στο Διδυμότειχο αποτελούν αξιόλογα δείγματα της τοπικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής.

Στο Σουφλί, τα κουκουλόσπιτα, τα αρχοντικά, τα εργοστάσια, άλλα αναπαλαιωμένα, άλλα εγκαταλελειμμένα, συνδέουν όμως έντονα την περιοχή με το μετάξι, ενώ 4 Μουσεία Μεταξιού καλούν τον επισκέπτη να γνωρίσει την ιστορία του.

Σε όλες τις πόλεις υπάρχουν αξιόλογα λαογραφικά Μουσεία και στις περισσότερες και ενδιαφέροντα Αρχαιολογικά Μουσεία. Ξεχωρίζει το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης με περισσότερα από 500 εκθεσιακά αντικείμενα σχετικά με την ιστορία και την ανθρωπογεωγραφία της περιοχής.

Το Κλίμα

Το κλίμα της περιοχής στην παράκτια ζώνη χαρακτηρίζεται ως μεσογειακό, αίθριο (περίπου 120 ημέρες). Στα βόρεια ορεινά ο χειμώνας είναι δριμύς, το ύψος των βροχοπτώσεων μεγάλο και οι χιονοπτώσεις συχνές. Λόγω των βόρειων και βορειοδυτικών ανέμων κατά τη διάρκεια του χειμώνα η θερμοκρασία κατεβαίνει πολύ χαμηλά στις ορεινές περιοχές, οι βροχές είναι διπλάσιες σε σχέση με τα πεδινά, ενώ τα χιόνια είναι πολύ περισσότερα και δεν λιώνουν πριν από τα μέσα της άνοιξης. Η μέση ετήσια θερμοκρασία κυμαίνεται μεταξύ 14οC και 16οC, με ομοιόμορφη κατανομή των μηνιαίων τιμών μεταξύ των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Οι Υποδομές Μεταφορών

Το Λιμάνι της Αλεξανδρούπολης

Το λιμάνι της Αλεξανδρούπολης αναπτύσσεται κατά μήκος του ΝΑ ανοικτού θαλάσσιου μετώπου της πόλης σε δύο λειτουργικούς χώρους, το νέο εμπορικό-επιβατικό λιμάνι και το υπάρχον λιμάνι. Το νέο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης σχεδιάστηκε και υλοποιείται με την προοπτική να έχει σημαντική διαμετακομιστική κίνηση, με απαραίτητη προϋπόθεση την εξασφάλιση οδικής και σιδηροδρομικής σύνδεσης με το Ορμένιο και κατ' επέκταση με τον διευρωπαϊκό αυτοκινητόδρομο που συνδέει την Κεντρική Ευρώπη με την Κωνσταντινούπολη¹⁵. Έχει χαρακτηριστεί εθνικής σημασίας.

Διεθνής Κρατικός Αερολιμένας Αλεξανδρούπολης «Δημόκριτος»

Βρίσκεται σε απόσταση 7 χλμ από το κέντρο της Αλεξανδρούπολης. Είναι ένα μέσης δυναμικότητας αεροδρόμιο, σε σχέση με τη διενέργεια πτήσεων και τη διακίνηση επιβατών.

¹⁵ Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2020 – Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης INSETE Δεκ. 2021

Η Εγνατία Οδός

Η κατασκευή της Εγνατίας Οδού αποτέλεσε σημαντικό έργο υποδομής για την άρση της απομόνωσης της περιοχής.

Στον κάθετο άξονα Ξάνθη-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα η Εγνατία Οδός έχει **σε εξέλιξη έργα στο τμήμα Δημάριο-Σύνορα και σε διαγωνισμό το τμήμα Μελίβοια-Δημάριο. Επίσης δρομολογείται η παράκαμψη Προβατώνα** που ολοκληρώνει τον άξονα Αρδάνιο-Ορμένιο¹⁶.

Σιδηρόδρομος

Σχεδιάζονται σημαντικά σιδηροδρομικά έργα στην περιοχή.

Το πρώτο είναι η Σιδηροδρομική Εγνατία. Πρόκειται για έργο προϋπολογισμού 1,69 δισ. ευρώ που αφορά την κατασκευή της νέας σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκη - Νέα Καρβάλη - Τοξότες Ξάνθης μήκους 206 χλμ.

Το δεύτερο είναι η Σιδηροδρομική γραμμή Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο. Έχει προϋπολογισμό 1,07 δισ. ευρώ και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την κατασκευή περί τα 186 χλμ. κύριας σιδηροδρομικής γραμμής και βελτίωση – προσαρμογή των 15 σιδηροδρομικών σταθμών και στάσεων στο τμήμα "Αλεξανδρούπολη - Διδυμότειχο" και 19 σιδηροδρομικών σταθμών και στάσεων στο τμήμα "Διδυμότειχο - Ελληνοβουλγαρικά σύνορα".

Τόσο η αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου όσο και η δημιουργία υποδομών ανεφοδιασμού στο αεροδρόμιο «Δημόκριτος», σε συνδυασμό με την ανάπτυξη του λιμανιού της Αλεξανδρούπολης, είναι έργα που θα δώσουν ώθηση στην εμπορική και τουριστική ανάπτυξη του Έβρου και της Θράκης".

Μεθοριακοί Σταθμοί

Μεθοριακοί Σταθμοί μεταξύ Ελλάδας - Βουλγαρίας

Ο Μεθοριακός σταθμός **Ορμενίου**, στην Βουλγαρική πλευρά βρίσκεται η πόλη του Σβίλενγκραντ ενώ στην Ελληνική βρίσκεται το χωριό Ορμένιο, που ανήκει στο Δήμο Ορεστιάδας.

Ο Μεθοριακός σταθμός **Κυπρίνου**, στην Βουλγαρική πλευρά βρίσκεται το χωριό Slaveeno ενώ στην Ελληνική βρίσκεται το χωριό Κυπρίνος, που ανήκει στο Δήμο Ορεστιάδας.

Ο Μεθοριακός σταθμός **Αγ. Κωνσταντίνου**, στην Βουλγαρική πλευρά βρίσκεται η πόλη του Ζλάτογκραντ ενώ στην Ελληνική βρίσκεται ο οικισμός Θέρμες, που ανήκει στο Δήμο Μύκης.

¹⁶ https://www.imerisia.gr/oikonomia/35431_egnatia-odos-me-tessera-erga-kai-dyo-diagonismoys-prohora-big-project-tis-b-elladas

Ο Μεθοριακός σταθμός **Νυμφαίας** αποτελεί το κύριο μεθοριακό πέρασμα μεταξύ της Ελλάδας και της Βουλγαρίας. Ο σταθμός βρίσκεται 22χλμ. βόρεια της Κομοτηνής, στο τέλος του κάθετου άξονα Κομοτηνής-Νυμφαίας, του αυτοκινητοδρόμου Α2 της Εγνατίας Οδού. Στην Βουλγαρική πλευρά βρίσκεται η πόλη του Κάρτζαλι ενώ στην Ελληνική βρίσκεται το χωριό Νυμφαία, που ανήκει στο Δήμο Κομοτηνής¹⁷.

Μεθοριακοί Σταθμοί μεταξύ Ελλάδας - Τουρκίας

Ο Μεθοριακός σταθμός **Καστανιών**. Ο συνοριακός σταθμός βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο της Περιφέρειας του Έβρου στα σύνορα με την Τουρκία. Είναι το μοναδικό σημείο όπου τα σύνορα δεν ταυτίζονται με τον ποταμό Έβρο. Στην Τουρκική πλευρά σε απόσταση 10 χλμ. βρίσκεται η Αδριανούπολη ενώ στην Ελληνική βρίσκεται ο οικισμός Καστανιές, που ανήκει στο Δήμο Ορεστιάδας.

Ο Μεθοριακός σταθμός **Κήπων** αποτελεί το κύριο μεθοριακό πέρασμα μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας. Οι επισκέπτες διασχίζουν το ποτάμι, διαμέσου της ονομαστής Γέφυρας των Κήπων. Στην Τουρκική πλευρά βρίσκεται η πόλη Υψάλα ενώ στην Ελληνική βρίσκεται το χωριό Κήποι, που ανήκει στο Δήμο Αλεξανδρούπολης.

Άλλες Σημαντικές Υποδομές

Κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου IGB

Στην τελική ευθεία βρίσκεται η κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου IGB ο οποίος ξεκινάει από την Κομοτηνή και καταλήγει στην περιοχή Στάρα Ζαγκόρα της Βουλγαρίας, μεταφέροντας αζερικό φυσικό αέριο. Ο υπό κατασκευή αγωγός, αναμένεται να αλλάξει τον ενεργειακό χάρτη στην περιοχή, αφού θα μπορεί να μεταφέρει φυσικό αέριο από το Αζερμπαϊτζάν μέσω Ελλάδας προς τις περιοχές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Ο αγωγός είναι το πρώτο προς ολοκλήρωση έργο στην Ευρώπη μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία, που ανοίγει τον δρόμο για την απεξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο.

¹⁷ Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2020 – Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης INSETE Δεκ. 2021

Δημογραφικά και Κοινωνικά Χαρακτηριστικά του Πληθυσμού

Πληθυσμιακή Μεταβολή, ανά Περιφερειακή Ενότητα

Το 2020, η Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Έβρου αντιπροσωπεύει το 25% του πληθυσμού της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και ακολουθούν οι Περιφερειακές Ενότητες Ξάνθης (19%), Ροδόπης (18%)¹⁸.

Στην υπό μελέτη περιοχή, όλες οι Π.Ε. παρουσίασαν μείωση του πληθυσμού την περίοδο 2015-2020.

Συγκεκριμένα, η Π.Ε. Έβρου -1%, (από 148 χιλ. το 2015 σε 147 χιλ. το 2020), η Π.Ε. Ξάνθης -1%, (από 113 χιλ. το 2015 σε 111 χιλ. το 2020), η Π.Ε. Ροδόπης -2%, (από 112 χιλ. το 2015 σε 110 χιλ. το 2020).

Εξέλιξη του πληθυσμού 2015 και 2020			
Περιφερειακή Ενότητα	2015	2020	% 2015-2020
Έβρου	147.915	147.091	-1%
Ξάνθης	112.532	111.385	-1%
Ροδόπης	112.325	110.162	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence (σελ. 26 INΣΕΤΕ 21-12)

Σημειώνεται ότι στο σύνολό του, ο πληθυσμός της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας & Θράκης την περίοδο 2015-2020, σημείωσε μείωση κατά -1% (από 606 χιλ. το 2015 σε 599 χιλ. το 2020).

Χαρακτηριστικό του πληθυσμού της υπό μελέτη περιοχής είναι η ύπαρξη της μουσουλμανικής μειονότητας. Η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης συναπαρτίζεται από τρεις εθνοτικές ομάδες: τουρκογενείς, Πομάκους και Ρομά. Διαβιεί κυρίως στις Π.Ε. Ροδόπης και Ξάνθης.

Στην Π.Ε. Έβρου οι μουσουλμάνοι ανέρχονται σε 11.000, από τους οποίους 2.000 είναι τουρκογενείς, 2.000 Πομάκοι και οι υπόλοιποι Ρομά, στην Π.Ε. Ξάνθης κατοικούν περίπου

¹⁸ Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2020 – Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης INSETE Δεκ. 2021

42.000 μουσουλμάνοι, από τους οποίους 11.000 είναι τουρκογενείς, 25.000 είναι Πομάκοι και 6.000 είναι Ρομά, στην Π.Ε. Ροδόπης, οι μουσουλμάνοι ανέρχονται σε 67.000. Από αυτούς 46.000 είναι τουρκογενείς, 12.000 είναι Πομάκοι και 9.000 Ρομά¹⁹.

Δείκτης Γήρανσης, Δείκτης Εξάρτησης

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρείται, την περίοδο 2015-2020, γήρανση του πληθυσμού στην Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης (όπως και στο σύνολο της χώρας).

Στις ηλικίες 15-19 ετών καταγράφεται μείωση του πληθυσμού, σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας που σημειώνεται αύξηση.

Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-7%), 15-19 ετών (-7%), 20-24 ετών (-2%), 25-29 ετών (-14%) και 30-44 ετών (-9%) και αύξηση οι ηλικίες 45-64 ετών (+2%) και 65+ ετών (+1%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2020, το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (24%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%)²⁰.

Επίπεδο Εκπαίδευσης του Πληθυσμού

Ο βασικότερος τομέας, χωρίς να υποτιμούνται οι υπόλοιποι, είναι αναμφίβολα η εκπαίδευση, καθώς η επένδυση στον συγκεκριμένο τομέα αποτελεί τη βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη.

Σύμφωνα με την Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την ανάπτυξη της Θράκης²¹: Η Θράκη αντιμετωπίζει βασικά προβλήματα στο κομμάτι αυτό, όπως υποδομών και κτιριακά στα μειονοτικά γυμνάσια και λύκεια στους ορεινούς όγκους της **Ροδόπης** και στην **Ξάνθη**. Βασικό κομμάτι του πορίσματος αποτελεί η αναβάθμιση ποιότητας διδασκαλίας και εκπαίδευσης, ρυθμίσεις που αφορούν τη μειονοτική παιδεία και τη διασύνδεσή της με ανώτατα ιδρύματα. Ο ρόλος των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, όπως του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (ΔΠΘ) και του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, τίθεται σε προτεραιότητα για την αναπτυξιακή (διασύνδεση με προγράμματα έξυπνης καλλιέργειας, έρευνα και τεχνολογία κ.ά.) αλλά και την κοινωνική συνοχή.

¹⁹[https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%98%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%B7_\(%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%BC%CE%AD%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%B1\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%98%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%B7_(%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%BC%CE%AD%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%B1)) (στοιχεία του 2011)

²⁰ Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2020 – Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης INSETE Δεκ. 2021

²¹ Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη της Θράκης 2020 2021, Στρατηγικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Βουλή των Ελλήνων, ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ, Αθήνα 2021

Ενδεικτικό της νοοτροπίας του πορίσματος είναι πως προβλέπει αύξηση των θέσεων στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο, κάτι που δεν συμβαίνει σε άλλα πανεπιστήμια της χώρας, ώστε αφενός να μπει φρένο στη δημογραφική πτώση της περιοχής, αφετέρου να ενισχυθεί η ενσωμάτωση των μειονοτήτων. Παράλληλα, δίνεται έμφαση και στις υποστηρικτικές υπηρεσίες, όπως, για παράδειγμα, στη μετακίνηση μαθητών από απομακρυσμένες περιοχές, που στόχο έχουν τη μείωση των σχολικών διαρροών και την καλύτερη στήριξη των μαθητών.

Οικονομικά Στοιχεία

Ο Ευρωπαϊκός Περιφερειακός Δείκτης Ανταγωνιστικότητας του 2019, τοποθετεί την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στην 265η θέση μεταξύ των 268 περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης, υστερώντας του ευρωπαϊκού μ.ο. σε κάθε παράμετρο που συνεκτιμά ο δείκτης: τις κύριες οικονομικές συνθήκες, την αποτελεσματικότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την καινοτομία²².

Εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ)

Αναφορικά με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) και την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης αντιπροσωπεύει το 3,81% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρείται ότι την περίοδο 2014-2019, το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε αύξηση κατά +3,39% (από € 177.236 εκατ. το 2014 σε € 183.250 εκατ. το 2019).

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας & Θράκης παρατηρείται ότι την ίδια περίοδο σημείωσε αύξηση αλλά μικρότερη από αυτήν της χώρας, +2,41%, (από € 6.813 εκατ. το 2014 σε € 6.977 εκατ. το 2019),

Για την περιοχή του έργου, η εικόνα την περίοδο 2014-2019 είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Έβρου & Ροδόπης να καταγράφουν αύξηση (+3,27% & +4,71 αντίστοιχα), ενώ η Π.Ε. Ξάνθης να καταγράφει μείωση -1,40%.

Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν - Σε εκατομμύρια ευρώ - Σε τρέχουσες τιμές							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	Μεταβολή %, 2014- 2019
ΕΛΛΑΔΑ	177.236	176.369	174.494	176.903	179.558	183.250	3,39
Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	6.813	6.786	6.808	6.807	6.888	6.977	2,41

²² https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/work/rci2019_scorecards.pdf, σελ. 79

Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν - Σε εκατομμύρια ευρώ - Σε τρέχουσες τιμές							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	Μεταβολή %, 2014- 2019
Έβρος	1.760	1.764	1.786	1.780	1.785	1.818	3,27
Ξάνθη	1.103	1.107	1.066	1.069	1.089	1.087	-1,40
Ροδόπη	1.115	1.097	1.175	1.167	1.159	1.168	4,71

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ Ενημέρωση-Update, 28/01/2022, για το 2019: Προσωρινά Στοιχεία

Η συμμετοχή της Π.Ε. Έβρου στο ΑΕΠ της ΑΜΘ είναι η υψηλότερη των άλλων Π.Ε. της υπό μελέτη περιοχής.

Συμμετοχή των υπό μελέτη Π.Ε. στο ΑΕΠ της ΑΜΘ το 2019	
Έβρος	26,05%
Ξάνθη	15,59%
Ροδόπη	16,74%

Κατά Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)

Η Περιφέρεια ΑΜΘ, το 2019, έχει κατά κεφαλήν ΑΕΠ € 11.639. Βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο εισοδήματος της χώρας, καταλαμβάνοντας την τελευταία θέση.

Στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες της υπό μελέτη περιοχής, η Π.Ε. Έβρου εμφανίζει καλύτερη εικόνα με κατά κεφαλήν ΑΕΠ το 2019 €12.342. Την χειρότερη εικόνα εμφανίζει η Π.Ε. Ξάνθης με € 9.803.

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 αυξήθηκε κατά +5,04% (από € 16.272 το 2014 σε € 17.092 το 2019). Η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης καταγράφει αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ (+3,57%, από € 11.218 το 2014 σε € 11.639 το 2019).

Στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες της υπό μελέτη περιοχής, την περίοδο 2014-2019, η Π.Ε. Ροδόπης εμφανίζει την μεγαλύτερη αύξηση, ενώ η Π.Ε. Ξάνθης εμφανίζει ελάχιστη αύξηση.

Κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια και νομό							
Σε ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2014-2019 μεταβολή
ΕΛΛΑΔΑ	16.272	16.299	16.193	16.449	16.730	17.092	5,04
ΑΜΘ	11.218	11.207	11.277	11.308	11.472	11.639	3,75
Έβρος	11.898	11.931	12.085	12.060	12.114	12.342	3,72
Ξάνθη	9.797	9.845	9.505	9.542	9.740	9.803	0,06
Ροδόπη	9.912	9.776	10.499	10.469	10.449	10.517	6,11

Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας

Αναφορικά με την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) και την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης αντιπροσωπεύει το 3,81% της συνολικής ΑΠΑ της χώρας.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία της Ελλάδας, παρατηρείται ότι την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +1,45% (από € 156.492εκατ. το 2014 σε € 158.76 εκατ. το 2019).

Η ΑΠΑ της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας & Θράκης παρατηρείται ότι την ίδια περίοδο σημείωσε αύξηση αλλά μικρότερη από αυτήν της χώρας, +0,48%, (από € 6.016 εκατ. το 2014 σε € 6.045 εκατ. το 2019).

Για την περιοχή του έργου, η εικόνα την περίοδο 2014-2019 είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Έβρου & Ροδόπης να καταγράφουν αύξηση (+1,32% & +2,74 αντίστοιχα), ενώ η Π.Ε. Ξάνθης να καταγράφει μείωση -3,25%.

'Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο (Α10) - NACE REV.2							
Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Μεταβολή %, 2014- 2019
Ελλάδα	156.492	155.836	152.197	154.344	155.611	158.762	1,45
ΑΜΘ	6.016	5.996	5.938	5.939	5.969	6.045	0,48

Άκαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο (A10) - NACE REV.2							
Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Μεταβολή %, 2014- 2019
Έβρος	1.554	1.559	1.557	1.553	1.547	1.575	1,32
Ξάνθη	974	978	930	932	943	942	-3,25
Ροδόπη	985	969	1.025	1.018	1.004	1.012	2,74

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενημέρωση-Update, 28/01/2022

Με κριτήριο τη συνεισφορά των τριών **τομέων της οικονομίας** (πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενής) στη διαμόρφωση της ΑΠΑ κάθε Περιφερειακής Ενότητας, προκύπτει ότι η Ροδόπη και η Ξάνθη αποτελούν τις πλέον «αγροτικές» ενότητες, δεδομένου ότι στον πρωτογενή τομέα παράγεται το 9,68% και το 8,80% αντίστοιχα της συνολικής ΑΠΑ κάθε ΠΕ.

Τη μικρότερη εξειδίκευση στον δευτερογενή τομέα κατέχει η Π.Ε. Έβρου, ενώ η Π.Ε. Ξάνθης κυμαίνεται κοντά στον μέσο όρο της Περιφέρειας, και η ΠΕ Ροδόπης εμφανίζει υψηλότερα ποσοστά. Στον τομέα της μεταποίησης, η Π.Ε. Ξάνθης παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό.

Τέλος, ο Έβρος κυριαρχεί μεταξύ των Περιφερειακών Ενοτήτων ως προς το ποσοστό που καταλαμβάνει ο τομέας της παροχής υπηρεσιών. Το μικρότερο ποσοστό παρουσιάζει η ΠΕ της Ροδόπης.

Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά Τομέα και Π.Ε. (ποσοστό επί συνολικής ΑΠΑ κάθε ΠΕ & ΠΑΜΘ, 2019*)				
Χωρική Ενότητα	Πρωτογενής %	Δευτερογενής %	Δευτερογενής Μεταποίηση %	Τριτογενής %
ΑΜΘ	8,70	18,83	10,89	72,47
Έβρος	7,68	11,11	6,99	81,19
Ξάνθη	8,80	18,45	13,15	72,75
Ροδόπη	9,68	27,96	10,97	62,31

ΑΠΑ Πρωτογενούς Τομέα

Το 2019 (προσωρινά στοιχεία), η συμμετοχή του πρωτογενούς τομέα στη διαμόρφωση της συνολικής ΑΠΑ της Περιφέρειας ανήλθε στο 8,7%, έναντι 4,36% του εθνικού μέσου όρου.

Στο σύνολο της χώρας η ΑΠΑ του πρωτογενούς εμφανίζει αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά 9,03%. Στην Περιφέρεια ΑΜΘ, η αύξηση είναι μεγαλύτερη από αυτήν της χώρας (+12,32%). Επίσης και ως προς τις Π.Ε. της περιοχής μελέτης, η Π.Ε. Έβρου παρουσιάζει μεγάλη αύξηση +15,3%. Ακολουθούν, με αύξηση αλλά μικρότερη από αυτή της χώρας, οι Π.Ε. Ροδόπης (+ 5,48%) και η Π.Ε. Ξάνθης (+4,92%).

Άκαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο (A10) - NACE REV.2							
Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές							
Πρωτογενής Τομέας							
Χωρική Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014-2019 % Μεταβολή
Ελλάδα	6.352	6.816	6.134	6.822	6.528	6.926	9,03
ΑΜΘ	468	476	473	524	490	526	12,32
Έβρος	105	106	109	122	111	121	15,30
Ξάνθη	79	84	75	81	77	83	4,92
Ροδόπη	93	91	92	97	88	98	5,48

Παρόλο που στον πρωτογενή τομέα της Π.Ε. Έβρου παράγεται μόνο το 7,68% της συνολικής ΑΠΑ της Π.Ε. Έβρου, η συμμετοχή της Π.Ε. Έβρου στην ΑΠΑ του πρωτογενούς τομέα της ΑΜΘ είναι η υψηλότερη των άλλων Π.Ε. της υπό μελέτη περιοχής.

Συμμετοχή των υπό μελέτη Π.Ε. στην ΑΠΑ πρωτογενούς τομέα της ΑΜΘ το 2019	
Έβρος	23,00%
Ξάνθη	15,78%
Ροδόπη	18,63%

ΑΠΑ Δευτερογενούς Τομέα

Στον **δευτερογενή τομέα** συμπεριλαμβάνονται οι κλάδοι της μεταποίησης, των ορυχείων – λατομείων, της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου κλπ., της επεξεργασίας λυμάτων & διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και των κατασκευών.

Το 2019 (προσωρινά στοιχεία), η συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στη διαμόρφωση της συνολικής ΑΠΑ της Περιφέρειας ανήλθε στο 18,84%, έναντι 13,76% του εθνικού μέσου όρου.

Κατά την περίοδο 2014– 2019 καταγράφεται μείωση του μεγέθους του τομέα στην Ελλάδα (-2,40%) και αύξηση στην Περιφέρεια ΑΜΘ (+4,70%). Η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στην Π.Ε. Ροδόπης, ενώ μείωση παρατηρείται στην Π.Ε. Ξάνθης.

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο (A10) - NACE REV.2							
(σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές)							
Δευτερογενής Τομέας							
Χωρική Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014-2019
Ελλάδα	25.025	25.572	25.358	24.287	24.471	24.424	-2,40
ΑΜΘ	1.088	1.165	1.236	1.148	1.180	1.139	4,70
Έβρος	162	178	189	178	176	175	8,45
Ξάνθη	187	201	187	178	189	174	-7,01
Ροδόπη	221	223	315	302	297	283	28,25

Ωστόσο, σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι τα παραπάνω στοιχεία επηρεάζονται σημαντικά από τον κλάδο των κατασκευών που εμφανίζει μεγάλη μείωση σε επίπεδο χώρας αλλά και στην υπό μελέτη περιοχή.

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο (A10) - NACE REV.2							
(Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές)							
Κατασκευές							
Χωρική Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014-2019
Ελλάδα	3.738	3.493	3.484	2.259	2.431	2.579	-31,02

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο (A10) - NACE REV.2							
(Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές)							
Κατασκευές							
Χωρική Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014-2019
ΑΜΘ	163	147	145	92	98	104	-36,10
Έβρος	13	13	18	11	10	11	-19,26
Ξάνθη	51	45	31	21	27	17	-66,64
Ροδόπη	34	25	16	10	13	13	-61,18

Στον κλάδο της **μεταποίησης**, η συμμετοχή του στη διαμόρφωση της συνολικής ΑΠΑ της Περιφέρειας ανήλθε το 2019 (προσωρινά στοιχεία) σε 10,89%, δηλαδή ελαφρά υψηλότερα από τον εθνικό μέσο όρο (9,22%). Κατά την περίοδο 2014-2019 παρατηρείται αύξηση του κλάδου της μεταποίησης στην ΑΜΘ (+5,47%), όχι τόση όση στο επίπεδο της χώρας (+8,24%). Σε επίπεδο Π.Ε., η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στην Π.Ε. Ξάνθης (+9,19%).

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο (A10) - NACE REV.2							
(Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές)							
Μεταποίηση							
Χωρική Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014-2019
Ελλάδα	13.529	14.629	14.134	14.343	14.674	14.644	8,24
ΑΜΘ	624	673	653	646	661	658	5,47
Έβρος	103	110	107	108	112	110	6,68
Ξάνθη	114	128	121	122	127	124	9,19
Ροδόπη	106	113	111	108	112	111	4,72

Η συμμετοχή της Π.Ε. Ξάνθης στην ΑΠΑ του τομέα μεταποίησης της ΑΜΘ είναι η υψηλότερη των άλλων Π.Ε. της υπό μελέτη περιοχής.

Συμμετοχή των υπό μελέτη Π.Ε. στην ΑΠΑ του τομέα μεταποίησης της ΑΜΘ το 2019	
Έβρος	16,72%
Ξάνθη	18,84%
Ροδόπη	16,87%

ΑΠΑ Τριτογενούς Τομέα

Ο **τριτογενής τομέας**, συγκρινόμενος με τους άλλους δύο τομείς παραγωγής, έρχεται πρώτος, ως προς τη διαμόρφωση της παραγόμενης ΑΠΑ στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης. Σύμφωνα με τα δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ για το έτος 2019 (προσωρινά στοιχεία), η συμμετοχή των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών ανήλθε στο 72,46% της συνολικά παραγόμενης ΑΠΑ της Περιφέρειας, έναντι αντίστοιχου ποσοστού 80,25% για το σύνολο της χώρας.

Κατά την περίοδο 2014-2019 παρατηρείται πολύ μεγάλη αύξηση του τριτογενή τομέα στην ΑΜΘ (+66,37%), διπλάσια από την αύξηση στο επίπεδο της χώρας (+36,51%).

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά κλάδο (A10) - NACE REV.2 (Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές)							
Τριτογενής							
Χωρική Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014-2019
Ελλάδα	93.333	123.447	120.705	123.236	124.612	127.412	36,51
ΑΜΘ	2.633	4.355	4.229	4.267	4.300	4.380	66,37
Έβρος	594	1.275	1.259	1.252	1.260	1.278	115,28
Ξάνθη	391	692	669	673	677	686	75,62
Ροδόπη	361	655	619	619	619	630	74,61

Σε επίπεδο Π.Ε., η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στην Π.Ε. Έβρου (+115,28%).

Η συμμετοχή της Π.Ε. Έβρου στην ΑΠΑ του τριτογενούς τομέα της ΑΜΘ είναι η υψηλότερη των άλλων Π.Ε. της υπό μελέτη περιοχής.

Συμμετοχή των υπό μελέτη Π.Ε. στην ΑΠΑ τριτογενούς τομέα της ΑΜΘ το 2019	
Έβρος	29,18%
Ξάνθη	15,66%
Ροδόπη	14,38%

Οι διαφοροποιήσεις αυτές αναδεικνύουν την Π.Ε. Έβρου ως πιο εξειδικευμένη στον τριτογενή τομέα.

Δεδομένης της πολυκλαδικής διάρθρωσης του τριτογενή τομέα, η υφιστάμενη κατάσταση ανά κλάδο δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών στην Περιφέρεια ΑΜΘ μπορεί να περιγραφεί ως εξής:

Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα: Αποτελεί τον σημαντικότερο κλάδο ως προς την συνεισφορά στη συνολικά παραγόμενη ΑΠΑ του τριτογενούς τομέα, στο σύνολο της Περιφέρειας (38,72%) και στην υπο μελέτη περιοχή στην ΠΕ Έβρου σε ποσοστό 39,01% για την ΠΕ Έβρου, Στις υπόλοιπες ΠΕ, η συμμετοχή του κλάδου αυτού είναι αρκετά μικρότερη 15,91% για την ΠΕ Ξάνθης, 15,16% για την ΠΕ Ροδόπης.

Χονδρικό & λιανικό εμπόριο επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης: Αποτελεί τον δεύτερο σημαντικότερο κλάδο ως προς την συνεισφορά στη συνολικά παραγόμενη ΑΠΑ του τριτογενούς τομέα, τόσο στο σύνολο της Περιφέρειας (31,80%), όσο και ενδοπεριφερειακά, σε ποσοστά 19,76% για την ΠΕ Έβρου, 13,84% για την ΠΕ Ξάνθης, 13,07% για την ΠΕ Ροδόπης.

Διαχείριση ακίνητης περιουσίας: Στην τρίτη θέση ακολουθούν οι δραστηριότητες αγοραπωλησίας, εκμίσθωσης και διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, με ποσοστό 15,82%. Ενδοπεριφερειακά σε ποσοστά 26,41% για την ΠΕ Έβρου, 15,29% για την ΠΕ Ξάνθης, 15,61% για την ΠΕ Ροδόπης.

Η συνεισφορά του κλάδου στην παραγόμενη ΑΠΑ του τριτογενούς τομέα της Περιφέρειας εμφανίζει μείωση κατά την περίοδο 2014-2019, κατά -11%

Ακολουθούν οι «Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες», οι «Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες,

διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες» και οι «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες» με περίπου ίδια ποσοστά της τάξης του 3,9% με 3,8%.

Τέλος, με ποσοστό 2,05% η «Ενημέρωση και Επικοινωνία».

Ενεργός Πληθυσμός – Ανεργία – Απασχόληση

Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

Η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης αντιπροσωπεύει το 5% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας (για τα έτη 2015 & 2020), ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 50% το 2015 και 49% το 2020. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες, η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης εμφάνισε το 6ο υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα δύο έτη.

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2015 και 2020 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% και 51% για τα έτη 2015 και 2020 αντίστοιχα αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Για το 2020 στην Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης το ποσοστό αυτό είναι λίγο μικρότερο (49%)²³.

Ως προς την απασχόληση, το 2018 σημειώθηκε υποχώρηση της τάξης του 9,2%, με την ανεργία να φτάνει το 15,9%²⁴.

Εξέλιξη του Ενεργού Πληθυσμού

Σύμφωνα με τα τριμηνιαία στοιχεία πληθυσμού κατά κατάσταση απασχόλησης της ΕΛΣΤΑΤ, το **εργατικό δυναμικό** στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη ανήλθε στο τέλος του 2014 (Α' τρίμηνο) στο 49,5% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας (μέσος όρος τριμήνων 2014: 49,7%). Το ποσοστό αυτό είναι ελαφρά χαμηλότερο από το αντίστοιχο στο σύνολο της χώρας που είναι 51,6% (μέσος όρος τριμήνων 2014 για την χώρα: 51,8%).

²³ Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2020 – Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης INSETE Δεκ. 2021

²⁴ Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη της Θράκης 2020 2021, Στρατηγικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Βουλή των Ελλήνων, ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ, Αθήνα 2021

Τριμηνιαία στοιχεία πληθυσμού κατά κατάσταση απασχόλησης - 2014				
	Α' τρίμηνο 2014	Β' τρίμηνο 2014	Γ' τρίμηνο 2014	Δ' τρίμηνο 2014
Ελλάδα	51,9	51,9	51,9	51,6
ΑΜΘ	49,5	49,7	50,0	49,5

Το 2019 (Α' τρίμηνο) το **εργατικό δυναμικό** στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη ανήλθε στο 50,6% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας. Το ποσοστό αυτό είναι ελαφρά χαμηλότερο από το αντίστοιχο στο σύνολο της χώρας που είναι 51,8%.

2019	Α' τρίμηνο 2019	Β' τρίμηνο 2019	Γ' τρίμηνο 2019	Δ' τρίμηνο 2019
Ελλάδα	51,8	52,3	52,2	51,6
ΑΜΘ	50,6	50,6	50,2	50,4

Από το σύνολο του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας, ποσοστό 83,2% ήταν κατά το Α' τρίμηνο 2019 **απασχολούμενοι**. Συγκριτικά με το σύνολο της χώρας (80,8%), η Περιφέρεια ΑΜΘ εμφανίζει καλύτερες επιδόσεις, με υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης.

2019 Α' Τρίμηνο			
	Εργατικό Δυναμικό	Απασχολούμενοι	%
Ελλάδα	4.721,1	3.814,0	80,8
ΑΜΘ	257,1	213,9	83,2

Κατά την **περίοδο 2014-2019 (για τα Α' τρίμηνα)** παρατηρείται αυξητική τάση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού από 256 χιλ. σε 257 χιλ., και της ποσοστιαίας συμμετοχής του στο συνολικό πληθυσμό από 49,5% σε 50,6%, όπως και αντίστοιχα της απασχόλησης από 191 χιλ. σε 213χιλ., και από 74,6% σε 83,2%.

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +11% (από 191 χιλ. το 2014 σε 213 χιλ. το 2019).

Εργατικό δυναμικό & Απασχολούμενοι στην Περιφέρεια ΑΜΘ στο σύνολο του πληθυσμού Α' τρίμηνα 2014-2019						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Εργατικό Δυναμικό (χιλ.)	256,1	256,7	260,3	258,4	250,8	257,1
Εργατικό Δυναμικό %	49,5	49,4	50,6	50,5	49,2	50,6
Απασχολούμενοι (χιλ.)	191	193	198,2	201,2	209,6	213,9
Απασχολούμενοι %	74,6	75,2	76,1	77,9	83,6	83,2

Η ανεργία στην Περιφέρεια ΑΜΘ την περίοδο 2014-2019 παρουσιάζει σημαντική μείωση κατά 33,64%. Επίσης εμφανίζει σταθερά χαμηλότερα επίπεδα ανεργίας σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας.

Αριθμός Ανέργων και Ποσοστά Ανεργίας στην Περιφέρεια ΑΜΘ Α' τρίμηνα 2014-2019						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Αριθμός Ανέργων σε χιλ	65,1	63,8	62,1	57,2	41,2	43,2
Διαφορά από προηγούμενο έτος		-2%	-2,66	-7,89	-27,97	4,85
Ποσοστό ανεργίας ΑΜΘ	25,4	24,8	23,9	22,1	16,4	16,8
Ποσοστό ανεργίας Ελλάδα	27,8	26,6	24,9	23,3	21,2	19,2

Απασχόληση ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, Απασχόληση κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο, για τα έτη 2010, 2014 και 2019, παρουσιάζεται παρακάτω η απασχόληση στην ΑΜΘ (και στην Ελλάδα) κατά τομέα, όπου φαίνεται σε όλα τα έτη η υπεροχή του πρωτογενή τομέα στην απασχόληση στην ΑΜΘ σε σχέση με την Ελλάδα.

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas)

2010							
	Πρωτογενής	%	Δευτερογενής	%	Τριτογενής	%	Σύνολο
Ελλάδα	544.208,0	11,56	752425	15,99	3409800	72,45	4.706.433,5
ΑΜΘ	62.641,6	26,24	34446	14,43	141601	59,32	238.688,2

2014							
	Πρωτογενής	%	Δευτερογενής	%	Τριτογενής	%	Σύνολο
Ελλάδα	530.276,0	11,91	621138	13,95	3302317	74,15	4.453.731,0
ΑΜΘ	64.686,0	27,63	28534	12,19	140863	60,18	234.082,4

2019							
	Πρωτογενής	%	Δευτερογενής	%	Τριτογενής	%	Σύνολο
Ελλάδα	498.171,0	10,62	622915	13,28	3570018	76,10	4.691.103,5
ΑΜΘ	58.702,5	24,60	28273	11,85	151652	63,55	238.627,9

Κατά την δεκαετία 2010-2019, παρατηρείται μεγάλη μείωση της απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα τόσο στην ΑΜΘ όσο και στην Ελλάδα. Μείωση παρατηρείται και στην απασχόληση στον πρωτογενή τομέα ενώ αύξηση παρουσιάζεται στην απασχόληση στον τριτογενή τομέα.

Εξέλιξη 2010-2019 απασχόλησης ανά τομέα				
	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Σύνολο
Ελλάδα	-8,46	-17,21	4,70	-0,33
ΑΜΘ	-6,29	-17,92	7,10	-0,03

Κατά την περίοδο 2014-2019 παρατηρείται σταθεροποίηση της απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα τόσο στην ΑΜΘ όσο και στην Ελλάδα. Σημαντική μείωση φαίνεται στην απασχόληση στον πρωτογενή τομέα στην ΑΜΘ.

Εξέλιξη 2014-2019 απασχόλησης ανά τομέα (%)				
	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Σύνολο
Ελλάδα	-6,05	0,29	8,11	5,33
ΑΜΘ	-9,25	-0,91	7,66	1,94

Πηγή ΕΛΣΤΑΤ, Απασχόληση κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο, για τα έτη 2010, 2014 και 2019

Λίγο διαφορετική παρουσιάζεται η εξέλιξη των τομέων οικονομικής δραστηριότητας για την ίδια περίοδο 2014-2019 στην ΑΜΘ, σύμφωνα με τα στοιχεία των Στατιστικών Μητρώων Επιχειρήσεων (2014 και 2019), όπου αναφέρονται στοιχεία σχετικά με τον αριθμό νομικών μονάδων, τον κύκλο εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και τους απασχολούμενους ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία, η απασχόληση στις επιχειρήσεις του πρωτογενή τομέα της ΑΜΘ παρουσιάζει σημαντική μείωση, όπως και οι απασχολούμενοι στις επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα.

Εξέλιξη 2014-2019 απασχόλησης ανά τομέα				
	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Σύνολο
ΑΜΘ	-11,59	-9,39	3,07	-2,61

Πηγή Στατιστικά Μητρώα Επιχειρήσεων (2014 και 2019)

Για τις επιμέρους Π.Ε., η απασχόληση στις επιχειρήσεις του πρωτογενή τομέα παρουσιάζει μείωση κατά την περίοδο 2014-2019, με μεγαλύτερη μείωση στην Π.Ε. Ροδόπης. Το ίδιο και η απασχόληση στις επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα παρουσιάζει μείωση και αυτή με μεγαλύτερη μείωση στην Π.Ε. Έβρου. Η απασχόληση στις επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα παρουσιάζει αύξηση σε όλες τις Π.Ε. της περιοχής μελέτης. Συνολικά, σημαντική μείωση της απασχόλησης παρουσιάζουν οι Π.Ε. Ροδόπης και Έβρου.

Εξέλιξη απασχόλησης ανά τομέα 2014-2019 (%)				
	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Σύνολο
Έβρος	-18,86	-21,77	5,05	-6,02
Ξάνθη	-10,75	-8,25	7,57	-0,18
Ροδόπη	-19,93	-3,7	1,7	-7,56

Το 2019, η απασχόληση στους 3 οικονομικούς τομείς, στις Π.Ε. του έργου δείχνει υψηλά ποσοστά απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα (με υψηλότερο ποσοστό αυτό της Π.Ε. Ροδόπης), υψηλά ποσοστά απασχόλησης στον τριτογενή τομέα σε όλες τις Π.Ε., υψηλότερο ποσοστό απασχολούμενων στον δευτερογενή τομέα στην Π.Ε. Ξάνθης.

Απασχολούμενοι & ποσοστά, στις επιχειρήσεις το 2019, στις Π.Ε. της περιοχής μελέτης				
	Έβρος	Ξάνθη	Ροδόπη	ΑΜΘ
ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	11193	7631	11581	46705
ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ %	28,94	25,28	36,39	26,26
ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	4365	4447	3329	23681
ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ %	11,29	14,73	10,46	13,31
ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	22871	18102	16793	106838
ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ %	59,13	59,98	52,76	60,06
ΆΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡ.	249		126	653
ΆΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡ. %			0,4	0,37
ΣΥΝΟΛΟ	38678	30180	31829	177877

Ως προς τις επιμέρους οικονομικές δραστηριότητες, στις υπό μελέτη περιοχές παρατηρούνται τα εξής:

Το 2019, στην Π.Ε. Έβρου, σχεδόν το 29% αποτελούν οι απασχολούμενοι στην γεωργία – δασοκομία & αλιεία, το 15% αποτελούν οι απασχολούμενοι στο ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΚΛΕΤΩΝ, το 12% οι απασχολούμενοι στις ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, το 8,5% οι απασχολούμενοι στην εκπαίδευση, το 7,5% οι απασχολούμενοι στην υγεία και κοινωνική πρόνοια, το 7,8% στην μεταποίηση.

Το 2019, στην Π.Ε. Ξάνθης, σχεδόν το 25% αποτελούν οι απασχολούμενοι στην γεωργία – δασοκομία & αλιεία, το 15% αποτελούν οι απασχολούμενοι στο ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΚΛΕΤΩΝ, το 11% οι απασχολούμενοι στις ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, το 10% οι απασχολούμενοι στην εκπαίδευση, το 11,35% στην μεταποίηση.

Το 2019, στην Π.Ε. Ροδόπης, σχεδόν το 36% αποτελούν οι απασχολούμενοι στην γεωργία – δασοκομία & αλιεία, το 12% αποτελούν οι απασχολούμενοι στο ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ, το 11% οι απασχολούμενοι στις ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, το 8,5% οι απασχολούμενοι στην εκπαίδευση, το 7,5% οι απασχολούμενοι στην ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, το 7,6% στην μεταποίηση.

Εξέλιξη της Ανεργίας

Ο αριθμός των ανέργων στην Περιφέρεια ΑΜΘ την περίοδο 2014-2019 παρουσιάζει σημαντική μείωση κατά 33,64%. Επίσης εμφανίζει σταθερά χαμηλότερα επίπεδα ανεργίας σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας. Παρόλα αυτά το ποσοστό ανεργίας είναι υψηλό.

Αριθμός Ανέργων και Ποσοστά Ανεργίας στην Περιφέρεια ΑΜΘ Α' τρίμηνα 2014-2019						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Αριθμός Ανέργων σε χιλ	65,1	63,8	62,1	57,2	41,2	43,2
Διαφορά από προηγούμενο έτος		-2%	-2,66	-7,89	-27,97	4,85
Ποσοστό ανεργίας ΑΜΘ	25,4	24,8	23,9	22,1	16,4	16,8
Ποσοστό ανεργίας Ελλάδα	27,8	26,6	24,9	23,3	21,2	19,2

1.1 Χαρακτηριστικά του Πρωτογενή Τομέα

Τα στοιχεία για τον πρωτογενή τομέα αντλήθηκαν από την Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη της Θράκης 2020 - 2021.

Γεωργία

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου - ΟΣΔΕ, η καλλιεργηθείσα έκταση στη Θράκη το 2020 ανήλθε σε 2.761,430 στρέμματα (407.305 στρέμματα στην Ξάνθη, 834.490 στρέμματα στη Ροδόπη και 1.519,635 στρέμματα στον Έβρο)²⁵.

²⁵ Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη της Θράκης 2020 2021, Στρατηγικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Βουλή των Ελλήνων, ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ, Αθήνα 2021

Το 93,15% της έκτασης αυτής, καλύπτεται από παραδοσιακές καλλιέργειες (σκληρό σιτάρι, κτηνοτροφικά φυτά, βαμβάκι, ενεργειακές καλλιέργειες, αραβόσιτος, ελαιώνες, καπνός) , ενώ το υπόλοιπο καλύπτεται με αγρανάπαυση και μικρά ποσοστά με καλλιέργειες της άλλης γεωργίας (αμπελώνες, δενδρώδεις, ρύζι, σπόροι σποράς, οσπριοειδή, γεώμηλα)²⁶.

Η καλλιέργεια του **βαμβακιού** για την Θράκη αποτελεί γεωργική δραστηριότητα ιδιαίτερης σημασίας. Καλύπτει περίπου το 24% της καλλιεργηθείσας έκτασης. Οι περιοχές των Π.Ε. Ροδόπης και Έβρου είναι η δεύτερη και η τρίτη περιοχή αντίστοιχα σε καλλιεργούμενη με βαμβάκι έκταση στην Ελλάδα. Εκτός από τους 9.500 καλλιεργητές (2020) που ζουν από το βαμβάκι στην Θράκη, υπάρχουν 9 εκκοκκιστήρια που το μεταποιούν, δυο κλωστήρια και πλεκτήρια που χρησιμοποιούν αποκλειστικά βαμβάκι Θράκης. Το 2019 καταγράφεται αύξηση στην παραγωγή ούσπορου βαμβακιού και στις τρεις Περιφερειακές ενότητες της Θράκης, ενώ η μεγαλύτερη αναλογία εξακολουθεί να αντιστοιχεί στον Έβρο (90,720 τόνοι, με ποσοστό 51%). Ακολουθεί η Ροδόπη (72,033 τόνοι, με ποσοστό 40%), ενώ μικρότερη παραμένει η συμμετοχή της Ξάνθης (15.442 τόνοι).

Η **μηδική**, αποτελεί σημαντικό ποσοστό των καλλιεργούμενων εκτάσεων στην Θράκη (κυρίως στην Ξάνθη). Η καλλιέργεια της μηδικής συμβάλει στην ανάπτυξη της κτηνοτροφίας στην περιοχή.

Η καλλιέργεια **καπνού ποικιλίας Μπασμά** αποτελεί επίσης σημαντική γεωργική δραστηριότητα στη Θράκη, Σε επίπεδο χώρας η παραγωγή καπνού Μπασμά ανήλθε το 2019 σε 10.571 τόνους, εκ των οποίων οι 7.710 τόνοι παρήχθησαν στη Θράκη(73%). Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής προέρχεται από τη Ροδόπη (83%), ενώ μικρότερες αναλογίες αντιστοιχούν στην Ξάνθη (15%) και στον Έβρο(2%).

Ο τομέας των **σιτηρών** καλύπτει το 17,5% περίπου της συνολικής καλλιεργηθείσας έκτασης στη Θράκη, παρουσιάζοντας όμως σημαντική μείωση σε σχέση με το 2014, κατά 36,22% στα σιτηρά και κατά 46% στον αραβόσιτο.

Οι **ενεργειακές** καλλιέργειες καλύπτουν περίπου το 14% της συνολικής καλλιεργηθείσας έκτασης της Θράκης. Τα προϊόντα που καλλιεργούνται κυρίως είναι ο ηλιάνθος και η ελαιοκράμβη που προορίζονται κυρίως για παραγωγή βιοντίζελ και δίνουν σημαντικά καλύτερο εισόδημα από την καλλιέργεια των σιτηρών.

Η καλλιέργεια του **ρυζιού**, υπολειπόμενη σε έκταση και όγκο παραγωγής στην Θράκη, έχει σημαντικά περιθώρια επέκτασης στις παραποτάμιες κυρίως περιοχές.

Τα **όσπρια** (ξερά φασόλια, ρεβίθια, φακές, κουκιά, αρακάς) έχουν περιθώρια επέκτασης.

²⁶ Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη της Θράκης 2020 2021, Στρατηγικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Βουλή των Ελλήνων, ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ, Αθήνα 2021

Περιθώρια παραπέρα επέκτασης στην Θράκη έχει και η **καλλιέργεια της πατάτας**, εάν οι νομοί Ροδόπης και Έβρου ακολουθήσουν το υπόδειγμα της Ξάνθης, στην οποία συγκεντρώνεται σήμερα η κύρια παραγωγή πατάτας της ευρύτερης περιοχής.

Μεταξύ των πολλών και με καλλιεργητικό ενδιαφέρον **Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών**, προτείνονται για την περιοχή της Θράκης, η ρίγανη, η μαντζουράνα, το θυμάρι, το φασκόμηλο, η μέντα και το μελισσόχορτο.

Στον τομέα της **δενδροκομίας**, η Θράκη υστερεί σημαντικά έναντι άλλων περιοχών της χώρας, τόσο σε αριθμό καλλιεργουμένων ειδών όσο και σε καλλιεργούμενες εκτάσεις. Τα μόνα, σε αξιοσημείωτη έκταση καλλιεργούμενα είδη είναι τα ακτινίδια, τα ρόδια τα επιτραπέζια και οινοποιήσιμα σταφύλια και τα κεράσια.

Στον τομέα της **λαχανοκομίας**, η συνολική παραγωγή της Θράκης είναι μικρή σε σχέση με τις δυνατότητες της περιοχής, με εξαίρεση τα σπαράγγια και τα σκόρδα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι **θερμοκηπιακές καλλιέργειες** στη Θράκη και μάλιστα με αξιοποίηση της γεωθεμίας. Η Θράκη διαθέτει ένα σημαντικό σε μέγεθος και ποιοτικά χαρακτηριστικά γεωθερμικό πεδίο το οποίο παραγωγικά έχει αξιοποιηθεί μόνο σε ένα μέρος της Ξάνθης.

Πρέπει να τονιστεί ότι από τη συνολική καλλιεργηθείσα έκταση στη Θράκη μόνο το 60% είναι αρδευόμενη.

Κτηνοτροφία

Η Θράκη διαθέτει σημαντικές ποσότητες παραγωγής αγελαδινού γάλακτος, της τάξης του 14% της συνολικής παραγωγής της Ελλάδας, ενώ στο αιγοπρόβειο το 3,2% της συνολικής εθνικής παραγωγής.

Η αγελαδοτροφία στηρίζει αποτελεσματικά την παραγωγή κτηνοτροφικών φυτών που καλύπτουν το 21,5% της καλλιεργούμενης έκτασης στη Θράκη. Η αγελαδοτροφία αποτελεί την βασική πηγή πρώτης ύλης που μεταποιούν γαλακτοβιομηχανίες που δραστηριοποιούνται κυρίως στη Θράκη, ενώ την ίδια στιγμή ο τομέας της αιγοπροβατοτροφίας στηρίζει το εισόδημα, την επιβίωση και την παραμονή στη Θράκη χιλιάδων οικογενειών κτηνοτρόφων.

Η **Αιγοπροβατοτροφία** στη Θράκη, ενώ από το 2014 έως το 2019 παρουσιάζει σημαντική μείωση και σε αριθμό εκτροφών κατά 31% και σε αριθμό ζώων κατά 17,52%, αντίθετα οι ποσότητες γάλακτος που παραδόθηκαν στη βιομηχανία εμφανίζονται αυξημένες την αντίστοιχη περίοδο κατά 12%. Αυτό σημαίνει ότι οι κτηνοτρόφοι κατέβαλαν σημαντική προσπάθεια να βελτιώσουν το ζωικό τους κεφάλαιο, να αναβαθμίσουν τις μεθόδους εκτροφής του ζωικού τους κεφαλαίου και να εκσυγχρονίσουν τις εγκαταστάσεις τους.

Στην **αγελαδοτροφία** υπήρξε αύξηση περίπου 3% μεταξύ των ετών 2014 - 2019 στις παραδόσεις του γάλακτος καθώς και διατήρηση του αριθμού και των εκτροφών και του ζωικού κεφαλαίου.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι στον τομέα των βοοειδών υπάρχουν αρκετές σύγχρονες και μεγάλου μεγέθους εκτροφές που παράγουν περίπου το 14% της ελληνικής παραγωγής γάλακτος.

Είναι επίσης σημαντικό ότι στην περιοχή δραστηριοποιούνται μονάδες μεταποίησης προϊόντων κτηνοτροφίας (γαλακτοβιομηχανίες, εταιρείες αλλαντικών και κρέατος).

Αλιεία

Στον τομέα της επαγγελματικής αλιείας, απασχολούνται περίπου 550 αλιείς, δραστηριοποιούνται πέντε επαγγελματικοί σύλλογοι και συνεταιρισμοί, ενώ ο τομέας διαδραματίζει σοβαρό οικονομικό και κοινωνικό ρόλο στις παράκτιες περιοχές της Θράκης και στη Σαμοθράκη²⁷.

Ο **αγροτικός τομέας** στην Θράκη συμβάλλει κατά περίπου 8% στο εθνικό γεωργικό Α.Ε.Π. και καλύπτει περίπου το 30% των συνολικών εξαγωγών της περιοχής²⁸.

Σημαντική είναι, όμως, και η διασύνδεση του με τους άλλους τομείς της οικονομίας (δευτερογενή, τριτογενή), σχέση που κάνει αντιληπτό πόσο σημαντική είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία της περιοχής για την τοπική οικονομία. Μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα στηρίζεται στο παραγόμενο προϊόν του πρωτογενή τομέα, όπως π.χ. μεταποιητικές βιομηχανίες τροφίμων, καπνού, βάμβακος και άλλων αγροτικών προϊόντων, υπηρεσίες μεταφοράς, χονδρεμπόριο και λιανεμπόριο αγροτικών προϊόντων, τραπεζικές και εκτελωνιστικές υπηρεσίες, επιχειρήσεις εισροών (γεωργικά μηχανήματα, φάρμακα, εφόδια κτλ)²⁹.

²⁷ Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη της Θράκης 2020 2021, Στρατηγικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Βουλή των Ελλήνων, ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ, Αθήνα 2021

²⁸ Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη της Θράκης 2020 2021, Στρατηγικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Βουλή των Ελλήνων, ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ, Αθήνα 2021

²⁹ Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη της Θράκης 2020 2021, Στρατηγικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Βουλή των Ελλήνων, ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ, Αθήνα 2021

Ένα σημαντικό πρόβλημα του αγροτικού τομέα στη Θράκη, είναι το γεγονός ότι οι απασχολούμενοι στον αγροτικό τομέα με ηλικία κάτω των 45 ετών είναι μόλις 8.477 και κατά συνέπεια είναι απαραίτητο, προκειμένου να κρατηθεί ζωντανός ο αγροτικός τομέας στην περιοχή, να τους δοθούν κίνητρα και δυνατότητες για να πετύχουν μείωση του κόστους παραγωγής και αύξηση των εμπορικών προοπτικών των προϊόντων τους³⁰ ώστε να ασχοληθούν με τον αγροτικό τομέα στην περιοχή.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο αριθμός των επιχειρήσεων, ο κύκλος εργασιών και οι απασχολούμενοι στις επιχειρήσεις του πρωτογενή τομέα στις επιμέρους κατηγορίες, ανά Π.Ε.

Στην Π.Ε. Έβρου

Π.Ε.ΕΒΡΟΥ 2019			
ΤΟΜΕΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	11.857	111.119	9.558
Ζωική παραγωγή	743	39.137	919
Δασοκομία και υλοτομία	50	3.320	451
Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια	135	4.430	265

Στην Π.Ε. Έβρου

Εξέλιξη 2014-2019 Αρ. Επιχειρήσεων του Πρωτογενή τομέα: +2,86%

³⁰ Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη της Θράκης 2020 2021, Στρατηγικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Βουλή των Ελλήνων, ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ, Αθήνα 2021

Εξέλιξη 2014-2019 Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων του Πρωτογενή τομέα: -12,46%

Παρόλο που αυξάνεται ο αριθμός των επιχειρήσεων, ωστόσο μειώνεται ο κύκλος εργασιών τους!

Όπως ήδη αναφέρθηκε, το 2019, στην Π.Ε. Έβρου, σχεδόν το 29% αποτελούν οι απασχολούμενοι στην γεωργία – δασοκομία & αλιεία.

Στην Π.Ε. Ξάνθης

Εξέλιξη 2014-2019 Αρ. Επιχειρήσεων του Πρωτογενή τομέα: -1,85%

Εξέλιξη 2014-2019 Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων του Πρωτογενή τομέα: +21,02%

Ενώ μειώνεται (λίγο) ο αριθμός των επιχειρήσεων, ωστόσο αυξάνεται σημαντικά ο κύκλος εργασιών τους!

Στην Π.Ε. Ροδόπης

Εξέλιξη 2014-2019 Αρ. Επιχειρήσεων του Πρωτογενή τομέα: +0,66%

Εξέλιξη 2014-2019 Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων του Πρωτογενή τομέα: +3,70%

Ιδιαίτερα Τοπικά Προϊόντα

Σύμφωνα με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (τελευταία ενημέρωση 7.7.2021)³¹, ο αριθμός ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (ΠΟΠ) και ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΝΔΕΙΞΗΣ (ΠΓΕ), στην περιοχή του έργου είναι μικρός. Τα προϊόντα αυτά, που έχουν λάβει την σχετική πιστοποίηση είναι τα παρακάτω:

- Ελαιόλαδο Μάκρης (ΠΟΠ)
- ΦΕΤΑ (ΠΟΠ)
- Κασέρι (ΠΟΠ)

Ωστόσο είναι πολλά τα ιδιαίτερα τοπικά προϊόντα που θα μπορούσαν να αναδειχθούν με την πιστοποίησή τους, όπως ενδεικτικά³²:

- το πεπόνι από το Τυχρό Έβρου
- το κεράσι Κομοτηνής
- το σπαράγγι

³¹ http://minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/POP-PGE/proionta_ana_perifereia070721.pdf

³² <https://www.voria.gr/article/sinentefxi-tou-periferiarchi-amth-christou-metiou-sti-voriagr>

- το σκόρδο Ν. Βύσσας
- το λάδι & η ελιά Μαρώνειας
- το κασέρι Ξάνθης
- τα αλίπαστα, όπως ο θρακιώτικος λικουρίνος και η λακέρδα
- ο καβουρμάς
- το χαρακτηριστικό λουκάνικο Έβρου
- το κατσικάκι Σαμοθράκης
- τα στραγάλια Κομοτηνής με τις ποικίλες γεύσεις (αλμυρά, πιπεράτα, γλυκά ή καραμελωμένα)
- το Σουτζούκ Λουκούμ Κομοτηνής
- η καριόκα Ξάνθης
- ο καπνός «μπασμάς»
- ο τραχανάς και τα ιφκάδια
- το Θρακιώτικο ούζο
- το μετάξι από τους μεταξοσκώληκες Σουφλίου.

Ως προς τους οίνους, στην υπό μελέτη περιοχή, ζώνες Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) έχουν χαρακτηριστεί οι παρακάτω:

Π.Γ.Ε. Θράκη: Οι κυριότερες αμπελουργικές περιοχές της είναι το Σουφλί και το βόρειο τμήμα του Έβρου, η Μαρώνεια στη Ροδόπη και τα Άβδηρα στην Ξάνθη. Για την παραγωγή των οίνων ΠΓΕ της Θράκης χρησιμοποιούνται πολλές ελληνικές ποικιλίες. Ασύρτικο, Αθήρι, Ζουμιάτικο, Μαλαγουζιά, Καρλαχανάδες, Κερατσούδα, Λημιό, Μαυρούδι, Μοσχόμαυρο, Μπογιαλαμάδες, τοπικές ποικιλίες που συνδυάζονται αρμονικά με ενδιαφέρουσες ξενικές ποικιλίες.

Π.Γ.Ε. Έβρος: Τα αμπέλια του Έβρου εντοπίζονται κυρίως στο κεντρικό (περιοχή Σουφλίου) και στο βόρειο τμήμα του, στα σύνορα με τη Βουλγαρία (περιοχή Τριγώνου). Πρόκειται για ημιορεινή αμπελουργική ζώνη. Οι περισσότεροι αμπελώνες της περιοχής εκτείνονται σε πλαγιές. Η μακρά παράδοση του Έβρου στην αμπελοκαλλιέργεια και την οινοπαραγωγή δικαιώνεται με τη θέσπιση της ΠΓΕ Έβρος, όπου αξιοσημείωτη είναι η παρουσία των ερυθρών γηγενών ποικιλιών **καρλαχανάδες, μαυρούδι, μπογιαλαμάδες και της ερυθρωπής παμίδι.**

ΠΓΕ Άβδηρα: Πρόκειται για το νότιο τμήμα της περιφερειακής ενότητας Ξάνθης. Η ευρύτερη περιοχή των Αβδήρων έχει μακρά αμπελουργική και οινική παράδοση. Σήμερα, είναι μια από τις πλέον δυναμικές αμπελουργικές περιοχές της Θράκης.

ΠΓΕ Ίσμαρος: Στο νοτιοανατολικό τμήμα της περιφερειακής ενότητας Ροδόπης, η περιοχή της Μαρώνειας έχει μακρά ιστορία αμπελοκαλλιέργειας και οινικής παραγωγής. Οι αρχαιολογικές έρευνες έχουν φέρει στο φως πλήθος αρχαίων ληνών (πατητήρια), στους οποίους παραγόταν ο φημισμένος Μαρώνειος ή Μαρωνίτης οίνος, που ο θρύλος το συνδέει με τον κύκλωπα Πολύφημο, της γνωστής ιστορίας από την Οδύσσεια του Ομήρου. Σήμερα, η αμπελοκαλλιέργεια στην περιοχή γνωρίζει νέα άνθηση.

Ωθηση **στην ανάπτυξη του αγροδιατροφικού τομέα** αναμένεται να δώσει η ίδρυση της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, με την συμμετοχή επιχειρηματιών αγροτών και κτηνοτρόφων, εκπροσώπων συλλογικών σχημάτων του αγροτικού τομέα, γεωργικών βιοτεχνιών και βιομηχανιών, Επιμελητηρίων, μαζικής εστίασης, τουρισμού, τοπικής αυτοδιοίκησης, θεσμικών φορέων, Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και ερευνητικών κέντρων

Η ίδρυσή της εντάσσεται στο πλαίσιο των υποστηρικτικών δράσεων και μέτρων που σχεδιάζει η Περιφέρεια ΑΜΘ, με στόχο την προώθηση του «Καλαθιού Αγροτικών Προϊόντων της Περιφέρειας».

Βαθμός Μεταποίησης Αγροτικών Προϊόντων

Σημαντικό ποσοστό, 31,02% του τομέα μεταποίησης στην ΑΜΘ καταλαμβάνει ο τομέας της μεταποίησης τροφίμων. Τα αντίστοιχα ποσοστά στην Π.Ε Έβρου είναι: 34,59%, στην Π.Ε Ξάνθης 33,27%, στην Π.Ε. Ροδόπης: 20,84%.

Περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις μεταποίησης τροφίμων της περιφέρειας ΑΜΘ δραστηριοποιούνται στην Θράκη.

Ανά τομέα παρατηρούνται τα παρακάτω:

- μεγάλο ποσοστό 65% των επιχειρήσεων παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων της ΑΜΘ, οι πιο πολλές στην Π.Ε. Έβρου
- μεγάλο ποσοστό 62% των επιχειρήσεων επεξεργασίας και συντήρησης κρέατος και παραγωγής προϊόντων κρέατος της ΑΜΘ, οι πιο πολλές στις Π.Ε. Ξάνθης και Έβρου
- μεγάλο ποσοστό 57% των επιχειρήσεων παραγωγής προϊόντων αλευρόμυλων - παραγωγής αμύλων και προϊόντων αμύλου της ΑΜΘ, οι πιο πολλές στην Π.Ε. Έβρου
- μεγάλο ποσοστό 56% των επιχειρήσεων παραγωγή ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων της ΑΜΘ, οι πιο πολλές στην Π.Ε. Έβρου αλλά και στην ΠΕ Ξάνθης

δραστηριοποιείται στην Θράκη.

Ως προς τους υπόλοιπους τομείς της μεταποίησης τροφίμων, στην Θράκη (σε σχέση με την Περιφέρεια ΑΜΘ) δραστηριοποιούνται:

- 44% των επιχειρήσεων παραγωγής παρασκευασμένων ζωοτροφών
- 35% των επιχειρήσεων επεξεργασίας και συντήρησης φρούτων και λαχανικών, οι πιο πολλές στην Π.Ε. Ξάνθης
- 32% των επιχειρήσεων παραγωγής φυτικών και ζωικών ελαίων και λιπών, οι πιο πολλές στην Π.Ε. Έβρου
- 39% των επιχειρήσεων παραγωγής άλλων ειδών διατροφής, οι πιο πολλές στην Π.Ε. Ξάνθης
- 27% των επιχειρήσεων επεξεργασίας και συντήρησης ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων, οι πιο πολλές στην Π.Ε. Ροδόπης της ΑΜΘ, δραστηριοποιείται στην Θράκη.

2019						
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΑΜΘ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΒΡΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΞΑΝΘΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΡΟΔΟΠΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΜΘ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή					
	Μεταποίηση	2.879	584	493	475	
	% Βιομηχανία Τροφίμων	31,02	34,59	33,27	20,84	
10	Βιομηχανία τροφίμων	893	202	164	99	52
101	Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος και παραγωγή προϊόντων κρέατος	55	15	15	4	62
102	Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων	11		x	3	27
103	Επεξεργασία και συντήρηση φρούτων και λαχανικών	55	5	11	3	35
104	Παραγωγή φυτικών και ζωικών ελαίων και λιπών	34	8	3	x	32
105	Παραγωγή γαλακτοκομικών	37	14	4	6	65

2019						
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΑΜΘ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΒΡΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΞΑΝΘΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΡΟΔΟΠΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΜΘ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή					
	προϊόντων					
106	Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων· παραγωγή αμύλων και προϊόντων αμύλου	21	9	3	x	57
107	Παραγωγή ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων	571	129	107	83	56
108	Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής	100	18	21	x	39
109	Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών	9	4	x	x	44

Επενδύσεις Παγίων στον Πρωτογενή Τομέα

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τις Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο, παρατηρούνται στην Περιφέρεια ΑΜΘ τα παρακάτω:

Στον πρωτογενή τομέα, παρατηρείται αύξηση των επενδύσεων την περίοδο 2014 – 2019, μικρότερη ωστόσο από την αντίστοιχη σε επίπεδο χώρας (όπου παρατηρείται αύξηση κατά 55%).

Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο. (Σε εκατομμύρια ευρώ - Σε τρέχουσες τιμές)							
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014/2019 Ποσοστό
ΑΜΘ	151	177	193	209	188	184	21,85

Μεταλλικά και μη ορυκτά

Ο χώρος της **Περιφέρειας Α.Μ.Θ.** παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία μεταλλικών και μη ορυκτών, πολλά από τα οποία υπέστησαν έντονη εκμετάλλευση ήδη από την αρχαιότητα για την εξόρυξη βασικών και πολυτίμων μετάλλων.

Σύμφωνα με την έρευνα μικτών θειούχων κοιτασμάτων (Pb, Mo, Zn) στην Θράκη από την Ε.Α.Γ.Μ.Ε³³:

- περιοχή Αισύμης Ν. Έβρου.
- περιοχή Θερμών Ν. Ξάνθης.
- περιοχή Δημόσιου Μεταλλείου Κίρκης Ν. Έβρου.

Χάρτης ορυκτών πρώτων υλών της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. Έρευνα χρυσού (Au) από την Ε.Α.Γ.Μ.Ε:

- Προσχωματικός χρυσός (ποταμός Φιλιουρής).
- Επιθερμικός χρυσός. Η **Ε.Α.Γ.Μ.Ε.** (πρώην ΙΓΜΕ) μετά από ένα επιτυχημένο ερευνητικό πρόγραμμα κατά το διάστημα 1988-1991 εντόπισε για πρώτη φορά αξιόλογο κοίτασμα επιθερμικού χρυσού (Άγιος Δημήτριος) στην περιοχή Κώνου (περιοχή Σαπών) του Νομού Ροδόπης.

Βιομηχανικά Ορυκτά

Ο χώρος της Αν. Μακεδονίας – Θράκης εμπεριέχει σημαντικό πλούτο σε Βιομηχανικά Ορυκτά, ο οποίος έχει ερευνηθεί στο μεγαλύτερο του φάσμα από την **Ε.Α.Γ.Μ.Ε.** Αναφέρονται χαρακτηριστικά τα κυριότερα: **Ζεόλιθοι, Αστριοι, Βολλαστονίτης, Γρανατίτης, Γραφίτης, Χαλαζίας, Κυανίτης, Ποζολάνες, Καολινιτικές - Σερικιτικές Αργίλλοι, Μπετονίτης, Πυριτόλιθος, Καολίνης, Χαλαζιοαστριούχα Υλικά, Ημιπολύτιμοι Λίθοι.**

Στην Θράκη:

- Ζεόλιθοι (Πετρωτά, Πεντάλοφος, Μεταξάδες Λευκίμμη, Φέρρες Ν. Έβρου και Σκάλωμα Ν. Ροδόπης).
- Γραφίτης (Διάσπαρτο Θερμών Ν. Ξάνθης).

Γεωθερμία

Οι μακροχρόνιες έρευνες της **Ε.Α.Γ.Μ.Ε.** στην περιφέρεια **ΑΜΘ**, οδήγησαν στον εντοπισμό επτά (7) γεωθερμικών πεδίων χαμηλής ενθαλπίας με θερμοκρασίες από 30- 90 οC, σε βάθη 100 ως 600 m. στις περιοχές **Αρίστηνο Έβρου, Σάπες και Λίμνη Μητρικού Ροδόπης, Ν. Κεσσάνης και Εράσμιο - Μάγγανα Ξάνθης.** Τα τελευταία χρόνια και λόγω της νέας

³³ <https://www.eagme.gr/departments/anmakedonias-thrakhs>

νομοθεσίας σχετικά με τη χρήση της γεωθερμικής ενέργειας, ξεκίνησε η αξιοποίηση των γεωθερμικών ρευστών με δυναμικές επενδύσεις κυρίως στην χρήση θερμοκηπίων, ιχθυοκαλλιέργειας, αποξήρανσης αγροτικών προϊόντων, αλλά και θέρμανσης οικισμών, ενισχύοντας την ανάπτυξη και δημιουργώντας θέσεις εργασίας στην τοπική κοινωνία. Ήδη τα γεωθερμικά πεδία του **Αρίστηνου, Ερασμίου – Μαγγάνων**, έχουν δοθεί σε χρήση είτε μέσω των δήμων είτε απευθείας σε ιδιώτες.

Υδρογεωλογική έρευνα

Υδρογεωλογικές έρευνες της **Ε.Α.Γ.Μ.Ε.** υλοποιήθηκαν:

- Στην ευρύτερη περιοχή λεκάνης ποταμού Άρδα,
- Στην ευρύτερη περιοχή Μάκρης-Μαρώνειας,
- Στην περιοχή Ορέων Λεκάνης.

Εδώ μπορούν να ενταχθούν και τα έργα πιεζομετρικών γεωτρήσεων καθώς και το δίκτυο παρακολούθησης υπογείων υδάτων. Η προσφορά των υδρογεωλογικών ερευνών έχει σκοπό την ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων. Τα ποσοτικά και ποιοτικά αποθέματα των υδατικών πόρων μπορούν να αξιοποιηθούν είτε για αρδευτική είτε για υδρευτική χρήση. Σ' αυτό συνεισφέρει και το πρόγραμμα δίκτυο παρακολούθησης υπογείων υδάτων³⁴.

Χαρακτηριστικά του Δευτερογενή Τομέα

Στην Π.Ε. Έβρου, το 2019, δραστηριοποιούνται 1323 επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα με συνολικό κύκλο εργασιών 394.563 χιλιάδες Ευρώ, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (ΠΕ)	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	7	2.165
	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	584	337.853
	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	104	7.702

³⁴ <https://www.eagme.gr/departments/anmakedonias-thrakhs>

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (ΠΕ)	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	43	11.929
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	585	34.914
		1.323	394.563

Πηγή: ΕΛΤΑΤ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΕΤΟΣ 2019

Στην Π.Ε. Ξάνθης, το 2019, δραστηριοποιούνται 938 επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα με συνολικό κύκλο εργασιών 403.991 χιλιάδες Ευρώ, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (ΠΕ)	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	x	x
	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	493	366.992
	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	71	7.647
	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	13	7.959
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	361	21.394
		938	403.991

Πηγή: ΕΛΤΑΤ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΕΤΟΣ 2019

Στην Π.Ε. Ροδόπης, το 2019, δραστηριοποιούνται 898 επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα με συνολικό κύκλο εργασιών 315.322 χιλιάδες Ευρώ, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (ΠΕ)	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ		
	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	475	261.818
	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	91	6.116
	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	25	15.716
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	307	31.672
		898	315.322

Πηγή: ΕΛΤΑΤ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΕΤΟΣ 2019

Την περίοδο 2014 – 2019, παρατηρείται μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες .

Στην Π.Ε. Έβρου

Εξέλιξη 2014-2019 Αρ. Επιχειρήσεων του Δευτερογενή τομέα: -25,04%

Εξέλιξη 2014-2019 Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων του Δευτερογενή τομέα: -9,12%

Στην Π.Ε. Ξάνθης

Εξέλιξη 2014-2019 Αρ. Επιχειρήσεων του Δευτερογενή τομέα: -27,69%

Εξέλιξη 2014-2019 Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων του Δευτερογενή τομέα: -5,13%

Στην Π.Ε. Ροδόπης

Εξέλιξη 2014-2019 Αρ. Επιχειρήσεων του Δευτερογενή τομέα: -15,04%

Εξέλιξη 2014-2019 Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων του Δευτερογενή τομέα: +4,17%

Η μείωση αυτή του αριθμού των επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην μείωση των επιχειρήσεων του τομέα των κατασκευών αλλά και στην μείωση των επιχειρήσεων στον τομέα της μεταποίησης (Πίνακας 1 - ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ 2014-2019 ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)

Τομέας Μεταποίησης

Στην Π.Ε. Έβρου, το 2019, τον μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων και τον μεγαλύτερο κύκλο εργασιών παρουσιάζει ο τομέας της βιομηχανίας τροφίμων με 202 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 212.849 χιλιάδες ευρώ. Με κριτήριο τον αριθμό επιχειρήσεων ακολουθούν (με πολύ μικρότερο αριθμό από αυτόν της βιομηχανίας τροφίμων) οι:

- Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού: 66 επιχειρήσεις
- Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού: 49 επιχειρήσεις
- Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων: 44 επιχειρήσεις
- Κατασκευή επίπλων: 34 επιχειρήσεις
- Ποτοποιία: 24 επιχειρήσεις
- Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής: 23 επιχειρήσεις
- Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών: 21 επιχειρήσεις

Από τις παραπάνω κατηγορίες, σχετικά υψηλό κύκλο εργασιών παρουσιάζουν οι:

- Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής με κύκλο εργασιών 33087 χιλιάδες ευρώ
- Ποτοποιία με κύκλο εργασιών 19183 χιλιάδες ευρώ

Επίσης, μικρό σχετικά αριθμός επιχειρήσεων (10) παρουσιάζει η κατηγορία: Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων με σχετικά υψηλό κύκλο εργασιών, 20870 χιλιάδες ευρώ.

Στην Π.Ε. Ξάνθης, το 2019, τον μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων παρουσιάζει ο τομέας της βιομηχανίας τροφίμων με 168 επιχειρήσεις.

Με κριτήριο τον αριθμό επιχειρήσεων ακολουθούν (με πολύ μικρότερο αριθμό από αυτόν της βιομηχανίας τροφίμων) οι:

- Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού με 64 επιχειρήσεις
- Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων με 35 επιχειρήσεις
- Κατασκευή επίπλων με 34 επιχειρήσεις
- Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού με 31 επιχειρήσεις

- Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α. με 24 επιχειρήσεις
- Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής με 23 επιχειρήσεις

Με κριτήριο τον κύκλο εργασιών ξεχωρίζουν (με πολύ μεγαλύτερο κύκλο εργασιών από αυτόν της βιομηχανίας τροφίμων) :

- 9 επιχειρήσεις του τομέα Παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών υλών με συνολικό κύκλο εργασιών 103511 χιλιάδες ευρώ
- 4 επιχειρήσεις του τομέα Παραγωγής προϊόντων καπνού με συνολικό κύκλο εργασιών 81.315 χιλιάδες ευρώ

Στην Π.Ε. Ροδόπης, το 2019, τον μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων και τον μεγαλύτερο κύκλο εργασιών παρουσιάζει ο τομέας της βιομηχανίας τροφίμων με 130 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 42028 χιλιάδες ευρώ.

Με κριτήριο τον αριθμό επιχειρήσεων ακολουθούν (με πολύ μικρότερο αριθμό από αυτόν της βιομηχανίας τροφίμων) οι:

- Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού: 86 επιχειρήσεις
- Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού : 70 επιχειρήσεις
- Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων: 27 επιχειρήσεις
- Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής: 21 επιχειρήσεις

Με κριτήριο τον κύκλο εργασιών ξεχωρίζουν:

- 8 επιχειρήσεις του τομέα Ποτοποιίας με συνολικό κύκλο εργασιών 37118 χιλιάδες ευρώ (λίγο μικρότερο από αυτόν της βιομηχανίας τροφίμων)

Αναλυτικά οι επιχειρήσεις μεταποίησης ανά τομέα για το 2019 στις ΠΕ της Θράκης παρουσιάζονται στο Παράρτημα (Πίνακας 2.1 – ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - 2019 - ΠΕ ΕΒΡΟΥ, Πίνακας 2.2 ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2019 - ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ, Πίνακας 2.3 ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2019 - ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ).

Στην Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης, ο τομέας της μεταποίησης χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία του μικρού σχετικά μεγέθους και οικογενειακού χαρακτήρα επιχειρήσεων, με οργανωτική δομή που δεν εξασφαλίζει δυναμισμό στη στρατηγική αντιμετώπιση των προκλήσεων και χαμηλής έντασης τεχνολογίας. Η συγκεκριμένη αδυναμία επιτείνεται από την έλλειψη επιχειρηματικών συστάδων (clusters) που θα μπορούσαν σε μεγάλο βαθμό να υπερκεράσουν τα προβλήματα οικονομίας κλίμακας³⁵.

³⁵ ΠΕΠ ΑΜΘ 2014-2020 – Ιούλιος 2014

Υπάρχουν ωστόσο και διακεκριμένες μεγάλες μεταποιητικές μονάδες, που παρουσιάζονται παρακάτω στην σχετική ενότητα.

Επενδύσεις Παγίων στον Δευτερογενή Τομέα

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τις Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο, παρατηρούνται στην Περιφέρεια ΑΜΘ τα παρακάτω:

Στον δευτερογενή τομέα (εκτός του τομέα των κατασκευών) παρατηρείται αύξηση (+32,49%) των επενδύσεων την περίοδο 2014 – 2019, μεγαλύτερη από την αντίστοιχη σε επίπεδο χώρας (όπου παρατηρείται αύξηση κατά 24%).

Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο (Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές)							
'Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014/2019 Ποσοστό
ΑΜΘ	197	237	267	251	245	261	32,49

Ωστόσο, σύμφωνα με δημοσίευμα του ΣΕΒ «Στην Αν. Μακεδονία και Θράκη σημειώνεται περιορισμένη επενδυτική κινητοποίηση, με λίγες επιχειρήσεις να υλοποιούν μεγάλες επενδύσεις, και χαμηλό ποσοστό δαπανών για τη διεύρυνση της παραγωγής. Το 2018 το 48,3% των επιχειρήσεων δήλωσε μηδενικές δαπάνες για επενδύσεις, ενώ μόλις το 11,2% των επιχειρηματικών δαπανών προορίζεται για τη διεύρυνση της παραγωγικής δυναμικότητάς τους και την παραγωγή νέων προϊόντων»³⁶.

Εξαγωγές

Σύμφωνα με δημοσίευμα του ΣΕΒ, διαχρονικά μόνο το 5,6% των εξαγωγών της χώρας προέρχεται από την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης, παρά την κομβική γεωγραφική της θέση. Ενδεικτικά, το μερίδιο της Θράκης στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών ανήλθε το 2018 σε μόλις 1,1%. Οι εξαγωγικές επιδόσεις των περιφερειακών ενοτήτων δεν είναι ομοιογενείς και υπάρχουν χαρακτηριστικές ενδοπεριφερειακές

³⁶ <https://www.economia.gr/sev-thraki/> Οικονομική Επιθεώρηση, Φεβρουάριος 2021, τ. 1003

διαφορές. Ενδεικτικά, η Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης με εξαγωγές 200,7 εκατ. ευρώ είχε το 2018 κατά 82,3% περισσότερες εξαγωγές από την Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης και κατά 159,6% περισσότερες εξαγωγές από την Περιφερειακή Ενότητα Έβρου. Αν και παρατηρείται αυξητική τάση στις περιφερειακές εξαγωγές, χρειάζεται διαρκής στήριξη ώστε να βελτιωθούν τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους: το 28,5% των πωλήσεων της Περιφέρειας είναι στη διεθνή αγορά, όμως μόνο 9% των επιχειρήσεων συμμετέχει σε διεθνείς αλυσίδες αξίας (δεύτερο χαμηλότερο στην επικράτεια)³⁷.

Στις προτάσεις του ΣΕΒ για την Θράκη, για την τόνωση της εξωστρέφειας προτείνονται τα εξής:

- Διασύνδεση των περιφερειακών δομών υποστήριξης εξωστρέφειας με πιο έμπειρες εθνικές δομές. Διευκόλυνση πρόσβασης ΜμΕ σε ποιοτική υποστήριξη μέσα από τη στενότερη συνεργασία περιφερειακών και κεντρικών υπηρεσιών, με στόχο την αύξηση της συμμετοχής περιφερειακών επιχειρήσεων σε δράσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό (π.χ. εξαγωγικές πιστώσεις ΟΑΕΠ, δράσεις Enterprise Greece, επιχειρηματικές αποστολές φορέων εγνωσμένου κύρους, κ.λπ.)
- Μεγαλύτερη στήριξη συμμετοχής εξαγωγικών επιχειρήσεων σε επιχειρηματικές αποστολές, διεθνείς εκθέσεις και δράσεις του Enterprise Greece ή συλλογικών συνδέσμων εγνωσμένου κύρους, με στόχο τη διαφοροποίηση των εξαγωγικών προορισμών: τα 2/3 των περιφερειακών εξαγωγών κατευθύνονται σε μόλις 10 χώρες, οι μισές εκ των οποίων έχουν σημαντικά χαμηλότερο εισόδημα απ' ό,τι η Ελλάδα³⁸.

Διακεκριμένες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις της Θράκης

Στον Αγροδιατροφικό Τομέα

Μύλοι Θράκης ΑΕ, Παραγωγή αλεύρων - Προϊόντα για την αρτοποιία και τη ζαχαροπλαστική. Παράγει όλους τους τύπους αλεύρων της αγοράς με ειδίκευση στα άλευρα πολυτελείας και ειδικών τύπων (κρουασάν, φύλλο, μπισκότα, φρυγανιά, σφολιάτα κλπ). Το εργοστάσιο εδρεύει στην Αλεξανδρούπολη.

Όμιλος Εβροφάρμα, Γαλακτοβιομηχανία. Εφαρμόζει στις παραγωγικές της δραστηριότητες το μοντέλο της Κυκλικής Οικονομίας. Η παραγωγική αλυσίδα των προϊόντων όπως το γάλα, το γιαούρτι και τα τυροκομικά από το χωράφι μέχρι το ράφι, παράγονται με μειωμένο

³⁷ <https://www.economia.gr/sev-thraki/>

³⁸ <https://www.economia.gr/sev-thraki/>, Οι προτάσεις του ΣΕΒ για τη Θράκη της εξωστρέφειας και της καινοτομίας

αποτύπωμα άνθρακα και περιορισμένη χρήση ενέργειας και φυσικών πόρων. Το εργοστάσιο βρίσκεται στο Διδυμότειχο Έβρου.

Ελληνικά Γαλακτοκομεία Α.Ε. Η εταιρία που έχει εξαγοράσει εδώ και 15 χρόνια τη Γαλακτοβιομηχανία Ροδόπη και αναπτύσσει τη δραστηριότητά της σε Θεσσαλία και Ξάνθη.

Αραμπατζίδης – Δαλτσιδής Α.Ε., Επεξεργασία – εμπορία αγροτικών προϊόντων-Εκκοκκιστήρια βάμβακος. Έδρα: Ορεστιάδα Έβρου

Hellas Frost Ελληνική Οικοαγροτική Α.Ε., Βιομηχανική καλλιέργεια - τυποποίηση - κατάψυξη - συσκευασία αγροτικών προϊόντων. Τα λαχανικά καλλιεργούνται στις κοιλάδες του Ερυθροποτάμου, όπου βρίσκονται και οι εγκαταστάσεις του εργοστασίου. Έτσι εξασφαλίζεται γρήγορη μεταφορά των λαχανικών στη μονάδα (μικρότερη των 30')³⁹. Έδρα: Μεταξάδες Έβρου

Ζυθοποιία Μακεδονίας Θράκης Α.Ε., Παραγωγή της ελληνικής μύρας «Βεργίνα», εμφιάλωση τσαγιού του βουνού. Η Βύνη Θράκης είναι η ψυχή της μύρας ΒΕΡΓΙΝΑ, καθώς της χαρίζει χαρακτηριστικό σώμα και τον ιδιαίτερο γευστικό της χαρακτήρα. Η έδρα της είναι στην Κομοτηνή⁴⁰.

Ποτοποιία-Οινοποιία Θράκης, θρακιώτικο ούζο και άλλα ποτά. Η έδρα της είναι στην ΒΙΠΕ Κομοτηνής.

ΣΕΚΑΠ καπνοβιομηχανία. Αγοράστηκε από την Japan Tobacco και εκσυγχρονίστηκε για την συσκευασία των τσιγάρων σε κασετίνες SENATOR, εκσυγχρονίστηκε η γραμμή παραγωγής καπνού σε σακουλάκια, δημιουργήθηκε γραμμή συσκευασίας μεγάλων πακέτων (23-25 τεμ. τσιγάρων), αλλά και καινούριας γραμμής SLIM. Η παραγωγική δύναμη του εργοστασίου έφτασε στα τέλη του 2020 στα 5 δισ. τσιγάρα ετησίως, ενώ όταν ολοκληρώθηκε η εξαγορά της ΣΕΚΑΠ τον Αύγουστο του 2018, η παραγωγική δύναμη του εργοστασίου ήταν μόλις 0,7 δισ. τσιγάρα. Η έδρα της είναι στην Ξάνθη.

Θρακικά Εκκοκκιστήρια Α.Ε., εκκοκκιστήρια βάμβακος, βαμβάκι, **εξάγουν το σύνολο** σχεδόν της παραγωγής τους. Η εταιρία αγοράζει σύσπορο βαμβάκι από τους βαμβακοπαραγωγούς της περιοχής, το εκκοκκίζει, και στη συνέχεια πουλάει το εκκοκκισμένο βαμβάκι. Η έδρα της είναι στην Κομοτηνή. Πλέον λειτουργεί τρία εκκοκκιστήρια, δύο στη **Ροδόπη**, κι ένα στον Προβατώνα Έβρου⁴¹.

Άλλες Μεταποιητικές Επιχειρήσεις

ALFA-BETA ROTO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Εταιρεία παραγωγής συσκευασιών για τρόφιμα εδρεύει στη ΒΙ.ΠΕ. Κομοτηνής

³⁹ <https://www.hellasfrost.gr/our-history>

⁴⁰ <https://www.verginabeer.com/malts/>

⁴¹ <https://thrakika.gr/about>

DASTERI - Όμιλος Δαστερίδη, δραστηριοποιείται από το 1976 στην κατασκευή πάσης φύσεως και είδους φανών οχημάτων, διαθέτοντας δύο πλήρως καθετοποιημένες μονάδες παραγωγής. Μεταξύ των πελατών της περιλαμβάνονται πολύ σημαντικές αυτοκινητοβιομηχανίες⁴². Εδρεύει στην Αλεξανδρούπολη Έβρου.

ΝΤΙΑΞΟΝ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΑΕΒΕ: είναι 100% θυγατρική της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ και παραγωγός φιλμ πολυπροπυλενίου (BOPP) στην Ελλάδα. Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έχει μια ισχυρή παρουσία στον τομέα των Πετροχημικών στην ελληνική αγορά καθώς επίσης και σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα. Η δραστηριότητα αυτή βασίζεται στις παραγωγικές της μονάδες (στο βιομηχανικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης και στο εργοστάσιο της ΔΙΑΧΟΝ στην Κομοτηνή). Οι σύγχρονες εγκαταστάσεις, η ποιότητα των προϊόντων και η κάλυψη των διαφόρων αναγκών της αγοράς, έχουν καθιερώσει την ανταγωνιστικότητα και την ηγεσία της εταιρείας στην περιοχή της Μεσογείου. Οι πωλήσεις και η διακίνηση των δραστηριοτήτων Πετροχημικών και BOPP φιλμ συντονίζονται και εκτελούνται από την εμπορική ομάδα της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ⁴³.

Μονάδα της Pharmathen, μονάδα ενέσιμων φαρμάκων βραδείας αποδέσμευσης, με 400 εργαζόμενους στις Σάπες Ροδόπης. Η Pharmathen, έχει ιστορία 50 ετών στο χώρο του φαρμάκου. Διαθέτει δύο υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις παραγωγής, στις Σάπες Ροδόπης, και στην Παλλήνη Αττικής.

Όμιλος Πέτσα, Βιομηχανία ρούχων. Ειδικεύεται στην παραγωγή εσωρούχων και εφαρμόζει ένα Σύστημα Περιβαλλοντικής Διοίκησης (MSN) το οποίο είναι σύμφωνο με το διεθνές Standard ISO 9002⁴⁴. Η έδρα της είναι στην Κομοτηνή.

Κύκλωψ Α.Ε., Προϊόντα οικιακού εξοπλισμού - Πλαστικά είδη οικιακής χρήσης. Το εργοστάσιο βρίσκεται στην Νέα Βύσσα Ορεστιάδας.

Coco-Mat, Στρώματα με φυσικά υλικά, έπιπλα. Στη μονάδα της Coco-Mat παράγονται οικολογικά στρώματα, γεμισμένα με φυσικό καουτσούκ, φύκια, ευκάλυπτο, αλογότριχες και ίνες κάκτου. Παράγονται, επίσης, έπιπλα και λευκά είδη. Έδρα εργοστασίου: στην ΒΙΠΕ Ξάνθης.

Πλαστικά Θράκης Α.Β.Ε.Ε. Ιδρύθηκε το 1977 από τον Σταύρο Χαλιορή, με έδρα την κοινότητα Μαγικού του Δήμου Βιστωνίδος του Νομού Ξάνθης και αντικείμενο την παραγωγή και εμπορία πλαστικών υλικών συσκευασίας και πλαστικών υλικών γενικά. Το 1995 οι μετοχές της Εταιρείας εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

⁴² <https://www.liberal.gr/economy/dasteri-systems-i-etairaia-tou-ebrou-pou-dinei-ta-fota-tis-stin-europi/70897>, <https://dasteri.gr/el/news/Visit-of-Greek-Minister-of-Finance-Mr-Staikouras-DASTERI-facilities.47/>

⁴³ <https://www.diaxon.gr/el/diaxon>

⁴⁴ <https://petsas-sa.gr/petsas-a-e/>

Interplast. Παράγει Ολοκληρωμένα Συστήματα Ύδρευσης, Θέρμανσης, Κλιματισμού και Αποχέτευσης, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα στους τομείς της οικοδομής, των τεχνικών έργων και των βιομηχανικών εγκαταστάσεων⁴⁵. Η Έδρα του Εργοστασίου Πλαστικών βρίσκεται στην ΒΙΠΕ Κομοτηνής.

Sunlight, Κορυφαία εταιρεία τεχνολογίας στην παραγωγή καινοτόμων ενεργειακών λύσεων. Παραγωγή μπαταριών βιομηχανικής ηλεκτροκίνησης, οχημάτων αναψυχής και συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Το Βιομηχανικό Συγκρότημα Sunlight Group έχει έδρα στο Όλβιο (Τόπειρος) Ξάνθης. Πρόκειται για δυναμική και καινοτόμα επιχείρηση που τα τελευταία τρία χρόνια δημιούργησε πάνω από 250 νέες θέσεις εργασίας⁴⁶.

ΧΗΜΒΙΟΞΑΝ, Δραστηριοποιείται στο χώρο παραγωγής και εμπορίας χρωμάτων και είναι η μεγαλύτερη μονάδα παραγωγής χρωμάτων στην περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Ιδρύθηκε το 1977 με έδρα το Μαγικό Ξάνθης⁴⁷.

BENJAMIN MOORE MEDITERRANEAN A.E.B.E. Η εταιρία δραστηριοποιείται στους κλάδους: ΧΡΩΜΑΤΑ, ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ . Η έδρα της είναι στην ΒΙΠΕ Κομοτηνής.

Πρίσμα Ηλεκτρονικά ΑΒΕΕ. Παρέχει τεχνολογικές λύσεις για επιχειρήσεις και οργανισμούς. Σχεδιάζει, αναπτύσσει και παράγει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων πληροφορικής, ασύρματων συστημάτων και ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών. Η έδρα της είναι στην Αλεξανδρούπολη.

Σύμφωνα με το Fortune Greece που σε συνεργασία με την ICAP Group of Companies κατάρτισαν και το 2021 τον κατάλογο με τις 100 μεγαλύτερες εταιρείες στην Ελλάδα βάσει κύκλου εργασιών, 3 εταιρίες που σχετίζονται με την περιοχή βρίσκονται στις 100 μεγαλύτερες επιχειρήσεις της χώρας:

Πρόκειται για τον όμιλο των Πλαστικών Θράκης, τη μεγάλη εταιρία που εδρεύει στην Ξάνθη από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα, στην 60η θέση, τα Ελληνικά Γαλακτοκομεία ΑΕ, την εταιρία που έχει εξαγοράσει εδώ και 15 χρόνια τη Γαλακτοβιομηχανία Ροδόπη και αναπτύσσει τη δραστηριότητά της σε Θεσσαλία και Ξάνθη, την εταιρία Pharmaten με έδρα την Αθήνα, που διαθέτει αξιόλογη μονάδα στην περιοχή της Κομοτηνής⁴⁸. Η κατάταξη αφορά στο έτος 2019.

⁴⁵ <https://www.interplast.gr/>

⁴⁶ <https://www.thepresident.gr/2022/06/03/k-chatzidakis-oi-epicheiriseis-stin-xanthi-echoyn-megales-dynatotites-anaptyxis/>

⁴⁷ <https://chimvioxan.gr/el/ChimVioXan-Himika-Proionta-Oikodomika-Xromata-Eidika-Hromata-Ydromonotika-Xanthi-Profil>

⁴⁸ <https://xanthi2.gr/2021/01/04/%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B8%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B3%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%BF/>

Σημαντικές Πρακτικές Επιχειρήσεων στον Αγροδιατροφικό Τομέα

Πολύ σημαντική είναι η **συμβολαιακή γεωργία και η συμβολαιακή κτηνοτροφία** που αναπτύσσονται στην περιοχή από διακεκριμένες επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα της Θράκης. Πρόκειται για την σύνδεση αγροτών (γεωργών, κτηνοτρόφων κλπ.) και επιχειρήσεων/συνεταιρισμών που αγοράζουν τα προϊόντα τους και προχωρούν στην μεταποίησή τους δημιουργώντας προϊόντα ποιότητας.

Είναι μια δυναμική προσέγγιση στην παραγωγική διαδικασία, με κύρια επιδίωξη την επίτευξη βέλτιστου επιπέδου συνεργασίας μεταξύ αγροτών και επιχειρήσεων. Το συμβόλαιο συνιστά την επικύρωση της συμφωνίας για την παραγωγή αγροδιατροφικών προϊόντων υψηλής ποιότητας, που ακολουθούν τους κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής και υπακούουν σε αυστηρές προδιαγραφές.

Παραδείγματα τέτοιων συνεργασιών από Επιχειρήσεις της Θράκης:

Η Ζυθοποιία Μακεδονίας Θράκης Α.Ε., που παράγει την ελληνική μπίρα, Βεργίνα, αξιοποιεί την συμβολαιακή γεωργία. Συνεργάζεται με παραγωγούς κριθαριού που καλύπτουν όλη την περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. Η εταιρεία αξιοποιεί μέσω συμβολαιακής γεωργίας περί τα 2.700 στρέμματα καλλιέργειας κριθαριού, που χρησιμοποιείται για την παραγωγή της μπίρας, τονώνοντας την τοπική οικονομία. Έτσι, γύρω από τη ζυθοποιία δημιουργήθηκε ένας κύκλος εργασιών, καθοριστικός για την οικονομική στήριξη της περιοχής. Σύμφωνα με τους υπεύθυνους *«Στηρίζουμε τους τοπικούς παραγωγούς και προμηθευτές. Εκτός από το οικονομικό αποτέλεσμα, αυτή η συνεργασία έχει και πολύ σημαντική κοινωνική διάσταση. Κερδίζουμε εμείς και μαζί μας οι τοπικοί παράγοντες. Οι άμεσοι συνεργάτες μας έχουν έδρα στην περιοχή της Ροδόπης και αυτό είναι το αυτονόητο. Το αυτονόητο, όμως, έχει εκλείψει»*⁴⁹.

Τελευταίο επίτευγμα της ζυθοποιίας είναι η **εμφιάλωση τσαγιού του βουνού** σε δροσιστικό ρόφημα. Για την προετοιμασία του προϊόντος η εταιρεία έκλεισε συμφωνία με παραγωγούς της οροσειράς της Ροδόπης για καλλιέργεια της συγκεκριμένης ποικιλίας τσαγιού, μεταποιώντας στην συνέχεια ένα ιδιαίτερο παραδοσιακό προϊόν της περιοχής⁵⁰.

Η Εβρωφάρμα, παράγει περί τους 25 τόνους αγελαδινού γάλακτος. Η εταιρεία συμμετέχει στο πρόγραμμα Συμβολαιακής Γεωργίας της Τράπεζας Πειραιώς, συνεργάζεται δε με περισσότερες από 350 οικογένειες κτηνοτρόφων (50 φάρμες) από την περιοχή της Θράκης. Η Εβρωφάρμα εξάγει τα προϊόντα της σε 13 χώρες⁵¹.

Η Coco-Mat (στρώματα, έπιπλα) στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στους τοπικούς παραγωγούς με τους οποίους συνεργάζεται για να της προμηθεύουν ξυλεία, κυρίως πεύκο και κόντρα

⁴⁹ https://www.openarchives.gr/aggregator-openarchives/edm/aua/000039-10329_5324

⁵⁰ <https://www.alexpolisonline.com/2012/05/ice-tea.html#ixzz7gMAZQw8a>

Alexandroupoli Online

⁵¹ <https://www.agrocapital.gr/erevna/18100/ebrofarma>

πλακέ. Είναι σημαντικό στήριγμα η παραμονή στην περιοχή κεφαλαίων, η απορρόφησή τους και η επιστροφή στην τοπική κοινωνία.

Επιχειρήσεις που Έκλεισαν

Η Χαρτοποιία Θράκης Diana A.E. που παλιότερα είχε 800 εργαζόμενους

Η ΣΕΒΑΘ βιομηχανία τροφίμων (ντομάτας)

Η Συνεταιριστική Εταιρία Παραγωγής και Εμπορίας Κρέατος (ΣΕΠΕΚ),

Η Βιομηχανία Άσβεστου Πυραμίδ ΑΒΕΕ,

Η Συνεταιριστική Εταιρία Βιομηχανικής Ανάπτυξης Θράκης ΑΒΕ ΣΕΒΑΘ,

Η Βιομηχανία Αλουμινίου Βορ. Ελλάδος Β.ΑΛ.Β.Ε. Α.Ε,

Η Ανώνυμος Βιοτεχνικής και Εμπορική Εταιρία κατασκευής έτοιμων ενδυμάτων (ΑΡΓΩ ΑΕ)

Τα Κλωστήρια Λαναρά που απασχολούσαν 600 άτομα

Η Βιομηχανία Ζάχαρης, παρασύροντας μαζί της σε εξαφάνιση την εγχώρια τευτλοπαραγωγή

Έρευνα – Καινοτομία

Η ΠΑΜΘ εντάσσεται στην κατηγορία των Περιφερειών με υψηλή παραγωγική δυνατότητα αλλά χαμηλό επίπεδο καινοτομίας και βρίσκεται στην 7η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της χώρας και στο 25% των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις χαμηλότερες επιδόσεις καινοτομίας⁵².

Στον δείκτη καινοτομίας (Eurostat 2021) των 13 Περιφερειών της Ελλάδας, η ΠΑΜΘ βρίσκεται στην 11^η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών⁵³.

Σύμφωνα με δημοσίευση του ΣΕΒ, λιγότερες από το 25% των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης έχουν εισαγάγει καινοτομίες που αφορούν την παραγωγή, ενώ το 50% δεν συνεργάζεται με πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα⁵⁴.

Στις προτάσεις του ΣΕΒ για την ενσωμάτωση της καινοτομίας στις επιχειρήσεις της Θράκης προτείνονται τα εξής:

- Συστηματικοποίηση και εντατικοποίηση του διαλόγου μεταξύ των συμμετεχόντων στο περιφερειακό σύστημα καινοτομίας για τη βελτίωση συνάφειας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης γνώσης, με έμφαση στην εφαρμοσμένη έρευνα

⁵² ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027

⁵³ Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, ΦΕΚ Αρ. Φύλλου 3359, 30 Ιουνίου 2022, σελ. 33213

⁵⁴ <https://www.economia.gr/sev-thraki/>

- Κίνητρα Ευρεσιτεχνίας για αφορολόγητο αποθεματικό (Φ.Ν. 4172/2013, άρθρο 71Α).
Υπερέκπτωση δαπανών Έρευνας και Ανάπτυξης.
- Επέκταση του καθεστώτος αναστολής καταβολής ΦΠΑ ΚΥΑ Π. 2869/87 σε μηχανολογικό εξοπλισμό και κτηριακές δομές έρευνας και ανάπτυξης.
- Υιοθέτηση ευνοϊκών νομοθετικών διατάξεων που αφορούν διπλώματα ευρεσιτεχνίας.
- Παροχή κουπονιών καινοτομίας για την ανάδειξη της ζήτησης γι' αυτήν
- Πολλαπλασιασμός δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του παραγωγικού ιστού για ευκαιρίες από την εφαρμογή τεχνολογικής και μη τεχνολογικής καινοτομίας σε παραδοσιακούς για την περιοχή κλάδους (πρωτογενής τομέας, τουρισμός), ώστε να δημιουργηθούν προϋποθέσεις διάχυσης της καινοτομίας και ενίσχυσης της ζήτησης γι' αυτήν.

Ενδεικτικά:

1. Ανάπτυξη μικρής κλίμακας επιδεικτικών έργων σε συνδυασμό με έντονες προωθητικές ενέργειες
2. Δημιουργία ενιαίου περιφερειακού μηχανισμού υποστήριξης μεταφοράς τεχνολογίας ως σημείο αναφοράς των επιχειρήσεων για τη διαθέσιμη γνώση, τα ώριμα ερευνητικά αποτελέσματα, την παροχή υπηρεσιών και την πρόσβαση σε ερευνητικές ή εργαστηριακές υποδομές
3. Ενεργητική μεταφορά τεχνολογίας με βάση τις ανάγκες των μεγαλύτερων επιχειρήσεων της Περιφέρειας στους αναδυόμενους κλάδους και στον πυρήνα εξειδίκευσης της Περιφέρειας.
 - Αναβάθμιση της θεσμικής ικανότητας του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας να αναγνωρίζει έγκαιρα ευκαιρίες σε επίπεδο τεχνολογίας και αγορών, όπως και να σχεδιάζει και να εφαρμόζει συνεκτική περιφερειακή στρατηγική και δράσεις
 - Προσέλκυση ταλαντούχων φοιτητών, ερευνητών και διδασκόντων στα ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης, με την υποστήριξη ανάπτυξης δικτύων επιστημονικής και ερευνητικής αριστείας, μέσα από υποτροφίες, επώνυμες έδρες, διαθεματικά και δι-ιδρυματικά εργαστήρια, κ.ά.
 - Διευκόλυνση κοινής χρήσης ερευνητικών υποδομών ερευνητικού, ακαδημαϊκού και παραγωγικού τομέα (π.χ. υπολογιστικός κόμβος GRID του ΤΕΙ ΑΜ-Θ)

- Διευκόλυνση και απλοποίηση αξιοποίησης αναπτυξιακών εργαλείων ως προς τις επιχειρηματικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (μεταφορά τεχνολογίας, πιλοτικά έργα, εισόδημα ΑΕΙ/ΤΕΙ/ΙΕΚ από συμβάσεις εκχώρησης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ανά έτος, κ.ά.)⁵⁵
- Η κάλυψη των αναγκών της παραγωγής σε ανθρώπινο δυναμικό όλων των δεξιοτήτων, με έμφαση τα τεχνικά επαγγέλματα. Η εκροή ανθρώπινου κεφαλαίου, κυρίως νέων, δημιουργεί έναν φαύλο κύκλο ελλείψεων στην αγορά εργασίας, αποεπένδυσης και παράλληλης ανεργίας.
- Η διασύνδεση των επιχειρήσεων με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης για ενίσχυση της έρευνας, της καινοτομίας και της εξοικείωσης των φοιτητών με την αγορά εργασίας⁵⁶.

Επιχειρήσεις της Θράκης στο ΕΠΑΝΕΚ

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΠΑΝΕΚ⁵⁷ και σύμφωνα και με τις Ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης για την ΑΜΘ⁵⁸ και μετά από τους σχετικούς υπολογισμούς, φαίνεται ότι ένα πολύ μικρό ποσοστό των επιχειρήσεων της Θράκης, μικρότερο του 4%, συμμετείχε ή εκδήλωσε ενδιαφέρον να συμμετάσχει σε προγράμματα εκσυγχρονισμού, καινοτομίας, εξωστρέφειας κλπ. Βέβαια η υλοποίηση των προγραμμάτων δεν έχει ολοκληρωθεί (το ΕΠΑΝΕΚ ήταν στο 79% του προϋπολογισμού του), οπότε τα παραπάνω αφορούν μόνο μα ένδειξη.

Συμμετοχή στα Επενδυτικά σχέδια καινοτομίας, έρευνας και ανάπτυξης επιχειρήσεων του ΠΕΠ – ΑΜΘ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της 4^{ης} αναθεώρησης (1.9.2022) της ΕΥΔ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΜΘ - ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠ ΠΑΜΘ 2014-2020, στην Δράση «Επενδυτικά σχέδια καινοτομίας, έρευνας και ανάπτυξης επιχειρήσεων» προϋπολογισμού 19.000.000€, εντάχθηκαν έργα 6.917.203,43, δηλ. ποσοστό μόνο 36% περίπου.

Στις προτάσεις του ΣΕΒ για τη Θράκη, **για την επενδυτική κινητοποίηση προτείνονται τα εξής:**

- Πρόσβαση ΜμΕ σε μη παραδοσιακά χρηματοδοτικά εργαλεία προσαρμοσμένα σε εστιασμένες ανάγκες χρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων εισαγωγής καινοτομίας

⁵⁵ <https://www.economia.gr/sev-thraki/>

⁵⁶ <https://www.capital.gr/epixeiriseis/3618807/seb-oi-anaptuxiak-es-prokliseis-kai-dunatotites-gia-tin-epixeirimatikotita-kai-metapoiisi-sti-thraki>

⁵⁷ ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ Απάντηση σε ερώτηση βουλευτή για την «Αποβιομηχάνιση της Ξάνθης και γενικότερα της Θράκης», 1.10.2018

⁵⁸ Ετήσια έκθεση υλοποίησης για την ΑΜΘ2020, 2019, 2018

- Προτάσεις στήριξης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για παραγωγή νέων βελτιωμένων προϊόντων, δημιουργία spin-off, εισαγωγή σε διεθνείς αλυσίδες αξίας κ.λπ.
- Επιβράβευση μέσω επιδοτήσεων/φοροαπαλλαγών των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν πράσινη πολιτική και κυκλική οικονομία στην Περιφέρεια, στοχεύοντας στην προσέλκυση καινοτόμων επενδύσεων
- Επιβράβευση μέσω επιδοτήσεων/φοροαπαλλαγών των επιχειρήσεων που υιοθετούν σύγχρονες οργανωτικές δομές
- Θεσμοθέτηση κινήτρων για την κατασκευή νέων παραγωγικών μονάδων, φιλικότερων προς το περιβάλλον, με τη χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας
- Εξυγίανση υφιστάμενων οργανωμένων υποδοχέων και άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων. Η αναδιοργάνωση αυτή θα βελτιώσει την ποιότητα πρόσβασης των επιχειρήσεων σε υποδομές και υπηρεσίες, θα συμβάλει στη δημιουργία clusters και μπορεί να διευκολύνει ουσιαστικά τη μετάβαση προς την 4η βιομηχανική επανάσταση⁵⁹.

Θερμοκοιτίδα επιχειρήσεων - THINC (Thrace Incubator)

Πολύ θετικό είναι το γεγονός της δημιουργίας πρόσφατα πανεπιστημιακής θερμοκοιτίδας επιχειρήσεων στη Θράκη από το ΔΠΘ.

Σκοπός της θερμοκοιτίδας είναι να διευκολύνει στο ξεκίνημα τους νέους επιχειρηματίες να συστήσουν και να αναπτύξουν νέες καινοτόμες επιχειρήσεις εντός της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης.

Η Thinc Thrace incubator θα υποστηρίξει συνολικά 48 επιχειρηματικές ομάδες, 2 ή περισσότερων ατόμων τα επόμενα 2 χρόνια (24 κάθε έτος) παρέχοντας τους υψηλού επιπέδου υπηρεσίες, από το φάσμα όλων των κλάδων της RIS 3 της Περιφέρειας ΑΜΘ με εστίαση στους εξής:

Εφαρμογή καινοτομίας στον τομέα της Αγροδιατροφής, της Τεχνολογίας πληροφορικής και των επικοινωνιών, την Εξοικονόμηση Ενέργειας - Εφαρμογές ολοκληρωμένων συστημάτων μείωσης του ενεργειακού αποτυπώματος επιχειρήσεων και αστικών εγκαταστάσεων. Επίσης στο Περιβάλλον και την βιώσιμη ανάπτυξη, στις Μεταφορές – Logistics, τα Υλικά – κατασκευές, τον Τουρισμό - Πολιτισμό – τις Δημιουργικές βιομηχανίες.

Η Θερμοκοιτίδα Επιχειρήσεων του ΔΠΘ θα αποτελέσει την στέγη ενός συνόλου εξειδικευμένων υπηρεσιών προς τις επιχειρηματικές ομάδες όπως:

⁵⁹ <https://www.economia.gr/sev-thraki/>, Οι προτάσεις του ΣΕΒ για τη Θράκη της εξωστρέφειας και της καινοτομίας

Παροχή mentoring - coaching. Παροχή λογιστικών, φοροτεχνικών, χρηματοοικονομικών συμβουλών. Παροχή υπηρεσιών νομικής υποστήριξης. Παροχή υποστήριξης για την εξεύρεση πηγών χρηματοδότησης και ένταξης του επιχειρηματικού σχήματος σε δίκτυο Επιχειρηματικών Αγγέλων. Παροχή υπηρεσιών πρόσβασης σε ερευνητικά δεδομένα και σε βάση δεδομένων επιχειρήσεων. Υποστήριξη ενεργειών εξωστρέφειας με έμφαση στην εξαγωγική επέκταση. Διασύνδεση με άλλους συναρμόδιους φορείς για την προσέλκυση διεθνών επενδύσεων.

Τα στάδια φιλοξενίας των ομάδων θα είναι τα εξής:

- Στάδιο Α [Entry Level] έως 3 μήνες: Στο στάδιο αυτό θα γίνεται η διαμόρφωση των ρόλων των μελών της ομάδας, θα γίνεται η εξοικείωση με επιχειρηματικούς όρους και πρακτικές, καθώς θα υλοποιείται η τελική διαμόρφωση της ιδέας
- Στάδιο Β [Pre seed level], από 3 έως 6 μήνες: Το στάδιο αυτό θα δρα ως επιταχυντής για τις επωφελούμενες ομάδες. Θα πραγματοποιείται η ωρίμανση των ιδεών των ομάδων, η δικτύωση καθώς και μια έρευνα αγοράς.
- Στάδιο Γ [Seed level], από 6 έως 9 μήνες: Στο στάδιο αυτό θα υλοποιείται η δημιουργία της εταιρείας, η κατοχύρωση των πνευματικών της δικαιωμάτων, καθώς και η έναρξη αναζήτησης της χρηματοδότησης τους.
- Στάδιο Δ: Έξοδος ωφελούμενων επιχειρήσεων από την Θερμοκοιτίδα Επιχειρήσεων⁶⁰.

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφόρησης, Επικοινωνίας και Ηλεκτρονικού Εμπορίου στις Επιχειρήσεις

Σύμφωνα με έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ για την Ελλάδα, το έτος 2021⁶¹, σε σύνολο 41.962 επιχειρήσεων με απασχόληση 10 άτομα και άνω, οι 41.492 επιχειρήσεις είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο για επαγγελματικούς σκοπούς, **ποσοστό 98,9%**.

Ωστόσο, μόνο οι 9.094 έλαβαν παραγγελίες μέσω ιστοσελίδας ή ειδικών εφαρμογών ή μέσω μηνυμάτων τύπου EDI, ποσοστό **21,7%** και ο κύκλος εργασιών από αυτές τις παραγγελίες ανήλθε σε **26,0 δισ. ευρώ, ποσοστό 9,8%** του συνολικού κύκλου εργασιών.

Ός προς τις Υπηρεσίες που παρέχει ο διαδικτυακός τόπος (website) της επιχείρησης το 2021:

⁶⁰ <https://www.xronos.gr/oikonomia/thermokoitida-epiheiriseon-apektise-i-thraki>

⁶¹ ΕΡΕΥΝΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, 2021-ΕΛΣΤΑΤ

- Σε ποσοστό 78,7%: Συνδέσμους (links) ή αναφορές για το προφίλ της επιχείρησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media)
- Σε ποσοστό 65,7%: Πρόσβαση σε καταλόγους προϊόντων ή τιμοκαταλόγους
- Σε ποσοστό 34,7%: Ηλεκτρονικές (online) παραγγελίες ή κρατήσεις (π.χ. καλάθι αγορών – shopping cart)
- Σε ποσοστό 17,9%: Παρακολούθηση πορείας παραγγελιών
- Σε ποσοστό 17,2%: Δυνατότητα εξατομίκευσης περιεχομένου για τους συχνούς επισκέπτες
- Σε ποσοστό 15,9%: Δυνατότητα στους επισκέπτες να προσαρμόσουν ή να σχεδιάσουν προϊόντα ή υπηρεσίες online.

Νεοφυείς επιχειρήσεις (Start-Ups)

Σύμφωνα με τον ιστότοπο Elevate Greece⁶², ο αριθμός των εγγεγραμμένων Start-Ups επιχειρήσεων από την Ανατολική Μακεδονία Θράκη είναι πολύ μικρός, μόνο 6 επιχειρήσεις σε σύνολο εγγεγραμμένων 666 σε όλη την Ελλάδα (δηλ. ποσοστό 0,90%).

Χαρακτηριστικά του Τριτογενή Τομέα

Στην Π.Ε. Έβρου, το 2019, δραστηριοποιούνται 7.127 επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα με συνολικό κύκλο εργασιών 886.092 χιλιάδες Ευρώ (παρατίθεται ο πίνακας 3.1 - ΠΕ ΕΒΡΟΥ - Τριτογενής Τομέας – 2019, στο Παράρτημα).

Κυριαρχούν οι επιχειρήσεις του τομέα ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ με 2.445 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 673.832 χιλιάδες Ευρώ.

Στο ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ δραστηριοποιούνται 2128 επιχειρήσεις (385 επιχειρήσεις ΧΟΝΔΡΙΚΟ και 1743 επιχειρήσεις στο ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - Αναλυτικά Πίνακας 3.5 ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ 2019 ΠΕ ΕΒΡΟΥ στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ).

Ακολουθούν, ο τομέας ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, με 1.209 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 71.186 χιλιάδες Ευρώ και ο τομέας ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ με 1.105 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 32.130 χιλιάδες Ευρώ.

Στην Π.Ε. Ξάνθης, το 2019, δραστηριοποιούνται 5.138 επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα με συνολικό κύκλο εργασιών 679.682 χιλιάδες Ευρώ, (παρατίθεται ο πίνακας 3.2 - ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ - Τριτογενής Τομέας – 2019, στο Παράρτημα).

⁶² <https://elevategreece.gov.gr/el/eggegrammenes-startups/>

Κυριαρχούν οι επιχειρήσεις του τομέα ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ με 2.003 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 415.144 χιλιάδες Ευρώ.

Στο ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ δραστηριοποιούνται 1812 επιχειρήσεις (278 επιχειρήσεις ΧΟΝΔΡΙΚΟ και 1534 επιχειρήσεις στο ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - Αναλυτικά Πίνακας 3.6 ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ 2019 ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ).

Ακολουθούν, ο τομέας ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ με 860 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 23.716 χιλιάδες Ευρώ και ο τομέας ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, με 687 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 44.738 χιλιάδες Ευρώ.

Στην Π.Ε. Ροδόπης, το 2019, δραστηριοποιούνται 5.045 επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα με συνολικό κύκλο εργασιών 536.245 χιλιάδες Ευρώ, (παρατίθεται ο πίνακας 3.3 - ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ - Τριτογενής Τομέας – 2019, στο Παράρτημα).

Κυριαρχούν οι επιχειρήσεις του τομέα ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ με 1.922 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 409.393 χιλιάδες Ευρώ.

Στο ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ δραστηριοποιούνται 1366 επιχειρήσεις (289 επιχειρήσεις ΧΟΝΔΡΙΚΟ και 1077 επιχειρήσεις στο ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - Αναλυτικά Πίνακας 3.7 ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ 2019 ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ).

Ακολουθούν, ο τομέας ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ με 881 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 21.214 χιλιάδες Ευρώ και ο τομέας ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, με 733 επιχειρήσεις και κύκλο εργασιών 42.227 χιλιάδες Ευρώ.

Την περίοδο 2014 – 2019, παρατηρείται μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων του τριτογενή τομέα στις Περιφερειακές Ενότητες Ξάνθης και Ροδόπης, ενώ αύξηση παρατηρείται στην ΠΕ Έβρου (Πίνακας 3.4 - ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ 2014-2019 ανά ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ).

Συγκεκριμένα:

Στην Π.Ε. Έβρου

Εξέλιξη 2014-2019 Αρ. Επιχειρήσεων του Τριτογενή τομέα: 15,75%

Εξέλιξη 2014-2019 Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων του Τριτογενή τομέα: 33,77%

Στο ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ, πολύ μικρή είναι η αύξηση των επιχειρήσεων αλλά αρκετή η αύξηση του κύκλου εργασιών (+36,89%).

Στις ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ αυξάνεται αρκετά και ο αριθμός των επιχειρήσεων (+36,92%) και σημαντικά ο κύκλος εργασιών (+123,91%).

Στην ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ αυξάνεται πολύ και ο αριθμός των επιχειρήσεων (+230,77%) και ο κύκλος εργασιών (+255,50%).

Στις ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ αυξάνεται αρκετά και ο αριθμός των επιχειρήσεων (+21,70%) και ο κύκλος εργασιών (+24,91%).

Στην Π.Ε. Ξάνθης

Εξέλιξη 2014-2019 Αρ. Επιχειρήσεων του Τριτογενή τομέα: -11,99%

Εξέλιξη 2014-2019 Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων του Τριτογενή τομέα: +13,60%

Στο ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ, παρατηρείται μείωση των επιχειρήσεων (-15,59%).

Στις ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ παρατηρείται επίσης μείωση των επιχειρήσεων (-17,13%).

Στις ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ παρατηρείται επίσης μείωση των επιχειρήσεων (-14,26%).

Στην Π.Ε. Ροδόπης

Εξέλιξη 2014-2019 Αρ. Επιχειρήσεων του Τριτογενή τομέα: -10,34%

Εξέλιξη 2014-2019 Κύκλου Εργασιών Επιχειρήσεων του Τριτογενή τομέα: -1,54%

Στο ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ, παρατηρείται μείωση των επιχειρήσεων (-15,85%).

Στις ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ παρατηρείται επίσης μείωση των επιχειρήσεων (-17,55%).

Στις ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ παρατηρείται επίσης μείωση των επιχειρήσεων (-11,37%).

Επενδύσεις Παγίων στον Τριτογενή Τομέα

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τις Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο, παρατηρούνται στην Περιφέρεια ΑΜΘ τα παρακάτω:

Για το σύνολο του τριτογενή τομέα, στην Περιφέρεια ΑΜΘ παρατηρείται μείωση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου -7,9% την περίοδο 2014 – 2019. Σε επίπεδο χώρας παρουσιάζεται αύξηση +0,95%.

ΕΤΟΣ	Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, στον τριτογενή τομέα στην ΑΜΘ	Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου στον τριτογενή τομέα στην Ελλάδα
2014	1.035	19.202
2015	1.083	18.995
2016	1.048	19.209
2017	1.145	20.855
2018	979	20.017
2019	959	19.384
2014/2019	-7,4	0,95

Ειδικά, στον τομέα του εμπορίου, των μεταφορών και του τουρισμού παρατηρείται μείωση (-4%) των επενδύσεων την περίοδο 2014 – 2019, ενώ την αντίστοιχη περίοδο σε επίπεδο χώρας παρατηρείται αύξηση κατά 29%.

Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο. (Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές)							
'Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014/2019 Ποσοστό
ΑΜΘ	99	184	107	110	109	95	-4,04

Ως προς τους υπόλοιπους τομείς του τριτογενή τομέα :

Ενημέρωση και επικοινωνία: την περίοδο 2014 – 2019, στην ΑΜΘ παρουσιάζεται μεγάλη αύξηση επενδύσεων παγίου κεφαλαίου 97% ενώ την αντίστοιχη περίοδο σε επίπεδο χώρας παρατηρείται αύξηση κατά **20,67%**.

Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες: την περίοδο 2014 – 2019, στην ΑΜΘ παρουσιάζεται αύξηση **32,6% και σε επίπεδο χώρας 39,06%**.

Διαχείριση ακίνητης περιουσίας: την περίοδο 2014 – 2019, στην ΑΜΘ παρουσιάζεται **ίδια μείωση στην ΑΜΘ -20,9% και στην χώρα -20,13%**.

Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες: την περίοδο 2014 – 2019, στην ΑΜΘ παρουσιάζεται **σημαντική αύξηση 18,3 σε σχέση με την χώρα 5,81%**.

Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα: την περίοδο 2014 – 2019, στην ΑΜΘ παρουσιάζεται **μεγαλύτερη μείωση -37,4 από ότι στην χώρα -30,35**

Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων: την περίοδο 2014 – 2019, στην ΑΜΘ παρουσιάζεται μείωση **-19,5 μικρότερη από αυτήν σε επίπεδο χώρας -29,84%**

Τα σχετικά με τα παραπάνω στοιχεία παρουσιάζονται στον Πίνακα 4 στο Παράρτημα.

Επιδόσεις Επιχειρήσεων του Τριτογενή Τομέα

Οι 6 στις 10 επιχειρήσεις της Θράκης εμφανίζουν μείωση οικονομικών αποτελεσμάτων το 2018, όπως αναφέρει η Ετήσια Έκθεση Οικονομικού Περιβάλλοντος Θράκης, της Ομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας Θράκης⁶³ (57,70%). Επίδοση η οποία ακολουθεί την γενική αρνητική εικόνα του ελληνικού εμπορίου και της πτώσης των πωλήσεων που εμφάνισαν στο ίδιο ποσοστό οι μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις πανελλαδικά για το ίδιο έτος.

Στην επιμέρους γεωγραφική κατανομή, η οικονομία της Ξάνθης είναι εκείνη που πλήττεται περισσότερο με 8 στις 10 επιχειρήσεις να εμφανίζουν απώλειες, κατά περίπτωση σοβαρές, στους ετήσιους τζίρους του 2018, ενώ στην Αλεξανδρούπολη και στην Κομοτηνή το ποσοστό των επιχειρήσεων που κατέγραψαν αρνητικές επιδόσεις ανέρχεται στο 40,61% και 51,40% αντίστοιχα.

⁶³

<https://www.evros-news.gr/2019/03/22/%CE%B8%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%B7-%CE%BF%CE%B9-6-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-10-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%B5%CE%BC%CF%86%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B6%CE%BF/>

Μεγάλες Εταιρείες στον Τομέα του Εμπορίου

Flamingo Retail Park : Αποτελεί βασικό εμπορικό πόλο της Θράκης. Το εμπορικό πάρκο βρίσκεται σε ένα άμεσα προσβάσιμο σημείο (δίπλα από την έξοδο της Εγνατίας Οδού για την Ξάνθη) και σε κοντινή απόσταση από την Καβάλα και την Κομοτηνή. Εκτείνεται σε ένα χώρο 85.000 τ.μ., διαθέτει υπαίθριους κοινόχρηστους χώρους και μεγάλα, ευρύχωρα καταστήματα που λειτουργούν με υψηλά πρότυπα ασφάλειας και υγιεινής.

Στο πάρκο λειτουργούν 12 επιχειρήσεις λιανικής, οι εννέα εκ των οποίων είναι από τα μεγαλύτερα ονόματα στους κλάδους της μόδας, των αγορών τροφίμων και του DIY-Do It Yourself. Χαρακτηριστικό της ελκυστικότητας και της δεσπόζουσας θέσης του Flamingo στην ευρύτερη αγορά της Θράκης είναι ότι από τον Μάρτιο του 2022 το εμπορικό πάρκο έχει πλέον πληρότητα 100%.

Εδώ και μια δεκαετία έχει αναδειχτεί ως βασικός εμπορικός πόλος της Θράκης, προσελκύνοντας τόσο Έλληνες όσο και ξένους καταναλωτές. Απευθύνεται σε μια δεξαμενή 850.000 καταναλωτών από την ευρύτερη Θράκη, αλλά και από τη γειτονική Βουλγαρία, καθώς λόγω της μοναδικότητας των βασικών του εκμισθωτών (anchor tenants) αποτελεί τον πλέον ελκυστικό προορισμό αγορών⁶⁴.

Υποδομές Τουρισμού

Τα στοιχεία παρακάτω αντλήθηκαν από την μελέτη για την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ)⁶⁵.

Ξενοδοχειακές Μονάδες

Η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης αντιπροσωπεύει το 2020 το 4% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 386 μονάδες με 11.305 δωμάτια και 22.560 κλίνες.

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (40%), 3* (30%) και 1* (18%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (3%) και 4* (8%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκαταμεμημένη, 5* (11%), 4* (18%), 3* (32%), 2* (29%) και 1* (9%).

Παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες, 5* (11%), 4* (19%), 3* (32%), 2* (29%) και 1* (9%).

Ωστόσο, τα 4*, παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 8% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 18% των δωματίων και το 19% των κλινών.

⁶⁴ <https://www.capital.gr/epixeiriseis/3631979/i-thraki-sto-epikentro-tou-ependutikou-endiaferontos>

⁶⁵ ΙΝΣΕΤΕ – ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ – Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2020 – Δεκέμβριος 2021

Στις περιοχές της μελέτης, η εικόνα είναι η παρακάτω:

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2020							
Περιφ. Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Έβρου	Μονάδες	3	2	22	29	9	65
	Δωμάτια	386	142	674	701	127	2030
	Κλίνες	784	293	1301	1302	262	3942
Ροδόπης	Μονάδες	0	3	16	0	1	20
	Δωμάτια	0	112	576	0	11	699
	Κλίνες	0	224	1080	0	22	1326
Ξάνθης	Μονάδες	2	2	11	1	2	18
	Δωμάτια	127	62	424	34	34	681
	Κλίνες	244	125	845	74	66	1354

Πηγή: ΙΝΣΕΤΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ – Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2020

Η Περιφερειακή Ενότητα Έβρου διαθέτει το 18% του δυναμικού της Περιφέρειας με 65 μονάδες, 2.030 δωμάτια και 3.942 κλίνες.

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (44,6%) και στα 3* (33,8%) ξενοδοχεία. Στα ξενοδοχειακά δωμάτια, η εικόνα είναι παρόμοια: 5* (19%), 4* (7%), 3* (33,2%), 2* (34,5%) και 1* (6,2%). Ωστόσο, το ποσοστό ξενοδοχειακών δωματίων 5* είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο της ΑΜΘ (που είναι 11%).

Η εικόνα στις κλίνες: 5* (19,8%), 4* (7,4%), 3* (33%), 2* (33%) και 1* (6,6%).

Η Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης αντιπροσωπεύει το 6% του δυναμικού της Περιφέρειας με 20 μονάδες, 699 δωμάτια και 1.326 κλίνες.

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών δεν υπάρχει κανένα ξενοδοχείο 5*. Η μεγάλη συγκέντρωση ξενοδοχείων παρατηρείται στα 3* (80%). Στα δωμάτια και στις κλίνες, το ίδιο, στα 3* (82%) και (81%) αντίστοιχα.

Η Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης αντιπροσωπεύει το 6% του δυναμικού της Περιφέρειας με 18 μονάδες, 681 δωμάτια και 1.354 κλίνες.

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση στα ξενοδοχεία 3* (61%). Στα ξενοδοχειακά δωμάτια, η εικόνα είναι παρόμοια: 62%

Η εικόνα στις κλίνες: 5* (18%), 4* (9,2%), 3* (62,4%), 2* (5,4%) και 1* (4,8%).

Συμπερασματικά, σε επίπεδο κλινών, στα 5* μαζί με τα 4* οι Π.Ε. Έβρου και Ξάνθης παρουσιάζουν τα ίδια ποσοστά (27,2%), κοντά στο αντίστοιχο ποσοστό της ΑΜΘ. Επισημαίνεται ωστόσο το υψηλό ποσοστό κλινών στα ξενοδοχεία 2* (33%) της Π.Ε. Έβρου. Επισημαίνεται επίσης, η μη ύπαρξη ξενοδοχείου 5* στην Π.Ε. Ροδόπης.

Ενοικιαζόμενα Δωμάτια

Η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης αντιπροσωπεύει το 2019 το 4% των μονάδων, το 4% των δωματίων και το 4% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.152 μονάδες με 7.322 δωμάτια και 17.160 κλίνες.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2Κ (59%), 1Κ (21%) και 3Κ (18%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (2%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (3%), 3Κ (21%), 2Κ (58%) και 1Κ (18%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (3%), 3Κ (23%), 2Κ (57%) και 1Κ (17%).

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ 2019						
Περιφ. Ενότητα		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Έβρου	Μονάδες	2	18	27	44	91
	Δωμάτια	11	120	193	263	587
	Κλίνες	27	281	402	545	1255
Ροδόπης	Μονάδες	0	4	8	1	13
	Δωμάτια	0	38	32	5	75
	Κλίνες	0	82	128	11	221
Ξάνθης	Μονάδες	1	0	4	2	7
	Δωμάτια	6	0	16	16	38
	Κλίνες	12	0	36	29	77

Πηγή: ΙΝΣΕΤΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ – Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2020

Η Περιφερειακή Ενότητα Έβρου αντιπροσωπεύει το 8% του δυναμικού της Περιφέρειας με 91 μονάδες, 587 δωμάτια και 1.255 κλίνες

Η Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης διαθέτει το 1% του δυναμικού με 13 μονάδες, 75 δωμάτια και 221 κλίνες και

Η Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης διαθέτει το 1% του δυναμικού με 7 μονάδες, 38 δωμάτια και 77 κλίνες.

Τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις

Η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης αντιπροσωπεύει το 2018 το 2% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 242 μονάδες με 599 δωμάτια και 2.383 κλίνες.

Τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις 2018			
Περιφερειακή Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Έβρου	23	49	280
Ροδόπης	11	18	95
Ξάνθης	15	59	225

Πηγή: ΙΝΣΕΤΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ – Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2020

Η Περιφερειακή Ενότητα Έβρου διαθέτει το 8% του δυναμικού της Περιφέρειας με 23 μονάδες, 49 δωμάτια και 280 κλίνες

Η Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης διαθέτει το 3% του δυναμικού με 11 μονάδες, 18 δωμάτια και 95 κλίνες

Η Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης διαθέτει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 15 μονάδες, 59 δωμάτια και 225 κλίνες

Κάμπινγκ

Η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης αντιπροσωπεύει το 2020 το 6% των μονάδων της χώρας, το 0,1% των οικίσκων και το 10% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 18 μονάδες με 1 οικίσκο και 2.428 θέσεις.

ΚΑΜΠΙΝΓΚ 2020						
Περιφ. Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Έβρου	Μονάδες	1	0	0	2	3
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	216	0	0	355	571
Ροδόπης	Μονάδες	1	0	1	0	2
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	180	0	56	11	236
Ξάνθης	Μονάδες	0	0	1	1	2
	Οικίσκοι	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	0	74	137	211

Πηγή: ΙΝΣΕΤΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ – Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2020

Η Περιφερειακή Ενότητα Έβρου διαθέτει το 24% του δυναμικού της Περιφέρειας με 3 μονάδες, 0 οικίσκους και 571 θέσεις,

Η Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης διαθέτει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 2 μονάδες, 0 οικίσκους και 236 θέσεις και

Η Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης αντιπροσωπεύει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 2 μονάδες, 1 οικίσκο και 211 θέσεις.

Τουριστική Ζήτηση – Πόλοι Προσέλκυσης Τουριστών

Η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης αντιπροσωπεύει μόλις το 2% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2020. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση εισπράξεων κατά +53% (από € 288 εκατ. το 2016 σε € 440 εκατ. το 2019) αλλά και πάλι παραμένει μακριά από άλλες Περιφέρειες της Ελλάδας. Μάλιστα, αν αφαιρέσουμε το νομό Καβάλας, που συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη μερίδα των τουριστικών εισπράξεων της Περιφέρειας, οι τουριστικές εισπράξεις των τριών νομών της Θράκης είναι πολύ χαμηλότερες.

Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την αγορά της Γερμανίας (-25%, από € 49 εκατ. το 2016 σε € 37 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Τουρκία (+12%, από € 80 εκατ. το 2016 σε € 90 εκατ. το 2019), Βουλγαρία (+87%, από € 54 εκατ. το

2016 σε € 100 εκατ. το 2019), Ρουμανία (+40%, από € 35 εκατ. το 2016 σε € 50 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+134%, από € 70 εκατ. το 2016 σε € 163 εκατ. το 2019).

Σύμφωνα με το ΙΝΣΕΤΕ⁶⁶, η Θράκη αποτελεί μη τουριστικά ανεπτυγμένο προορισμό με δυνατότητα περαιτέρω τουριστικής ανάπτυξης εστιάζοντας στην προσέλκυση τουριστών από τα Βαλκάνια και την Τουρκία (γεωγραφική εγγύτητα), στις εναλλακτικές και θεματικές μορφές τουρισμού και στην ανάπτυξη διαπεριφερειακών και διασυνοριακών συνεργασιών.

Με την κατασκευή της Εγνατίας Οδού, η Θράκη έχει βελτιώσει σημαντικά τη συνδεσιμότητα της. Παρόλα αυτά, εκκρεμούν ακόμα αρκετά έργα προσβασιμότητας που θα μπορούσαν να αναδείξουν την Περιφέρεια σε τουριστικό προορισμό.

Η προσέλκυση επενδυτή για το αεροδρόμιο της Αλεξανδρούπολης αναμένεται να αυξήσει σημαντικά το δίκτυο συνδεσιμότητας του. Επιπλέον, σημαντικοί είναι, για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, οι κάθετοι άξονες της Εγνατίας καθώς και η βελτίωση του οδικού δικτύου που οδηγεί σε τουριστικούς προορισμούς, που θα αναβαθμίσουν σημαντικά την προσέλκυση και την εμπειρία των επισκεπτών.

Ο προορισμός απαιτεί στοχευμένη ψηφιακή προβολή για την προώθησή του.

Η δημιουργία DMO αλλά και η δημιουργία της ενιαίας διαδικτυακής πύλης αναμένεται να βελτιώσουν την αναγνωρισιμότητα του προορισμού και την προβολή όλων των τουριστικών προϊόντων.

Ο προορισμός διαθέτει δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης τόσο του προϊόντος S&B όσο και του οικοτουριστικού και αγροτουριστικού προϊόντος. Δράσεις όπως η δημιουργία παρατηρητηρίων πανίδας, κέντρα πληροφόρησης και ενίσχυση των δράσεων των Φορέων Διαχείρισης των Δρυμών και η αναβάθμιση υποδομών σε παραλίες μπορούν να αναβαθμίσουν τα επιμέρους τουριστικά προϊόντα καθιστώντας τα ανταγωνιστικά.

Η ανάπτυξη του οικοτουρισμού θα πρέπει να συνοδεύεται από δράσεις προστασίας και αειφόρου διαχείρισης του περιβάλλοντος.

Επιπλέον, ο προορισμός διαθέτει αστικά κέντρα που μπορούν να αξιοποιηθούν στον city break τουρισμό.

Η Θράκη δεν είναι ένας κλασικός ταξιδιωτικός προορισμός. Διαθέτει ιδιαίτερη φυσική ομορφιά αλλά και αυθεντικότητα.

Οι πόλεις της (Ξάνθη, Κομοτηνή, Αλεξανδρούπολη – η καθεμία με το δικό της προφίλ) είναι ιδανικές για city break και προσφέρουν αρκετά καλή τουριστική υποδομή.

⁶⁶ <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/proorismoi/proorismos-thraki.pdf>, Ελληνικός Τουρισμός 2030 «Προορισμός Θράκη»

Η Θράκη δεν φημίζεται για τις παραλίες της, παρόλα αυτά διαθέτει πολλές ήσυχες και όμορφες παραλίες με καθαρά νερά.

Το πιο σημαντικό όμως στοιχείο της Θράκης είναι η φύση της: το Δέλτα του Έβρου, το Πάρτο Λάγος, η λίμνη Βιστωνίδα, ο Νέστος ποταμός, τα δάση της Ροδόπης, το δάσος της Δαδιάς, είναι σημεία ιδιαίτερου οικολογικού ενδιαφέροντος τα οποία, σε συνδυασμό με τους αρχαιολογικούς χώρους των Αβδήρων και της Μαρώνειας, δημιουργούν ένα ελκυστικό πακέτο για κάθε τύπο επισκέπτη. Και βέβαια και το νησί της Σαμοθράκης, διακρίνεται επίσης για την εξαιρετική του φύση αλλά και τον σημαντικό αρχαιολογικό πλούτο.

Στο πεδίο συσχέτισης του τουρισμού με την τοπική οικονομία και αγορά καταγράφονται απώλειες με τη συμβολή των τουριστών στους ετήσιους τζίρους των επιχειρήσεων της Θράκης να υποχωρεί στο 4,68% και την περιοχή να υπολείπεται κατά πολύ του εθνικού μέσου όρου. Το 2018 οι επισκέπτες από τη βαλκανική χερσόνησο αυξάνουν τη συμμετοχή τους στο Μείγμα Τουριστών - καταναλωτών της Θράκης με το ποσοστό τους αθροιστικά να ανέρχεται στο 45% (+3,6 ποσοστιαίες μονάδες), στοιχείο το οποίο οφείλεται αφενός στη σοβαρή επιβράδυνση των οδικών αφίξεων των Τούρκων επισκεπτών με 65.000 λιγότερες επισκέψεις εντός του 2018, αφετέρου στην αύξηση κατά 212.000 των βαλκανικών αφίξεων στο συνοριακό σημείο διέλευσης της Νυμφαίας.

Σε κάθε περίπτωση αποτυπώνεται μία εικόνα κόπωσης της τουριστικής κατανάλωσης προϊόντων και premium υπηρεσιών. Μία εικόνα η οποία επιδεινώθηκε περαιτέρω από τη μείωση της αγοραστικής δύναμης και κατ'επέκταση της διαθέσιμης τουριστικής δαπάνης των ποιοτικών ξένων επισκεπτών της περιοχής και την μείωση των τουριστικών ροών από Τουρκία⁶⁷.

⁶⁷ <https://www.evros-news.gr/2019/03/22/%CE%B8%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%B7-%CE%BF%CE%B9-6-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-10-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%B5%CE%BC%CF%86%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B6%CE%BF/>

Προγράμματα Ανάπτυξης

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα 2014-2020 & 2021-2027

ΠΕΠ ΠΑΜΘ 2014-2020

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2014 – 2020» εγκρίθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2014 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και είναι συνολικού προϋπολογισμού 521.978.358 €. Το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για το 2020, είναι η «ανασυγκρότηση του παραγωγικού προτύπου της Περιφέρειας, ώστε να μετασχηματιστεί σε τουριστικό προορισμό αριστείας και σημαντικό βιομηχανικό πόλο, αξιοποιώντας το συγκριτικό της πλεονέκτημα στο αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, το πλούσιο ενδογενές της δυναμικό, τη γεωγραφική της θέση και προωθώντας την κοινωνική συνοχή με την κινητοποίηση υφισταμένων αλλά και νέων κοινωνικών συλλογικοτήτων», με βασικούς στόχους:

- τη διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας,
- την αύξηση της απασχόλησης,
- την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και
- τη βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης ως τόπο κατοικίας και παραγωγής.

Άξονες Προτεραιότητας

1. Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας της Τοπικής Οικονομίας - Προϋπολογισμός: 65.423.094 €
2. Βελτίωση της Ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως Τόπου Εγκατάστασης Επιχειρήσεων και Ατόμων - Προϋπολογισμός: 298.473.793 €
3. Υποδομές Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ενίσχυσης Κοινωνικής Συνοχής - Προϋπολογισμός: 71.568.827€
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή - Προϋπολογισμός: 77.167.751€

Μέσω της υλοποίησης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 επιδιώχθηκε η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, τις οποίες μεγένθυσε η εμφάνιση της οικονομικής κρίσης, καθώς και η άμβλυση των οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων που αυτή δημιούργησε.

Νέα Προγραμματική Περίοδος 2021 –2027

Στόχοι πολιτικής

1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού
2. Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων
3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων
4. Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών

Νέες Προοπτικές της Προγραμματική Περίοδου 2021 –2027

- **Διαθεματικές προσεγγίσεις** («Περιβάλλον – Υγεία – Κλιματική Αλλαγή», «Ενέργεια – Περιβάλλον – Αγροδιατροφή» κλπ.)
- **Τεχνολογίες 4^{ης} Βιομηχανικής Επανάστασης** Τεχνητή Νοημοσύνη, Προηγμένες ΤΠΕ, Προηγμένη Ρομποτική, Προηγμένα Υλικά & Αισθητήρες, Νανοτεχνολογία, Βιοτεχνολογία, Βιοπληροφορική κλπ.)
- **Απολιγνιτοποίηση**
- **Δεξιότητες**
- **Μεγάλες Κοινωνικές Προκλήσεις** (Υγεία, Κλιματική Αλλαγή, Διατροφική Ανθεκτικότητα κλπ.)
- **Υποστήριξη ευρύτερων εθνικών, Ευρωπαϊκών ή/και διεθνών Στρατηγικών** (Green Deal – Πράσινη Συμφωνία, Circular Economy – Κυκλική Οικονομία, Sustainable Development Goals (SDGs) - Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), Blue Growth- Γαλάζια Ανάπτυξη, Clean Energy – Καθαρή Ενέργεια, Hydrogen - Υδρογόνο, Intelligent Transport - Ευφυείς Μεταφορές, Biodiversity - Βιοποικιλότητα, Bio-economy - Βιοοικονομία, Security - Ασφάλεια, κλπ.)

Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021–2027»⁶⁸

Το Πρόγραμμα σχεδιάζεται ως μια ολοκληρωμένη παρέμβαση του ΕΣΠΑ 2021 – 2027 που θα υποστηρίξει τους παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας στη μετάβασή τους σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης.

1. Ενίσχυση Έρευνας και Καινοτομίας

Οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν στη δημιουργία συνθηκών και τη στήριξη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη της βιομηχανικής έρευνας, τη μεταφορά τεχνολογίας, τη βιομηχανοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στους 8 τομείς της **Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ)**. Έμφαση θα δοθεί, επίσης, στην ανάπτυξη **οικοσυστημάτων καινοτομίας** με στόχους αριστείας και μεσομακροπρόθεσμης προοπτικής βιώσιμης ανάπτυξης, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του μετασχηματισμού και της ψηφιοποίησης.

Παράλληλα επιδιώκεται η κάλυψη των αναγκών σε **δεξιότητες** στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της έξυπνης εξειδίκευσης, της βιομηχανικής μετάβασης και της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού, με παρεμβάσεις που αναβαθμίζουν και πιστοποιούν τις ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού σε οριζόντιες (Industry 4.0, πράσινη οικονομία) αλλά και κλαδικές εξειδικεύσεις. Στις σχετικές Δράσεις περιλαμβάνονται προγράμματα στοχευμένης κατάρτισης για τα στελέχη των επιχειρήσεων και την αξιοποίηση εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις.

2. Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας και Ανταγωνιστικότητας

Στο επίκεντρο της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής είναι η αναβάθμιση, διεύρυνση και στροφή της παραγωγικής βάσης σε περιβαλλοντικά φιλικές διαδικασίες, η μεγέθυνση του τομέα της μεταποίησης, η διασύνδεση με τις διεθνείς αγορές καθώς και η υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού των Ελληνικών μικρο-μεσαίων επιχειρήσεων, ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις διεθνείς προκλήσεις και να παραμείνουν ανταγωνιστικές.

- **Ψηφιακός μετασχηματισμός**

Στόχο αποτελεί η μεταστροφή της αλυσίδας αξίας των ΤΠΕ προς μία εξωστρεφή, καινοτόμα, αναγνωρίσιμη και διατηρήσιμη κρίσιμη μάζα ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών, ικανών να δημιουργήσουν καινοτόμο επιχειρηματικότητα ή/και, να εισάγουν τις επιχειρήσεις των λοιπών τομέων, στις παγκόσμιες ψηφιακές αλυσίδες αξίας. Υψηλή προτεραιότητα αποτελούν οι επενδύσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων των επιχειρήσεων του τουρισμού, του σύγχρονου πολιτισμού και της εφοδιαστικής αλυσίδας), καθώς και η τεχνολογική και οργανωτική τους

⁶⁸ <http://21-27.antagonistikotita.gr/nea-programmatistikh-periodos-21-27/>

αναβάθμιση, με στόχο την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας και την είσοδο σε (νέες) διεθνείς αγορές.

- **Μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις**

Βασική επιδίωξη είναι να βελτιωθεί η θέση της ελληνικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές, μέσα από τη λειτουργική ευελιξία και απόδοση των επιχειρήσεων, για μεγαλύτερες ταχύτητες παραγωγής και την οργάνωση συνεργασιών και **νέων επιχειρηματικών προτύπων** σε έξυπνες αλυσίδες αξίας στη βάση περιβαλλοντικά φιλικών διεργασιών και προϊόντων.

3. Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση

Το Πρόγραμμα κατευθύνεται προς τη **μέγιστη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων**. Η ενίσχυση παραγωγικών ή/και καινοτομικών επενδύσεων ΜΜΕ, η ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων καθώς και η υποστήριξη μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης και επιχειρήσεων μικρής κεφαλαιοποίησης για την επίτευξη επιμέρους στόχων (διεθνοποίησης, πράσινου μετασχηματισμού) όσο και κάποιες από τις δράσεις πρόσβασης στην απασχόληση δύνανται να υλοποιηθούν μέσω της χρήσης μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με επιχορηγήσεις των παρακάτω χρηματοδοτικών εργαλείων:

- Χρηματοδότηση μετοχικού κεφαλαίου και επιμερισμού κινδύνου
- Δάνεια και εγγυήσεις με ευνοϊκούς όρους
- Χρηματοδότηση συν-επένδυσης για ωριμότερες επενδύσεις επέκτασης και ανάπτυξης παραγωγής, κ.λπ.
- Θεματικά Ταμεία (Διεθνοποίηση, Πράσιнос Μετασχηματισμός)

4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού

Με τις παρεμβάσεις στο πλαίσιο αυτό, θα υποστηριχθεί το ανθρώπινο κεφάλαιο της επιχειρηματικότητας (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) μέσω ανάπτυξης πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στις καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες, με απώτερο στόχο τη δημιουργία διατηρήσιμων θέσεων απασχόλησης. Στόχος είναι επίσης η στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων έτσι ώστε να μεταβούν στα νέα δεδομένα της εποχής, μέσω παρεμβάσεων ενίσχυσης δεξιοτήτων των εργαζομένων που θα συμβάλλουν στην προσαρμογή των επιχειρήσεων. Ειδικότερα, η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων, θα υποστηρίξει την στόχευση των επιχειρήσεων σε νέες αγορές, τη βελτίωση της οργάνωσης της εργασίας και της παραγωγής σε τομείς με αναπτυξιακή προοπτική και υψηλή προστιθέμενη αξία. Επίσης, θα ενεργοποιηθούν δράσεις και εργαλεία που μπορούν να αξιοποιούνται από επιχειρήσεις που αναζητούν κατευθύνσεις σε θέματα, ανάπτυξης καινοτομίας, τεχνολογίας, ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, στρατηγικής πληροφόρησης.

ΠΕΠ ΠΑΜΘ 2021-2027

Το όραμα για τη νέα Προγραμματική Περίοδο⁶⁹ είναι να καταστεί η Π-ΑΜΘ: **Πύλη Ανάπτυξης, Πόλος Αξίας & Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης**.

Πύλη Ανάπτυξης: μέσω της αξιοποίησης της γεωγραφικής θέσης & των συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε φυσικούς & πολιτιστικούς πόρους. Προτεραιότητα είναι η ολοκλήρωση κρίσιμων υποδομών που συνδέουν την Π-ΑΜΘ με τα εθνικά & διεθνή δίκτυα μεταφορών, ενέργειας & τηλεπικοινωνιών & ενισχύουν τη γεωστρατηγική της θέση. Παράλληλα, δημιουργούν ευνοϊκό & ανταγωνιστικό περιβάλλον ικανό να προσελκύσει ανθρώπινο δυναμικό, επενδύσεις & επισκέπτες συμβάλλοντας στην ανάπτυξη.

Πόλος Αξίας: μέσω της ενίσχυσης & διεύρυνσης της παραγωγικής βάσης επενδύοντας στην Ε&Κ, κατά προτεραιότητα σε τομείς που υποδεικνύει η RIS3. Έμφαση δίνεται στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου παραγωγικού υποδείγματος το οποίο συγκροτούν, ο τουρισμός, ο πολιτισμός, το περιβάλλον & η αγροδιατροφή. Επίσης, η επένδυση σε καθαρές μορφές ενέργειας & η μετάβαση στην κυκλική οικονομία, την πράσινη & γαλάζια επιχειρηματικότητα αποτελούν προτεραιότητες της Π-ΑΜΘ.

Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης: μέσω πρωτοβουλιών ενίσχυσης της απασχόλησης σε τομείς, περιοχές & πληθυσμό, που παρουσιάζουν ιδιαίτερη υστέρηση ή χαρακτηριστικά. Έμφαση δίνεται στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς Έρευνας, Καινοτομίας & ψηφιακών δεξιοτήτων, στη διεύρυνση υφιστάμενων κοινωνικών δομών & υπηρεσιών, αλλά & στη δημιουργία καινοτόμων λύσεων, για τις περιοχές & τους πληθυσμούς που παρουσιάζουν υστέρηση & ανισότητες, & τέλος, στην καταπολέμηση διακρίσεων, την προώθηση ίσων ευκαιριών, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής & την ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού & υγειονομικού συστήματος.

Για την κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών & την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Π- ΑΜΘ, σχεδιάστηκε το ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027 στη βάση των παρακάτω προτεραιοτήτων, ήτοι:

1. Προώθηση Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας
2. Βιώσιμη διαχείριση πόρων & υποδομών
3. Βελτίωση της συνδεσιμότητας της Π-ΑΜΘ
4. (4Α) Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής (ΕΤΠΑ)
(4Β) Κοινωνική Ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ+)
5. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ

⁶⁹ ΕΣΠΑ 2021-2027, σελ. 20

ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027		
	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
1	Πρώθηση Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας	RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)
		RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)
		RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)
2	Βιώσιμη διαχείριση πόρων & υποδομών	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)
		RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργεια(ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν (ΕΤΠΑ)
		RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)
		RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)
3	Βελτίωση της συνδεσιμότητας της Π-ΑΜΘ	RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ (ΕΤΠΑ)
		RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και

ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027		
	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
		τοπικής κινητικότητας με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)
4	(4Α) Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής (ΕΤΠΑ)	RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της Διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)
		RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)
		RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)
	(4Β) Κοινωνική Ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ+)	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας (ΕΚΤ+)
		ESO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των

ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027		
	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
		επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (ΕΚΤ+)
		ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (ΕΚΤ+)
		ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+)
		ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)
		ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις

ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027		
	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
		μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)
		ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (ΕΚΤ+)
5	Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ	RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
		RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)

Ειδικά για την Επιχειρηματικότητα:

Στην Προτεραιότητα 1 «Προώθηση Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας», προβλέπονται:

Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)

Θα συμβάλει στην:

- Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής RIS3.
- Αύξηση επενδύσεων E&A από τις επιχειρήσεις σε τομείς της στρατηγικής RIS3.
- Ενδυνάμωση των ερευνητικών δομών και υποδομών της ΠΑΜΘ.

- Σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή ιδιαίτερα σε τομείς που η ΠΑΜΘ εμφανίζει πλεονέκτημα.

Σκοπός είναι η προώθηση ερευνητικών δραστηριοτήτων και η εφαρμογή καινοτομιών στις επιχειρήσεις, πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες, μέσω μίας σειράς παρεμβάσεων που ενισχύουν την ενσωμάτωση της νέας γνώσης και της καινοτομίας σε υφιστάμενα αλλά και σε νέα προϊόντα, υπηρεσίες, παραγωγικά συστήματα και αλυσίδες αξίας.

Θα ενισχυθούν συμπράξεις και συνεργασίες επιχειρήσεων με ακαδημαϊκούς ή και ερευνητικούς φορείς για την εφαρμοσμένη έρευνα προς επίλυση προβλημάτων κοινού ενδιαφέροντος ή για την από κοινού ανάπτυξη νέων προϊόντων.

Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)

Στο πλαίσιο αυτού του στόχου, προγραμματίζεται η υλοποίηση δράσεων όπως:

Ενίσχυση υφιστάμενων και ίδρυση επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3.

Προβλέπεται η χρηματοδότηση μικρών, μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων για την εκπόνηση επενδυτικών σχεδίων που θα ενισχύουν την ανταγωνιστικότητά τους σε τομείς προτεραιότητας που θα αναδειχθούν από τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης σε περιφερειακό επίπεδο και σε τομείς που συνιστούν εστίες ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της Π-ΑΜΘ.

Προτεραιότητα δίνεται σε καινοτόμες παραγωγικές επενδύσεις, ήτοι ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν καινοτομία, εφαρμοσμένη ή βιομηχανική έρευνα και πειραματική ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο της δράσης δύνανται να χρηματοδοτούνται και νεοφυείς επιχειρήσεις με ιεράρχηση και προτεραιότητα ενίσχυσης εκείνων που καλύπτουν κλάδους της περιφερειακής διάστασης της εθνικής RIS3.

Για την αποτελεσματική εφαρμογή αυτού του τύπου δράσεων προβλέπεται ένα πλέγμα ενεργειών, όπως: εκπόνηση επιχειρηματικών σχεδίων, υπηρεσίες συμβουλευτικής, υποστήριξης και καθοδήγησης, προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού, ή/και κατασκευή κτηριακών εγκαταστάσεων, πιστοποίηση προϊόντων - υπηρεσιών - διαδικασιών, απασχόληση εξειδικευμένου προσωπικού, απόκτηση επικύρωσης και προστασίας διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας, κ.α.

Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και στήριξη των εξαγωγών κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3.

Προβλέπεται η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων με εξωστρεφή προσανατολισμό και βελτίωση των εξαγωγικών επιδόσεων των επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους τομείς της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Ειδικότερα, προβλέπεται η στήριξη ενεργειών όπως: Εκπόνηση business plan με συγκεκριμενοποίηση των στόχων κάθε ΜΜΕ, Αναζήτηση ευκαιριών σε νέες αγορές του εσωτερικού ή/και του εξωτερικού μέσω ερευνών αγοράς, συμμετοχή σε εκθέσεις, οργάνωση εμπορικών/επιχειρηματικών αποστολών, ενδυνάμωση της θέσης τους σε υφιστάμενες αγορές του εξωτερικού, κυρίως μέσω διεύρυνσης των δικτύων και συνεργασιών τους, ανάπτυξη νέων προϊόντων, με ανάλογες παρεμβάσεις στον εξοπλισμό και στις διαδικασίες παραγωγής, κατά κύριο λόγο με την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας, Αναβάθμιση της προβολής των τοπικών προϊόντων στο εξωτερικό μέσω brandings, συμμετοχές σε αναγνωρισμένες διεθνείς εκθέσεις, κ.α.

Ανάπτυξη / αναβάθμιση μηχανισμών και δομών στήριξης επιχειρήσεων.

Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης αποσκοπεί στη δημιουργία περιβάλλοντος στήριξης και εκκόλαψης νέων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται κατά προτεραιότητα στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, **με έμφαση σε καινοτόμες δραστηριότητες που αξιοποιούν τους τοπικούς φυσικούς και παραγωγικούς πόρους και τα πλεονεκτήματα της Π-ΑΜΘ.**

Ενδεικτικά προβλέπεται να ενισχυθούν εκκολαπτήρια καινοτόμων επιχειρήσεων που θα παρέχουν:

- α) το απαιτούμενο περιβάλλον (κατάλληλα διαμορφωμένοι & εξοπλισμένοι χώροι) προκειμένου οι επιχειρηματικές ιδέες να υλοποιηθούν και να δοκιμαστούν σε πραγματικές συνθήκες και
- β) ολοκληρωμένη υποστήριξη (συμβουλευτική, προώθηση σε αγορές, κλπ.) των νεοσύστατων επιχειρήσεων με στόχο να προσελκύσουν χρηματοδότηση για την περαιτέρω ανάπτυξη τους και να μετατραπούν σε βιώσιμες επιχειρήσεις.

Το νέο Περιφερειακό Πρόγραμμα της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για την περίοδο 2021-2027 είναι συνολικού προϋπολογισμού 639,1 εκατ.€.

Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Έρευνας και Καινοτομίας της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027

Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης εξειδικεύει τις δραστηριότητες γύρω από τις οποίες θα πρέπει να συγκεντρωθούν οι πόροι και οι προσπάθειες της χώρας με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Η επιχειρηματική ανακάλυψη αποτελεί βασικό εργαλείο της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης. Η Επιχειρηματική Ανακάλυψη, ως βασική διαδικασία εντοπισμού των θεματικών προτεραιοτήτων της Έξυπνης Εξειδίκευσης, αποβλέπει στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη, ενεργό συμμετοχή εκπροσώπων της επιχειρηματικής και ερευνητικής κοινότητας, των δημόσιων αρχών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών, έτσι ώστε η υπό διαμόρφωση Στρατηγική να ανταποκρίνεται άμεσα στις εθνικές προτεραιότητες και αναπτυξιακές προοπτικές.

Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) ανέλαβε μια ευρεία διαβούλευση και συνεργασία με εκπροσώπους της επιστημονικής κοινότητας, του επιχειρηματικού τομέα και των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων. Με την Ανοικτή Διαβούλευση δόθηκε η δυνατότητα στην επιστημονική και επιχειρηματική κοινότητα, αλλά και τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους, να συνεισφέρουν με την εμπειρία και τα ενδιαφέροντα τους, και να επαληθεύσουν, να διαφοροποιήσουν ή και να εμπλουτίσουν τα θεματικά πεδία τα οποία έχουν προταθεί από τις Συμβουλευτικές Ομάδες, με βασικό κριτήριο τη συμβολή στον Καινοτόμο και Έξυπνο Οικονομικό Μετασχηματισμό της χώρας.

Για την προετοιμασία της Διαβούλευσης/ Επιχειρηματικής Ανακάλυψης ορίσθηκαν από την ΓΓΕΚ Συμβουλευτικές Ομάδες σε κάθε έναν από τους 8 βασικούς Τομείς Προτεραιότητας. Οι Συμβουλευτικές Ομάδες, αποτελούμενες από εκπροσώπους της τετραπλής έλικας του ελληνικού συστήματος καινοτομίας, διαμόρφωσαν συγκεκριμένες εισηγήσεις στους τομείς αρμοδιότητάς τους για τα διαδοχικά επίπεδα εξειδίκευσης της Στρατηγικής.

Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2022⁷⁰.

Όραμα της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 αποτελεί η μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμο, στηριζόμενο στη γνώση και στην αξιοποίησή της μέσα από την παραγωγή υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, με προοπτική ενσωμάτωσης σε Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας⁷¹.

Οι 8 βασικοί Τομείς Προτεραιότητας

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα
- Ψηφιακές Τεχνολογίες
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Αειφόρος Ενέργεια

⁷⁰ Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 – ΦΕΚ 3359, 30 Ιουνίου 2022

⁷¹ Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 – ΦΕΚ 3359, 30 Ιουνίου 2022, σελ. 33246

- Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Το ανωτέρω όραμα αναλύεται στους εξής **πέντε Στρατηγικούς Στόχους**:

- Αύξηση της παραγωγής νέας γνώσης
- Αποτελεσματική αξιοποίηση και διάχυση νέας γνώσης
- Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός– υιοθέτηση καινοτομιών
- Ανάπτυξη, Δικτύωση & Διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων
- Αύξηση της εξωστρέφειας - Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας

Για την επίτευξη των ανωτέρω στρατηγικών στόχων προσδιορίστηκε στην ΕΣΕΕ ένα πλήθος δράσεων, οι οποίες εντάσσονται στα ακόλουθα **οκτώ πεδία (τομείς) παρέμβασης**:

1. Ανθρώπινο Δυναμικό (Έρευνα & Παραγωγή)
2. Υποδομές Έρευνας και Καινοτομίας
3. Μηχανισμοί, Υπηρεσίες & Δομές Υποστήριξης της Καινοτομίας
4. Σύνδεση Έρευνας και Παραγωγής
5. Ψηφιακός Μετασχηματισμός
6. Κανονιστικό Πλαίσιο (Νομοθεσία, Διοίκηση, Φορολογία)
7. Προώθηση καινοτομίας από τον Δημόσιο Τομέα
8. Προβολή – Δημοσιότητα.

Τομείς Προτεραιότητας και Περιοχές Παρέμβασης ανά τομέα⁷².

Οι τελικές περιοχές παρέμβασης για τους 8 τομείς, όπως διαμορφώθηκαν, παρουσιάζονται παρακάτω. (Σημειώνεται ότι για κάθε περιοχή παρέμβασης διαμορφώθηκαν συγκεκριμένες προτεραιότητες)

1. Τομέας Αγροδιατροφής - Περιοχές παρέμβασης
1. Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής
2. Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων
3. Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές
4. Ασφάλεια τροφίμων
5. Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης
6. Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων
7. Αλιεία- Υδατοκαλλιέργειες

⁷² Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 – ΦΕΚ 3359, 30 Ιουνίου 2022

2. Τομέας Υγεία και Φάρμακα
1. Ανάπτυξη υπεργενόσημων προϊόντων, φαρμακευτικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (added value medicines – χημικά μόρια, βιοομοειδή, ραδιοφάρμακα, φαρμακευτικά προϊόντα φυσικής προέλευσης) και βελτιστοποίηση υφιστάμενων προϊόντων.
2. Ανάπτυξη συνδυαστικών προϊόντων (drug - device combination products), τεχνολογιών χορήγησης φαρμάκων και συνδυασμός τεχνολογιών σε στοχευμένες θεραπευτικές λύσεις.
3. Κλινική Έρευνα, επανατοποθέτηση / επαναστόχευση γνωστών φαρμακευτικών μορίων σε νέες θεραπευτικές ενδείξεις ή και σε νέους πληθυσμούς (ενδείξεις χρονίων νοσημάτων, παιδιατρικών και γηριατρικών πληθυσμών κλπ.).
4. Φαρμακευτικά προϊόντα, λειτουργικά τρόφιμα, συμπληρώματα διατροφής & καλλυντικά βασισμένα σε πρώτες ύλες από ελληνικά φυτά (χερσαία & θαλάσσια), θαλάσσιους οργανισμούς και μικροοργανισμούς. Αξιοποίηση της ελληνικής βιοποικιλότητας.
5. Ηλεκτρονική Υγεία: Υπηρεσίες και Συστήματα για Ασθενείς / Πολίτες και Επαγγελματίες Υγείας.
6. Ανάπτυξη ζωικών προτύπων ανθρώπινων ασθενειών και διαδικασιών/ συστημάτων στα πλαίσια προ-κλινικών δοκιμών φαρμάκων και ανακάλυψη βιοδεικτών.
7. Ιατρική ακριβείας: ανάδειξη, επιβεβαίωση και αξιοποίηση νέων θεραπευτικών στόχων, μέσων και βιοδεικτών για την ανάπτυξη εξατομικευμένων διαγνωστικών και θεραπευτικών προσεγγίσεων.
8. Ανάπτυξη και Κλινική Επικύρωση Καινοτόμων Ιατροτεχνολογικών Προϊόντων.
9. Ανάπτυξη και Κλινική Επικύρωση Καινοτόμων In-Vitro Διαγνωστικών Προϊόντων.
10. Αναδυόμενες τεχνολογίες στον τομέα Υγεία και Φάρμακα.
3. Τομέας Ψηφιακών Τεχνολογιών
1. Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών
2. Έξυπνα δίκτυα & Υπηρεσίες
3. Τεχνητή Νοημοσύνη (TN)
4. Αλληλεπίδραση ανθρώπων & μηχανών
5. Έξυπνη, ψηφιοποιημένη βιομηχανία και μεταποίηση
6. Ρομποτική
7. Εξαρτήματα και συστήματα
8. Ασφάλεια σε Ψηφιακό περιβάλλον και Κατανεμημένα έμπιστα συστήματα δεδομένων, εγγραφών και συναλλαγών
9. Κβαντικοί υπολογιστές και κβαντικές τεχνολογίες
4. Τομέας Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
4.1 Διαχείριση αποβλήτων
4.2 Υγεία Εδαφών και Υδάτων
4.3 Ατμοσφαιρική ρύπανση
4.4 Προστασία, ανάδειξη και αειφόρος διαχείριση της βιοποικιλότητας
4.5 Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών

4.6 Περιβαλλοντικά Παρατηρητήρια – Οικοσυστημική προσέγγιση βιώσιμης Ανάπτυξης
4.7 Κυκλική Οικονομία /Στρατηγικές, Επιχειρησιακά Μοντέλα
4.8. Βιομηχανική Συμβίωση/Δευτερογενείς Πρώτες Ύλες
4.9. Οικολογικός Σχεδιασμός Προϊόντων για ασφάλεια και αειφορία
4.10 Διατομεακές Παρεμβάσεις
5. Τομέας Αειφόρος Ενέργεια
7.1 Ενεργειακή αποδοτικότητα και εξοικονόμηση ενέργειας
7.2 Ενέργεια από ΑΠΕ
7.3 Αποθήκευση Ενέργειας
7.4 Τεχνολογίες και συστήματα Υδρογόνου και κλιματικά ουδέτερων καυσίμων
7.5 Έξυπνα δίκτυα – απόκριση ζήτησης – αποκεντρωμένη παραγωγή
7.6 Ορυκτά καύσιμα – Μείωση Επιπτώσεων
7.7 Έξυπνες κοινότητες/ πόλεις χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης και σχεδόν μηδενικών εκπομπών
7.8 Ενέργεια και Μεταφορές
7.9 Ενέργεια και Αγροτικός Τομέας/ Περιβάλλον
7.10 Λοιπές διατομεακές παρεμβάσεις
6. Τομέας Έξυπνες Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα
6.1 Ενίσχυση του συστήματος εμπορευματικών μεταφορών και εφοδιαστικής αλυσίδας με σκοπό την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και της ανταγωνιστικότητας
6.2 Ανάπτυξη ευφυών υποδομών και συστημάτων και υπηρεσιών υποδομών
6.3 Πράσινες Μεταφορές - Αειφορία και βιωσιμότητα στις μεταφορές
6.4 Ενίσχυση της διατροφικότητας και της αυτονομίας στις μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων
6.5 Αύξηση της προσβασιμότητας και της εδαφικής συνοχής του Ελλαδικού χώρου
6.6 Αναδυόμενες Τεχνολογίες στον τομέα των Μεταφορών και της Εφοδιαστικής Αλυσίδας – 4η Βιομηχανική επανάσταση
6.7 Αστικές Μεταφορές Επιβατών και Εμπορευμάτων
6.8 Σύγχρονες Μεγάλες Εμπορευματικές Εγκαταστάσεις και Κέντρα Αποθήκευσης
6.9 Στρατηγικές και Εργαλεία - Επιμόρφωση /Επανεκπαίδευση /Εξειδίκευση
7. Τομέας Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
7.1. Διεργασίες, εξοπλισμός & συστήματα για τη μετάβαση στην κλιματικά ουδέτερη βιομηχανική παραγωγή
7.2. Διεργασίες, εξοπλισμός & συστήματα για τη μετάβαση στη ψηφιοποιημένη βιομηχανική παραγωγή
7.3. Αναδιαμορφώσιμα συστήματα παραγωγής & αλυσίδες προστιθέμενης αξίας
7.4. Υλικά, διεργασίες, διατάξεις & συστήματα παραγωγής για την κυκλική οικονομία & τη

βιομηχανική συμβίωση
7.5. Υλικά, διατάξεις και τεχνολογίες για εφαρμογές στην υγεία
7.6. Υλικά, διεργασίες και διατάξεις για παραγωγή, μεταφορά και αποθήκευση ενέργειας
7.7. Υλικά και διεργασίες για αειφορία στις βιομηχανικές και κτηριακές κατασκευές, υποδομές και πολιτιστική κληρονομιά
7.8. Υλικά, επιστρώσεις, τεχνολογίες κατεργασίας επιφανειών
7.9. Πρώτες ύλες, βιομηχανικά υλικά, υλικά συσκευασίας, προϊόντα ευρείας κατανάλωσης - Διεργασίες παραγωγής
7.10. Υλικά και διατάξεις για εφαρμογές μεταφορών, διαστήματος, ασφάλειας & τηλεπικοινωνιών
7.11. Νανοτεχνολογία, νανοηλεκτρονική, φωτονική
8. Τομέας Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες
8.1 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ανάδειξη, προστασία και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς ή/και για την ενίσχυση και προβολή του ελληνικού πολιτισμού με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Τουρισμού ή/και των Δημιουργικών Βιομηχανιών.
8.2 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ενίσχυση και προβολή του Ελληνικού Τουρισμού με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Πολιτισμού ή/και των Δημιουργικών Βιομηχανιών.
8.3 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών, εργαλείων, εφαρμογών, αλυσίδων αξίας για την ενίσχυση και προώθηση των εγχώριων Δημιουργικών Βιομηχανιών με ενδεχόμενες συνέργειες με τους υποτομείς του Πολιτισμού ή /και του Τουρισμού.

Οι **Περιφέρειες** έχουν εξειδικεύσει τις προτεραιότητές τους στο πλαίσιο των οκτώ τομέων. Οι προτεραιότητες αυτές αποτελούν και την αντίστοιχη περιφερειακή εξειδίκευση της ΕΣΣΕ.

Για την ΠΑΜΘ, οι περιφερειακή εξειδίκευση αφορά τους παρακάτω τομείς και ως εξής⁷³:

Αγροδιατροφική Αλυσίδα

Key enabling technologies για τον μετασχηματισμό του αγροδιατροφικού συμπλέγματος

Αλυσίδες αξίας: Οινοποιία, Καπνός

Ψηφιακές Τεχνολογίες

Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία

Μπλε Οικονομία

Πράσινη Οικονομία

⁷³ Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 – ΦΕΚ 3359, 30 Ιουνίου 2022, σελ. 33236

Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία

Αλυσίδες Αξίας:

Μη μεταλλικά ορυκτά

Χημικά

Πλαστικά – ελαστικά

Ηλεκτρονικός & ηλεκτρολογικός εξοπλισμός

Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Γηριατρικός Τουρισμός

Τομείς Προτεραιότητας Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 για την ΠΑΜΘ⁷⁴:

Βασικοί Τομείς Προτεραιότητας Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027
Ηλεκτρονικός & ηλεκτρολογικός εξοπλισμός
Πλαστικά – ελαστικά
Μη μεταλλικά ορυκτά
Χημικά
Οινοποιία
Καπνός
Επιμέρους Τομείς
Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
Τουρισμός & Πολιτισμός: Silver Economy
Ψηφιακός Μετασχηματισμός
Key enabling technologies για τον μετασχηματισμό του αγροδιατροφικού συμπλέγματος
Υπεύθυνος Περιφερειακός Φορέας
Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης (ΠΤΑ) Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Πολιτικές Προγράμματα για την Απασχόληση

Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» (ΠΑΔΚΣ)

Το Πρόγραμμα διαρθρώνεται στις εξής Προτεραιότητες:

⁷⁴ Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 – ΦΕΚ 3359, 30 Ιουνίου 2022, σελ. 33344

1. Η **Προτεραιότητα 1 «Οριζόντιες - Συστημικές Παρεμβάσεις»**, υποστηρίζει παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό, την προσαρμογή και ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, της κοινωνικής ένταξης και υγείας, τη βελτίωση της ικανότητας συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών, δράσεις διακυβέρνησης όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, δημιουργία Παρατηρητηρίων ή ψηφιακών πυλών για την παρακολούθηση της υλοποίησης δράσεων ή χαρτογράφηση ομάδων στόχων για την αποτελεσματικότερη διαμόρφωση πολιτικών, κ.α.

2. Η **Προτεραιότητα 2 «Απασχόληση & Αγορά Εργασίας»**, στοχεύει στη δραστική αντιμετώπιση της ανεργίας, την αύξηση της απασχόλησης, την ενίσχυση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, με έμφαση στις ομάδες του πληθυσμού με τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας (μακροχρόνια άνεργοι, γυναίκες) καθώς και παρεμβάσεις για την προώθηση της ισότιμης συμμετοχής των δύο φύλων στην αγορά εργασίας, κ.α.

3. Η **Προτεραιότητα 3 «Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση»**, περιλαμβάνει παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αναβάθμιση της ποιότητας και την ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης και της εξωστρέφειας όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης καθώς και της δια βίου μάθησης μέσω της αξιοποίησης νέων τεχνολογιών και του ψηφιακού μετασχηματισμού της εκπαιδευτικής/μαθησιακής διαδικασίας, της διασύνδεσης με την αγορά εργασίας, της παροχής σύγχρονων γνώσεων και δεξιοτήτων, υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής, κ.α.

4. Η **Προτεραιότητα 4 «Κοινωνική Καινοτομία»**, αποσκοπεί στη χρηματοδότηση δράσεων κοινωνικής καινοτομίας, νέων πεδίων κοινωνικής οικονομίας, κοινωνικού πειραματισμού, κ.α.

5. Η **Προτεραιότητα 5 «Απασχόληση των Νέων»**, περιλαμβάνει δράσεις για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων έως 29 ετών που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης και στη βιώσιμη ένταξή τους στην αγορά εργασίας μέσω υλοποίησης δράσεων μαθητείας, επαγγελματικής κατάρτισης και πιστοποίησης δεξιοτήτων, απόκτησης, εργασιακής εμπειρίας, προώθησης της νεανικής επιχειρηματικότητας, κ.α.

6. Η **Προτεραιότητα 6 «Επισιτιστική Βοήθεια & Αντιμετώπιση της Υλικής Στέρησης»**, περιλαμβάνει δράσεις για την πρακτική στήριξη των απόρων και εν γένει όσων διαβιούν σε κίνδυνο ακραίας φτώχειας καθώς και συνοδευτικές δράσεις υποστήριξης της κοινωνικοποίησης και κοινωνικής ένταξης απόρων, ως διάδοχη Προτεραιότητα του «Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους» (πρώην ΤΕΒΑ) της περιόδου 2014-2020.

Οι Τοπικοί Φορείς Ανάπτυξης & οι Τοπικοί Φορείς Υποστήριξης της Επιχειρηματικότητας

Οι Τοπικοί Φορείς Ανάπτυξης

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΠΑΜΘ)

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Δήμοι

- Ξάνθης
- Ροδόπης
- Έβρου

Περιφερειακή Ένωση Δήμων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Αναπτυξιακές Εταιρίες

- Ροδόπης
- Βορείου Έβρου
- Δημοσυναιτεριστική Εταιρία ΕΒΡΟΣ ΑΕ

Σύμφωνα με την Έκθεση της Διακομματικής Επιτροπής για την Βουλή: «Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και άλλοι τοπικοί και δημόσιοι φορείς δεν διαθέτουν όλα τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να εκπονήσουν μελέτες, έργα και πολιτικές μεγάλης κλίμακας που θα αλλάξουν την εικόνα της περιοχής. Το ζητούμενο, λοιπόν, δεν είναι μόνο η αύξηση των διαθέσιμων πόρων για την περιοχή αλλά και η αύξηση της συλλογικής αναλυτικής ικανότητας των φορέων αυτών καθώς και του μηχανισμού υλοποίησης των έργων⁷⁵.

Τα Ιδρύματα Εκπαίδευσης & Έρευνας στην Περιοχή

Το **Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης** συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγαλύτερων Πανεπιστημίων της χώρας από άποψη ενεργού φοιτητικού πληθυσμού. Το Δ.Π.Θ. αναπτύσσεται γεωγραφικά σε όλη τη Θράκη, με 8 Σχολές, 20 Τμήματα, και πλειάδα Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών, με φοιτητικό πληθυσμό περίπου 29.000 (προπτυχιακοί φοιτητές, μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες) και με ερευνητικό και διδακτικό προσωπικό που ξεπερνά τα 700 άτομα. Η διάρθρωση των Προγραμμάτων Σπουδών που παρέχει, καλύπτει την πλειονότητα των σύγχρονων επιστημονικών πεδίων με την Σχολή Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας στην

⁷⁵ Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη της Θράκης 2020 2021, Στρατηγικός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Βουλή των Ελλήνων, ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝ. ΤΑΣΟΥΛΑ, Αθήνα 2021

Ορεστιάδα, τις Σχολές Επιστημών Υγείας και Επιστημών Αγωγής στην Αλεξανδρούπολη, τις Σχολές Νομικής, Κλασικών & Ανθρωπιστικών Επιστημών, Κοινωνικών Πολιτικών & Οικονομικών Επιστημών και Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού στην Κομοτηνή, και την Πολυτεχνική Σχολή στην Ξάνθη⁷⁶.

Οι Σχολές του ΔΠΘ

1. Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού – Κομοτηνή
2. Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών-Κομοτηνή
3. Σχολή Κοινωνικών, Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών-Κομοτηνή
4. Σχολή Νομικής-Κομοτηνή
5. Σχολή Επιστημών Αγωγής - Αλεξανδρούπολη
6. Σχολή Επιστημών Υγείας- Αλεξανδρούπολη
7. Πολυτεχνική Σχολή- Ξάνθη
8. Σχολή Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας- Ορεστιάδα

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης μπορεί να γίνει μοχλός ανάπτυξης για την περιοχή, και να συμβάλει στην έρευνα και καινοτομία και την μεταφορά τους στις επιχειρήσεις.

Το Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ – Παράρτημα Ξάνθης στο οποίο έχουν ενσωματωθεί το πρώην Ινστιτούτο Πολιτιστικής & Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας – ΙΠΕΤ και το Παράρτημα Θράκης του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ).

Ερευνητικοί Τομείς⁷⁷:

- Πολιτισμός, Τουρισμός
- Περιβάλλον, Υλικά
- Ψηφιοποίηση 3D
- Χρονολογήσεις
- Συσ. μέτρησης φυσικοχημικών παραμέτρων
- Εφαρμογές ακτινοβολιών
- Πολυμέσα
- Μηχανική Μάθηση
- Επισημείωση και ανάκτηση δεδομένων
- Συστήματα βάσεων δεδομένων
- Επεξεργασία Εικόνας
- Φυσική ακτινοβολιών
- Αρχαιολογία

⁷⁶<https://duth.gr/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B9%CE%BF/%CE%A4%CE%BF-%CE%8A%CE%B4%CF%81%CF%85%CE%BC%CE%AC-%CE%BC%CE%B1%CF%82>

⁷⁷ <file:///C:/Users/sony/Downloads/ARC-Komo19.pdf>, σελ. 26

Στις δραστηριότητές του, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- Προσφορά εξειδικευμένων συμβουλευτικών και τεχνολογικών υπηρεσιών σε ενδιαφερόμενους επιστημονικούς και παραγωγικούς φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.
- Συμμετοχή – συνεργασία με Περιφέρεια Α.Μ.Θ. σε θέματα έρευνας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ & ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (Πρώην Ι.Γ.Μ.Ε.) - Περιφερειακή Μονάδα Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης (ΠΜΑΜΘ - Παράρτημα Ξάνθης)

Ο χώρος δραστηριοτήτων της ορίζεται από τους ποταμούς Αγγίτη (δυτικά) και Έβρο (ανατολικά).

Στο εργαστήριο υπάρχει τριβείο επεξεργασίας δειγμάτων πετρωμάτων. Επίσης, τα πλήρως εξοπλισμένα χημικά εργαστήρια έχουν τη δυνατότητα διενέργειας ολοκληρωμένων ερευνών, αναλαμβάνοντας - μεταξύ άλλων - και τη χημική ανάλυση των νερών⁷⁸.

Φορείς Καινοτομίας στην Περιοχή

Πρόσφατα (Φεβρουάριος 2022) υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ ΔΠΘ και ΣΕΒ

Πρόκειται για συμφωνία συνεργασίας με πολλαπλά οφέλη τόσο για τους νέους, φοιτητές και ερευνητές, όσο και για τις επιχειρήσεις, που υπέγραψαν οι διοικήσεις του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (ΔΠΘ) και του ΣΕΒ.

Στόχος: η διασύνδεση της έρευνας και της εκπαίδευσης με την επιχειρηματικότητα, τον τεχνολογικό μετασχηματισμό και την μακρόπνοη ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης.

Η συμφωνία συνεργασίας ΔΠΘ-ΣΕΒ περιλαμβάνει τα εξής πεδία:

1. «**Αναβάθμιση δεξιοτήτων**», μέσα από προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και ειδικά στις ψηφιακές και ήπιες δεξιότητες που απαιτούνται στην αγορά εργασίας και σύμφωνα με τις προτάσεις του ΣΕΒ και τους διαθέσιμους πόρους.
2. «**Ψηφιακό μετασχηματισμό**» μέσα από εξειδικευμένα εργαστήρια και προγράμματα για στελέχη των επιχειρήσεων-μελών του ΣΕΒ, αλλά και την παροχή εξειδικευμένης συμβουλευτικής καθοδήγησης (mentoring) από και προς τις επιχειρήσεις-μέλη του ΣΕΒ.

⁷⁸ <https://www.eagme.gr/departments/anmakedonias-thrakhs>

3. **«Επιχειρηματική καινοτομία»**, τόσο για νεοφυείς όσο και για υπάρχουσες επιχειρήσεις, οι οποίες επιθυμούν να υλοποιήσουν νέες ιδέες για την παραγωγή και τη διάθεση των προϊόντων τους στο εσωτερικό ή το εξωτερικό.
4. **«Διασύνδεση με τη Βιομηχανία»** με προσφορά πρακτικής άσκησης για την απόκτηση σύγχρονων επαγγελματικών δεξιοτήτων, σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
5. **«Διασύνδεση με την έρευνα»** με συνεισφορά του ΣΕΒ στο έργο του Γραφείου Μεταφοράς Τεχνολογίας του ΔΠΘ, ώστε να επιταχυνθεί η αξιοποίηση της διανοητικής ιδιοκτησίας, η διοργάνωση συναντήσεων δικτύωσης για την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ βιομηχανίας και επιχειρήσεων με τις spinoffs και την ερευνητική κοινότητα του ΔΠΘ, μέσω της πρωτοβουλίας του ΣΕΒ Innovation Ready.
6. **«Εφαρμοσμένη Έρευνα»**
 - Εκπόνηση εφαρμοσμένης ακαδημαϊκής έρευνας για θέματα που άπτονται του ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων-μελών του ΣΕΒ, μέσω της εκπόνησης διδακτορικών διατριβών από υποψηφίους διδάκτορες ερευνητές του Δ.Π.Θ.
 - Εκπόνηση αναλύσεων ή μελετών για θέματα που άπτονται του ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων-μελών του ΣΕΒ. Η δράση αυτή ενδεικτικά μπορεί να υλοποιηθεί μέσω εκπόνησης διπλωματικών εργασιών των Μεταπτυχιακών φοιτητών του Δ.Π.Θ.
7. **«Διασύνδεση και δικτύωση με την αγορά εργασίας-Ανταλλαγή Τεχνογνωσίας»** με συναντήσεις ειδικών, διοργάνωση διαλέξεων και «ημερών καριέρας» και επισκέψεις σε επιχειρήσεις⁷⁹.

Φορείς Προώθησης – Προβολής της Περιοχής και των Προϊόντων της

Εθνολογικό Μουσείο Θράκης

Το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης (Ε.Μ.Θ.) είναι ένας μη κερδοσκοπικός Οργανισμός που λειτουργεί από το 2002 με σκοπό τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και στόχο τη μελέτη, έρευνα και προβολή του πολιτισμού της Θράκης. Στεγάζεται σε ένα πέτρινο νεοκλασικό κτίριο του 1899 στην Αλεξανδρούπολη. Είναι ένα έργο αυτοχρηματοδοτούμενο και περιστασιακά επιχορηγούμενο από φορείς.

Αποτελεί παράδειγμα ενεργού παρέμβασης στην πολιτιστική παρουσία της ευρύτερης περιοχής και γι' αυτό το 2005 προτάθηκε για το Πανευρωπαϊκό Βραβείο Μουσείων και έλαβε Εύφημη Μνεία για τις παρεμβάσεις του στην τοπική κοινωνία.

⁷⁹https://www.sev.org.gr/deltia_typou/to-dimokriteio-panepistimio-thrakis-kai-o-sev-enonoun-dynameis/

Το 2015 τιμήθηκε από το Μουσείο Μπενάκη για τη συμβολή του στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης, την έρευνα και την προβολή του πολιτισμού της Θράκης εντός και εκτός της Ελλάδας⁸⁰.

Μεταξύ των στόχων του Ε.Μ.Θ. είναι:

- η διάσωση της ιστορικής μνήμης η ανεύρεση, η συγκέντρωση, η διατήρηση υλικού και πάσης φύσεως μαρτυριών του θρακικού πολιτισμού
- η εκπόνηση ή η ανάθεση μελετών και ερευνών με στόχο τη μελέτη, την έρευνα και τη προβολή του πολιτισμού της Θράκης
- η παραγωγή υλικού σε διάφορες μορφές (ψηφιακές, έντυπες)
- η δραστηριοποίηση σε εναλλακτικές μορφές μάθησης μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα και εργαστήρια για όλες τις ηλικίες

με τελικό στόχο την ενεργοποίηση της κοινωνίας για τα θέματα προστασίας και ανάδειξης του πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής και την αξία της ένταξης του στη σύγχρονη κοινωνική και πολιτιστική ζωή⁸¹.

Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης

Η αρχική ιδέα για τη δημιουργία τόσο του εκθεσιακού κέντρου, όσο και της ίδιας της Έκθεσης, όταν ακόμα λεγόταν «Θράκη», ήταν να αναδείξει την Κομοτηνή και την ευρύτερη περιοχή, τα προϊόντα και τους ανθρώπους της, καθώς και να καταδείξει την ανοδική πορεία που φιλοδοξούσε να έχει η περιοχή. Με την ίδρυση της Αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας «Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Αν. Μακεδονίας και Θράκης», είχε τονιστεί ότι ρόλος της θα ήταν η διαχείριση και λειτουργία μόνιμου εκθεσιακού κέντρου, ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση των υποδομών εκθεσιακού και συνεδριακού κέντρου, η διοργάνωση διεθνών εκθέσεων και συνεδρίων, σεμιναρίων και συναντήσεων, και άλλα πολλά. Ωστόσο, στην πορεία γινόταν μεν η Πανελλήνια Εμπορική Έκθεση «Ανατολική Μακεδονία–Θράκη», (που στα χρόνια της πανδημίας δεν κατέστη δυνατόν να υλοποιηθεί), καμμία όμως από τις άλλες προβλεπόμενες δραστηριότητες⁸².

Επαγγελματικές Οργανώσεις – Επιμελητήρια κλπ

Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια

- Ξάνθης

⁸⁰ <https://emthrace.org/mouseio/istoria>

⁸¹ <https://emthrace.org/mouseio/apostoli-tou-mouseiou>

⁸² Πηγή: www.paratiritis-news.gr [<https://www.paratiritis-news.gr/news/se-ypnosi-to-ekthesiako-kentro-sti-vipe-komotinis/>]

- Ροδόπης
- Έβρου

Μέλη ΣΒΕ:

- ΕΝΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ & ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
Αγ. Θεοδώρων 184 682 00 Ορεστιάδα τηλ.: 25520-22763 fax: 25520-23826
<http://www.eebop.gr>
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΙΩΝ Ν. ΡΟΔΟΠΗΣ Τ.Θ. 117
69100 Κομοτηνή
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ Β. ΕΒΡΟΥ Σωτ. Τσερκεζή 21
Ορεστιάδα 68200 ΤΗΛ. 25520-22104
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΞΑΝΘΗΣ “Ο ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ” ΤΘ 117 671
00 Ξάνθη τηλ.: 25410-77230 -4 fax: 25410-77235
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Ύδρας 10
653 02 Καβάλα τηλ.: 2510-221051, 223121 fax: 2510-223121
- Σύνδεσμος Βιοτεχνιών - Βιομηχανιών και Εξαγωγικών Επιχειρήσεων Έβρου Λεωφ.
Δημοκρατίας 307 681 00 Αλεξανδρούπολη τηλ.: 25510-38366, 25510-35013 fax:
25510-38366

Βιομηχανικές Περιοχές

- Ξάνθης
- Κομοτηνής
- Αλεξανδρούπολης

Θερμοκοιτίδα Επιχειρήσεων Δ.Π.Θ - Thinc Thrace Incubator (όπως παρουσιάστηκε στην σελ. 51 του παρόντος)

Οικονομικό Επιμελητήριο (Παράρτημα Θράκης και Ανατολικής Μακεδονίας)

Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Παράρτημα Θράκης και Ανατολικής Μακεδονίας)

Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας - Παράρτημα Θράκης, καλύπτει γεωγραφικά τους Νομούς Έβρου, Ροδόπης και Ξάνθης και έχει έδρα την Αλεξανδρούπολη.

Ομοσπονδία Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας Θράκης, Διεύθυνση: Βασ. Γεωργίου 2, 69100 Κομοτηνή, τηλ. 2551 028880 e-mail oeethrace@gmail.com

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ & ΕΜΠΟΡΩΝ ΞΑΝΘΗΣ
Διεύθυνση: Μιλτ.Γεωργίου αρ. 24, 671 00 ΞΑΝΘΗ Τηλέφωνο: 25410.22776 Fax:
25410.25233 url www.oebex.gr

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ Ν. ΡΟΔΟΠΗΣ Διεύθυνση: Σοφοκλέους Κομνηνού αρ. 13, 691 00 ΚΟΜΟΤΗΝΗ Τηλέφωνο: 25310.22384 Fax: 25310.22553 url e-mail omospod@otenet.gr

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ & ΕΜΠΟΡΩΝ ΈΒΡΟΥ Διεύθυνση: Λ. Δημοκρατίας 307 (4ος Όροφος) Κτίριο Εμπορικού Επιμελητηρίου Έβρου 681 00 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ Τηλέφωνο: 25510.38018 Fax: 25510.38018

Ένωση Επαγγελματιών & Βιοτεχνών Σουφλίου

Ένωση Επαγγελματιών & Βιοτεχνών Ορεστιάδας

Σύλλογος Επαγγελματιών Εμπόρων και Βιοτεχνών Διδυμοτείχου

Ένωση Ξενοδόχων Θράκης

Ανάλυση SWOT για την Περιοχή του Έργου

Δυνατά Σημεία (Strengths)	Αδύνατα Σημεία (Weaknesses)
Θέση και υποδομές	
<p>Το γεγονός ότι συνορεύει ταυτόχρονα με ένα κράτος-μέλος της ΕΕ, την Βουλγαρία, αλλά ταυτόχρονα και με την Τουρκία.</p> <p>Η γεωγραφική της θέση, την καθιστά “πύλη” της Ευρώπης προς την Τουρκία και την εγγύς Ανατολή, καθώς και σε σημαντικό συγκοινωνιακό κόμβο από και προς τις Βαλκανικές Χώρες και τις χώρες του Εύξεινου Πόντου.</p>	<p>Ο απομακρυσμένος και παραμεθόριος χαρακτήρας της Θράκης αποτελεί και αδύνατο σημείο της, παρόλα τα θετικά της θέσης της</p>
<p>Η κατασκευή της Εγνατίας Οδού και των κάθετων αξόνων αποτέλεσε σημαντικό έργο υποδομής για τον περιορισμό της απομόνωσης της περιοχής.</p>	
<p>Το νέο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης έχει χαρακτηριστεί εθνικής σημασίας.</p>	
<p>Διαθέτει αεροδρόμιο που πρόκειται να αναβαθμιστεί .</p>	
<p>Είναι η έξοδος της Βαλκανικής στο Αιγαίο.</p>	
Περιβάλλον	
<p>Το περιβάλλον της Θράκης είναι μοναδικό. Υπάρχουν εξαιρετικής σημασίας υδροβιότοποι, δάση, περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, εθνικά πάρκα αλλά και πολλές παραλίες, καθώς και το νησί της Σαμοθράκης</p>	<p>Η έλλειψη διαφόρων θεματικών μορφών τουρισμού (κάποιες προσπάθειες ωστόσο έχουν αναδειχθεί)</p>
Πολιτισμός	
<p>Στην Θράκη το πολιτιστικό περιβάλλον είναι πολύ πλούσιο, ενώ διαθέτει και ισχυρή παράδοση σε μια κοινωνία στην οποία η διαφορετικότητα ενώνει τους ανθρώπους</p>	<p>Η απουσία σημαντικών προσπαθειών ανάδειξης, προβολής και αξιοποίησης του πλούσιου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής</p> <p>Η έλλειψη συνειδητοποίησης της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής από τους κατοίκους της</p>
<p>Η Θράκη διαθέτει πόλεις με ταυτότητα και με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (Ξάνθη, Κομοτηνή, Αλεξανδρούπολη)</p>	
<p>Η Θράκη διαθέτει οικισμούς με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (Σουφλί, Ορεσιάδα, Διδυμότειχο, Σαμοθράκη)</p>	

<p>Η γαστρονομία της Θράκης βασισμένη στα τοπικά της προϊόντα, είναι μοναδική</p>	
<p>Οικονομία</p>	
	<p>Η Περιφέρεια ΑΜΘ, το 2019, έχει κατά κεφαλήν ΑΕΠ € 11.639. Βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο εισοδήματος της χώρας, καταλαμβάνοντας την τελευταία θέση.</p> <p>Στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες της υπό μελέτη περιοχής, η Π.Ε. Έβρου εμφανίζει σχετικά καλύτερη εικόνα με κατά κεφαλήν ΑΕΠ το 2019 €12.342. Την χειρότερη εικόνα εμφανίζει η Π.Ε. Ξάνθης με € 9.803.</p>
<p>Η ύπαρξη ισχυρής αγροτικής παράδοσης - παρουσιάζει διαχρονικά οικονομική εξειδίκευση στον αγροτικό τομέα</p>	<p>Μικρό και πολυτεμαχισμένο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων που επιβαρύνει δυσανάλογα το κόστος παραγωγής και καθιστά μη ανταγωνιστικές τις επιχειρήσεις του πρωτογενή τομέα</p> <p>Μείωση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα την περίοδο 2014-2019 (Ροδόπη -19,93, Έβρος -18,86, Ξάνθη -10,75)</p>
	<p>Οι απασχολούμενοι στον αγροτικό τομέα με ηλικία κάτω των 45 ετών είναι πολύ λίγοι</p> <p>Υπάρχει απροθυμία των νέων να απασχοληθούν στον πρωτογενή τομέα</p> <p>ελλιπές επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης-εξειδίκευσης</p> <p>απουσία επιστημονικής & τεχνικής στήριξης της παραγωγικής διαδικασίας</p>
<p>Η ύπαρξη σημαντικού αριθμού μονάδων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων</p>	
<p>Η ύπαρξη ισχυρής επιχειρηματικής παρουσίας (κάποιες σημαντικές βιομηχανικές επιχειρήσεις) τόσο μεταποίησης αγροτικών προϊόντων όσο και άλλων κλάδων</p>	<p>Στην πλειονότητα, μικρό σχετικά μέγεθος των επιχειρήσεων, οικογενειακού χαρακτήρα επιχειρήσεις με οργανωτική δομή που δεν εξασφαλίζει στιβαρότητα στην στρατηγική αντιμετώπιση των προκλήσεων. Η συγκεκριμένη αδυναμία επιτείνεται από την έλλειψη σχηματισμών επιχειρηματικών clusters.</p> <p>Πολλές μεγάλες επιχειρήσεις έκλεισαν λόγω της οικονομικής κρίσης</p>
	<p>Ο Ευρωπαϊκός Περιφερειακός Δείκτης Ανταγωνιστικότητας του 2019, τοποθετεί την</p>

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas)

	Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στην 265η θέση μεταξύ των 268 περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης, υστερώντας του ευρωπαϊκού μ.ο. σε κάθε παράμετρο που συνεκτιμά ο δείκτης: τις κύριες οικονομικές συνθήκες, την αποτελεσματικότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την καινοτομία
	Την περίοδο 2014 – 2019, παρατηρείται μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Θράκης (οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην μείωση των επιχειρήσεων του τομέα των κατασκευών αλλά και στην μείωση των επιχειρήσεων στον τομέα της μεταποίησης
	Στον τομέα της επιχειρηματικότητας υπάρχει περιορισμένη ανταγωνιστικότητα & εξωστρέφεια, έλλειψη συνεργασιών με ερευνητικούς φορείς
	Μείωση της απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα την περίοδο 2014-2019 (Έβρος -21,77, Ξάνθη -8,25 Ροδόπη -3,7)
Πλήθος τουριστικών πόρων Δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης τόσο του προϊόντος S&B όσο και του οικοτουριστικού και αγροτουριστικού προϊόντος	Μη ανεπτυγμένος τουριστικός προορισμός Έλλειψη αναγνωρίσιμης ταυτότητας της περιοχής
Αστικά κέντρα που μπορούν να αξιοποιηθούν στον city break τουρισμό	
Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια ΑΜΘ κατέγραψε αύξηση εισπράξεων στον τομέα του τουρισμού κατά +53%	Παραμένει μακριά από άλλες Περιφέρειες της Ελλάδας
Ανθρώπινο Δυναμικό	
Η ύπαρξη συνειδητοποιημένων και αξιολογών επιχειρηματιών	
	Ο πληθυσμός μειώνεται διαρκώς
	Η γήρανση αποτελεί σημαντικό ζήτημα
	Στην ΑΜΘ, το ποσοστό πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (16,91%) είναι το τρίτο χαμηλότερο στη χώρα με μεγάλη απόκλιση από τον εθνικό μ.ό. (23,61%: 2019)
	Υπάρχει διαρροή καταρτισμένου προσωπικού σε άλλες περιοχές εντός & εκτός της χώρας
Ο αριθμός των ανέργων στην Περιφέρεια ΑΜΘ την περίοδο 2014-2019 παρουσιάζει σημαντική μείωση κατά 33,64%.	Παρόλα αυτά, το ποσοστό ανεργίας παραμένει υψηλό 16,8%

Τοπικοί Φορείς	
<p>Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο και οι πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν πρόσφατα (Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ ΔΠΘ και ΣΕΒ για τη διασύνδεση έρευνας, εκπαίδευσης & επιχειρηματικότητας καθώς και η δημιουργία θερμοκοιτίδας)</p>	
<p>Το Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ – Παράρτημα Ξάνθης</p>	
<p>Το Εθνολογικό Μουσείο που με δράσεις του προσπαθεί την ενεργοποίηση της κοινωνίας για τα θέματα προστασίας και ανάδειξης του πολιτιστικού αποθέματος</p>	
<p>Πολλοί αναπτυξιακοί φορείς και φορείς για την επιχειρηματικότητα</p>	<p>Έλλειψη συνεργασιών μεταξύ των τοπικών φορέων</p>
	<p>Σύμφωνα με την Έκθεση της Διακομματικής Επιτροπής για την Βουλή: «Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και άλλοι τοπικοί και δημόσιοι φορείς δεν διαθέτουν όλα τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να εκπονήσουν μελέτες, έργα και πολιτικές μεγάλης κλίμακας που θα αλλάξουν την εικόνα της περιοχής. Το ζητούμενο, λοιπόν, δεν είναι μόνο η αύξηση των διαθέσιμων πόρων για την περιοχή αλλά και η αύξηση της συλλογικής αναλυτικής ικανότητας των φορέων αυτών καθώς και του μηχανισμού υλοποίησης των έργων</p>
Ευκαιρίες (Opportunities)	Απειλές (Threats)
<p>Το νέο περιβάλλον που διαμορφώνεται στην παγκόσμια πολιτική και οικονομική σκηνή η Θράκη θα πάψει να βρίσκεται στο περιθώριο.</p> <p>Η υλοποίηση μιας σειράς έργων όπως ο αγωγός TAP, οι διασυνδετήριες αγωγοί Ελλάδας-Βουλγαρίας (IGB) καθώς & η πλωτή μονάδα αερίου στην Αλεξανδρούπολη, αναβαθμίζουν γεωπολιτικά την Περιφέρεια, καθιστώντας την ενεργειακό πέρασμα προς τα Βαλκάνια & την Ευρώπη.</p> <p>Ο σιδηροδρομικός άξονας Θεσσαλονίκη - Καβάλα- Αλεξανδρούπολη, η ηλεκτροκίνηση του σιδηροδρομικού τμήματος Αλεξανδρούπολη-Ορμένιο, και η ένταξη του λιμένα Αλεξανδρούπολης στον υπό επικαιροποίηση Κανονισμό της Ε.Ε. για τα Διευρωπαϊκά Μεταφορικά Δίκτυα θα συμβάλουν στην περιφερειακή παραγωγική δυναμική και εξωστρέφεια.</p>	<p>Η Ενεργειακή κρίση στην Ευρώπη.</p> <p>Ο πόλεμος στην Ουκρανία.</p> <p>Οι τεταμένες σχέσεις με την Τουρκία. - Η μείωση της τουριστικής κίνησης από την Τουρκία.</p> <p>Ενδεχόμενη Πανδημία</p> <p>Η Κλιματική Αλλαγή</p> <p>Η φυγή ατόμων με υψηλή μόρφωση και εξειδίκευση</p> <p>Η συνέχιση της πληθυσμιακής αποδυνάμωσης των αγροτικών περιοχών</p>

<p>Η αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου όσο και η δημιουργία υποδομών ανεφοδιασμού στο αεροδρόμιο «Δημόκριτος», σε συνδυασμό με την ανάπτυξη του λιμανιού της Αλεξανδρούπολης, είναι έργα που θα δώσουν ώθηση στην εμπορική και τουριστική ανάπτυξη του Έβρου και της Θράκης”.</p> <p>Το νέο ΕΣΠΑ θα συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής.</p> <p>Αξιοποίηση του ευρύτερου εξωτερικού γεωγραφικού περιβάλλοντος (διασυνοριακή περιοχή, Μεσόγειος, αναδυόμενες αγορές Μαύρης Θάλασσας)</p>	
---	--

Ανάλυση SWOT για την Επιχειρηματικότητα στην Περιοχή του Έργου

Δυνατά Σημεία (Strengths)	Αδύνατα Σημεία (Weaknesses)
Γενικά	
	<p>Ο Ευρωπαϊκός Περιφερειακός Δείκτης Ανταγωνιστικότητας του 2019, τοποθετεί την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στην 265η θέση μεταξύ των 268 περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης, υστερώντας του ευρωπαϊκού μ.ο. σε κάθε παράμετρο που συνεκτιμά ο δείκτης: τις κύριες οικονομικές συνθήκες, την αποτελεσματικότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την καινοτομία</p>
	<p>Αναφορικά με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) και την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης αντιπροσωπεύει μικρό ποσοστό, το 3,81% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.</p>
<p>Την περίοδο 2014-2019, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας & Θράκης σημείωσε αύξηση</p>	<p>Ωστόσο, η αύξηση αυτή είναι μικρότερη από αυτήν της χώρας</p>
	<p>Η Περιφέρεια ΑΜΘ, το 2019, έχει κατά κεφαλήν ΑΕΠ € 11.639. Βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο εισοδήματος της χώρας, καταλαμβάνοντας την τελευταία θέση.</p> <p>Στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες της υπό μελέτη περιοχής, η Π.Ε. Έβρου εμφανίζει σχετικά καλύτερη εικόνα με κατά κεφαλήν ΑΕΠ το 2019 €12.342. Την χειρότερη εικόνα εμφανίζει η Π.Ε. Ξάνθης με € 9.803.</p>
Πρωτογενής Τομέας	
<p>Αγροτική παράδοση Ιδιαίτερα τοπικά προϊόντα υψηλής αξίας στον πρωτογενή τομέα</p>	<p>Λίγα τοπικά προϊόντα με γεωγραφική ένδειξη ΠΟΠ/ΠΓΕ</p>
<p>Ο αγροτικός τομέας στην Θράκη συμβάλλει κατά περίπου 8% στο εθνικό γεωργικό Α.Ε.Π. και καλύπτει περίπου το 30% των συνολικών εξαγωγών της περιοχής</p>	<p>Μικρό και πολυτεμαχισμένο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων που επιβαρύνει δυσανάλογα το κόστος παραγωγής και καθιστά μη ανταγωνιστικές τις επιχειρήσεις του</p>

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas)

	πρωτογενή τομέα
	Από την συνολική καλλιεργούμενη έκταση στη Θράκη μόνο το 60% είναι αρδευομένη
	Η απασχόληση στις επιχειρήσεις του πρωτογενή τομέα παρουσιάζει μείωση κατά την περίοδο 2014-2019, με μεγαλύτερη μείωση στην Π.Ε. Ροδόπης
	Οι απασχολούμενοι στον αγροτικό τομέα με ηλικία κάτω των 45 ετών είναι πολύ λίγοι
<p>Η Θράκη διαθέτει σημαντικές ποσότητες παραγωγής αγελαδινού γάλακτος, της τάξης του 14% της συνολικής παραγωγής της Ελλάδας, ενώ στο αιγοπρόβειο το 3,2% της συνολικής εθνικής παραγωγής.</p> <p>Είναι επίσης σημαντικό ότι στην περιοχή δραστηριοποιούνται μονάδες μεταποίησης προϊόντων κτηνοτροφίας (γαλακτοβιομηχανίες, εταιρείες αλλαντικών και κρέατος).</p>	
Στον πρωτογενή τομέα, παρατηρείται αύξηση των επενδύσεων την περίοδο 2014 – 2019 (κατά 22% περίπου)	Ωστόσο, η αύξηση αυτή είναι μικρότερη από την αντίστοιχη σε επίπεδο χώρας (όπου παρατηρείται αύξηση κατά 55%)
Δευτερογενής Τομέας	
Στον κλάδο της μεταποίησης η συμμετοχή του στη διαμόρφωση της συνολικής ΑΠΑ της Περιφέρειας ΑΜΘ ανήλθε το 2019 (προσωρινά στοιχεία) σε 10,89%, δηλαδή ελαφρά υψηλότερα από τον εθνικό μέσο όρο (9,22%)	
Στον δευτερογενή τομέα (εκτός του τομέα των κατασκευών) στην ΑΜΘ παρατηρείται αύξηση (+32,49%) των επενδύσεων την περίοδο 2014 – 2019, μεγαλύτερη από την αντίστοιχη σε επίπεδο χώρας (όπου παρατηρείται αύξηση κατά 24%).	Ωστόσο, σύμφωνα με δημοσίευμα του ΣΕΒ «Στην Αν. Μακεδονία και Θράκη σημειώνεται περιορισμένη επενδυτική κινητοποίηση, με λίγες επιχειρήσεις να υλοποιούν μεγάλες επενδύσεις, και χαμηλό ποσοστό δαπανών για τη διεύρυνση της παραγωγής. Το 2018 το 48,3% των επιχειρήσεων δήλωσε μηδενικές δαπάνες για επενδύσεις, ενώ μόλις το 11,2% των επιχειρηματικών δαπανών προορίζεται για τη διεύρυνση της παραγωγικής δυναμικότητάς τους και την παραγωγή νέων προϊόντων»
Σημαντικό ποσοστό, 31,02% του τομέα μεταποίησης στην ΑΜΘ καταλαμβάνει ο τομέας της μεταποίησης τροφίμων. Περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις μεταποίησης τροφίμων της ΑΜΘ δραστηριοποιούνται στην Θράκη. Ύπαρξη συγκέντρωσης σε κλάδους με συγκριτικά	Μη αξιοποίηση των ιδιαίτερων τοπικών προϊόντων (Υπάρχει η δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης του Δευτερογενή τομέα μέσα από την ίδρυση και λειτουργία μεταποιητικών επιχειρήσεων τοπικών προϊόντων)

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas)

πλεονεκτήματα λόγω μοναδικότητας ή/και άριστης ποιότητας πρώτων υλών.	
Υπαρξη αρκετών μεμονωμένων επιχειρήσεων με άριστες επιδόσεις σε αναδυόμενους κλάδους. Διακεκριμένες μεταποιητικές επιχειρήσεις της Θράκης: στον Αγροδιατροφικό Τομέα, αλλά και σε άλλους τομείς	Στην πλειονότητα, μικρό σχετικά μέγεθος, οικογενειακού χαρακτήρα επιχειρήσεις με οργανωτική δομή που δεν εξασφαλίζει στιβαρότητα στην στρατηγική αντιμετώπιση των προκλήσεων. Η συγκεκριμένη αδυναμία επιτείνεται από την έλλειψη σχηματισμών επιχειρηματικών clusters
	Η απασχόληση στις επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα παρουσιάζει μείωση και αυτή με μεγαλύτερη μείωση στην ΠΕ Έβρου
Σημαντικές Καλές Πρακτικές Επιχειρήσεων στον Αγροδιατροφικό Τομέα με συμβολαιακή γεωργία και συμβολαιακή κτηνοτροφία	Μη αξιοποίηση αυτών των πρακτικών από πολλές επιχειρήσεις
Δυνατότητα προσέγγισης αγορών λόγω της γεωγραφικής θέσης της Θράκης	Πρόβλημα εξωστρέφειας Σύμφωνα με δημοσίευμα του ΣΕΒ, διαχρονικά μόνο το 5,6% των εξαγωγών της χώρας προέρχεται από την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης, παρά την κομβική γεωγραφική της θέση. Ενδεικτικά, το μερίδιο της Θράκης στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών ανήλθε το 2018 σε μόλις 1,1%. Οι εξαγωγικές επιδόσεις των περιφερειακών ενοτήτων δεν είναι ομοιογενείς και υπάρχουν χαρακτηριστικές ενδοπεριφερειακές διαφορές. Ενδεικτικά, η Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης με εξαγωγές 200,7 εκατ. ευρώ είχε το 2018 κατά 82,3% περισσότερες εξαγωγές από την Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης και κατά 159,6% περισσότερες εξαγωγές από την Περιφερειακή Ενότητα Έβρου.
	Λίγες υπηρεσίες ΤΠΕ από επιχειρήσεις
Τριτογενής Τομέας	
	Στην ΑΜΘ στον τομέα του εμπορίου, των μεταφορών και του τουρισμού παρατηρείται μείωση (-4%) των επενδύσεων την περίοδο 2014 – 2019, ενώ την αντίστοιχη σε επίπεδο χώρας παρατηρείται αύξηση κατά 29%.
	Οι 6 στις 10 επιχειρήσεις της Θράκης εμφανίζουν μείωση οικονομικών αποτελεσμάτων το 2018, όπως αναφέρει η Ετήσια Έκθεση Οικονομικού Περιβάλλοντος Θράκης, της Ομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας Θράκης (57,70%). Στην επιμέρους γεωγραφική κατανομή, η οικονομία της Ξάνθης είναι εκείνη που πλήττεται περισσότερο με 8 στις 10 επιχειρήσεις να εμφανίζουν απώλειες, κατά περίπτωση σοβαρές, στους ετήσιους τζίρους του 2018, ενώ στην

	Αλεξανδρούπολη και στην Κομοτηνή το ποσοστό των επιχειρήσεων που κατέγραψαν αρνητικές επιδόσεις ανέρχεται στο 40,61% και 51,40% αντίστοιχα.
Στον τομέα του τουρισμού παρατηρείται ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού	Ωστόσο, σύμφωνα με το ΙΝΣΕΤΕ, η Θράκη αποτελεί μη τουριστικά ανεπτυγμένο προορισμό με δυνατότητα περαιτέρω τουριστικής ανάπτυξης εστιάζοντας στις εναλλακτικές και θεματικές μορφές τουρισμού
Προσέλκυση τουριστών από τα Βαλκάνια και την Τουρκία (γεωγραφική εγγύτητα)	Ωστόσο, σύμφωνα με το ΙΝΣΕΤΕ, στην Θράκη παρατηρείται εικόνα κόπωσης της τουριστικής κατανάλωσης προϊόντων και premium υπηρεσιών. Μία εικόνα η οποία επιδεινώθηκε περαιτέρω από τη μείωση της αγοραστικής δύναμης και κατ'επέκταση της διαθέσιμης τουριστικής δαπάνης των ποιοτικών ξένων επισκεπτών της περιοχής και την μείωση των τουριστικών ροών από Τουρκία
Ανθρώπινο Δυναμικό	
Πολύ θετικό το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ ΔΠΘ και ΣΕΒ που υπογράφηκε τον Φεβρ. 2022, που περιλαμβάνει και: «Αναβάθμιση δεξιοτήτων» , μέσα από προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και ειδικά στις ψηφιακές και ήπιες δεξιότητες που απαιτούνται στην αγορά εργασίας	Χαμηλό μέσο μορφωτικό επίπεδο και επίπεδο εξειδίκευσης
	Φυγή εξειδικευμένου και έμπειρου στελεχιακού δυναμικού
Πολύ θετικό το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ ΔΠΘ και ΣΕΒ που υπογράφηκε τον Φεβρ. 2022, που περιλαμβάνει και: «Διασύνδεση με τη Βιομηχανία» «Διασύνδεση με την έρευνα» «Διασύνδεση και δικτύωση με την αγορά εργασίας-Ανταλλαγή Τεχνογνωσίας»	Ελλιπής διασύνδεση στην αγορά εργασίας μεταξύ πιθανών εργοδοτών και εργαζομένων
Έρευνα – Τεχνολογία – Καινοτομία - Συνεργασία	
Η ύπαρξη και ανάπτυξη του ΔΠΘ	
	Μικρό ενδιαφέρον για καινοτομία. Σύμφωνα με δημοσίευση του ΣΕΒ, λιγότερες από το 25% των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης έχουν εισαγάγει καινοτομίες που αφορούν την παραγωγή, ενώ το 50% δεν συνεργάζεται με πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΠΑΝΕΚ και σύμφωνα και με τις Ετήσιες εκθέσεις

	<p>υλοποίησης για την ΑΜΘ, ένα πολύ μικρό ποσοστό των επιχειρήσεων της Θράκης, μικρότερο του 4% συμμετείχε ή εκδήλωσε ενδιαφέρον να συμμετάσχει σε προγράμματα εκσυγχρονισμού, καινοτομίας, εξωστρέφειας κλπ.</p>
	<p>Η ΠΑΜΘ εντάσσεται στην κατηγορία των Περιφερειών με υψηλή παραγωγική δυνατότητα αλλά χαμηλό επίπεδο καινοτομίας και βρίσκεται στην 7η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της χώρας και στο 25% των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις χαμηλότερες επιδόσεις καινοτομίας</p> <p>Στον δείκτη καινοτομίας (Eurostat 2021) των 13 Περιφερειών της Ελλάδας, η ΠΑΜΘ βρίσκεται στην 11^η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών</p>
	<p>Λίγες <i>Start-Ups</i>.</p> <p>Σύμφωνα με τον ιστότοπο Elevate Greece, ο αριθμός των εγγεγραμμένων <i>Start-Ups</i> επιχειρήσεων από την Ανατολική Μακεδονία Θράκη είναι πολύ μικρός, μόνο 6 επιχειρήσεις σε σύνολο εγγεγραμμένων 666 σε όλη την Ελλάδα (δηλ. ποσοστό 0,90%).</p>
<p>Πολύ θετικό είναι το γεγονός της δημιουργίας πρόσφατα, πανεπιστημιακής (του ΔΠΘ) θερμοκοιτίδας επιχειρήσεων στη Θράκη - THINC (Thrace Incubator)</p>	<p>Ωστόσο, μέχρι σήμερα, έλλειψη συστηματικότητας στη διαδικασία μεταφοράς τεχνολογίας από τους δημόσιους ερευνητικούς ή ακαδημαϊκούς οργανισμούς προς τις επιχειρήσεις.</p>
<p>Η ύπαρξη του Ερευνητικού Κέντρου ΑΘΗΝΑ – Παράρτημα Ξάνθης</p> <p>Στις δραστηριότητές του, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Προσφορά εξειδικευμένων συμβουλευτικών και τεχνολογικών υπηρεσιών σε ενδιαφερόμενους επιστημονικούς και παραγωγικούς φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. ➤ Συμμετοχή – συνεργασία με Περιφέρεια Α.Μ.Θ. σε θέματα έρευνας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. 	<p>Παρόλα αυτά είναι περιορισμένοι οι φορείς υποστήριξης της καινοτομίας και της ανταλλαγής γνώσης.</p>
<p>Ευκαιρίες (Opportunities)</p>	<p>Απειλές (Threats)</p>
<p>Ο σιδηροδρομικός άξονας Θεσσαλονίκη – Καβάλα - Αλεξανδρούπολη, η ηλεκτροκίνηση του σιδηροδρομικού τμήματος Αλεξανδρούπολη-Ορμένιο, και η ένταξη του λιμένα Αλεξανδρούπολης στον υπό επικαιροποίηση Κανονισμό της Ε.Ε. για τα Διευρωπαϊκά Μεταφορικά Δίκτυα θα συμβάλουν στην περιφερειακή παραγωγική δυναμική και</p>	<p>Ο πόλεμος στην Ουκρανία.</p> <p>Η Ενεργειακή κρίση στην Ευρώπη –Το ασταθές οικονομικό περιβάλλον λόγω της ενεργειακής κρίσης – Η παγκόσμια αύξηση των τιμών των τροφίμων, των αγροτικών εφοδίων και των καυσίμων – Το υψηλό κόστος</p>

<p>εξωστρέφεια.</p> <p><i>Η αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου όσο και η δημιουργία υποδομών ανεφοδιασμού στο αεροδρόμιο «Δημόκριτος», σε συνδυασμό με την ανάπτυξη του λιμανιού της Αλεξανδρούπολης, είναι έργα που θα δώσουν ώθηση στην εμπορική και τουριστική ανάπτυξη του Έβρου και της Θράκης”.</i></p> <p>Το νέο ΕΣΠΑ θα συμβάλει στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας περιοχής, στην προώθηση της καινοτομίας, της συνεργασίας επιχειρήσεων μεταξύ τους καθώς και με ερευνητικούς φορείς, στην ανάπτυξη του τουρισμού.</p> <p>Το νέο ΕΣΠΑ θα συμβάλει στην αξιοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης για απόκτηση τεχνικών ικανοτήτων, αναβάθμιση τεχνονγνωσίας,</p> <p>Η Θερμοκοιτίδα επιχειρήσεων - THINC (Thrace Incubator) του ΔΠΘ θα συμβάλει στα παρακάτω:</p> <p>Εφαρμογή καινοτομίας στον τομέα της Αγροδιατροφής. Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών. Εξοικονόμηση Ενέργειας - Εφαρμογές ολοκληρωμένων συστημάτων μείωσης του ενεργειακού αποτυπώματος επιχειρήσεων και αστικών εγκαταστάσεων. Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη. Μεταφορές - Logistics. Υλικά - κατασκευές. Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές βιομηχανίες.</p> <p>Η δημιουργία Ερευνητικού Κέντρου Αριστείας του ΔΠΘ στην Ξάνθη αποτελεί επίσης σημαντική ευκαιρία για την επιχειρηματικότητα στην περιοχή.</p> <p>Η ψηφιακή μετάβαση με τη διεύρυνση του δικτύου οπτικών ινών και δυνατοτήτων 5G θα δώσει ώθηση στις ψηφιακές υπηρεσίες</p> <p>Ο αναπτυξιακός νόμος που πρόσφατα ψηφίστηκε, αποτελεί ευκαιρία για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. (Σύμφωνα με τον νόμο, όσες μεσαίες επιχειρήσεις επενδύουν στους τρεις νομούς της Θράκης θα ενισχύονται όχι μόνο έμμεσα, με φοροαπαλλαγές, αλλά και άμεσα, με επιδότηση. Και τα επενδυτικά σχέδια για την ίδια περιοχή θα βαθμολογούνται με ένα πρόσθετο 10%, ώστε να εντάσσονται ομαλότερα στις ευνοϊκές διατάξεις του αναπτυξιακού</p>	<p>Επενδύσεων</p> <p>Ενδεχόμενη Πανδημία</p> <p>Η Κλιματική Αλλαγή</p> <p>Η φυγή ατόμων με υψηλή μόρφωση και εξειδίκευση</p> <p>Η συνέχιση της πληθυσμιακής αποδυνάμωσης των αγροτικών περιοχών</p> <p>Οι τεταμένες σχέσεις με την Τουρκία. Η συνέχιση και περαιτέρω μείωση της τουριστικής κίνησης από την Τουρκία.</p>
--	--

<p>νομοθετήματος). Επίσης δημιουργήθηκε η πλατφόρμα myBusinessSupport, μέσω της οποίας επιδοτείται κατά 12% το μισθολογικό κόστος στις παραμεθόριες περιοχές.</p> <p>Η «Πράσινη Συμφωνία» (Green Deal) της ΕΕ, η στρατηγική της ΕΕ "Από το χωράφι στο πιάτο", δημιουργούν ευνοϊκές προϋποθέσεις για κάποιους κλάδους</p> <p>Στον αγροτικό τομέα, ευκαιρία αποτελεί, η υψηλή βαρύτητα στην προσέλκυση των νέων γεωργών μέσω της νέας ΚΓΠ</p> <p>Επίσης η προώθηση της χρήσης τεχνολογικών πρακτικών έξυπνης καλλιέργειας</p> <p>Στο μέτωπο των υποδομών, προχωρά το σχέδιο για την άρδευση της κοιλάδας της Ξάνθης από τα νερά του Νέστου. Έργο που κατασκευάζεται με ΣΔΙΤ και με την ολοκλήρωσή του θα αρδεύει 250.000 στρέμματα και θα αφορά 20.000 αγρότες</p>	
---	--

Παραρτήματα

Πίνακας 1

ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ 2014-2019 ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (ΠΕ)	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	2014		2019		Εξέλιξη 2014-2019	
		ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	10	1.965	7	2.165	-30,00	10,18
	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	713	369.705	584	337.853	-18,09	-8,62
	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	79	4.549	104	7.702	31,65	69,32
	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	49	14.171	43	11.929		
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	914	43.769	585	34.914	-36,00	-15,82
		1.765	434.159	1.323	39	-25,04	-9,12

ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ 2014-2019 ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (ΠΕ)	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	2014		2019		Εξέλιξη 2014-2019	
		ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
					4.563		
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	4	75	x	x		
	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	552	369.067	493	66.992	-10,69	-0,56
	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	60	5.790	71	7.647	18,33	32,07
	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	15	8.264	13	7.959	-13,33	-3,69
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	568	42.644	361	2.1394	-36,44	-49,83
		1.199	425.840	938	403.991	-21,77	-5,13
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	x	x				
	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	560	266.371	475	2	-15,18	-1,71

ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ 2014-2019 ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (ΠΕ)	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	2014		2019		Εξέλιξη 2014-2019	
		ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
					61.818		
	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	70	5.148	91	6.116	30,00	18,81
	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	x	x	25	1.5716		
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	427	31.194	307	3.1672	-28,10	1,53
		1.057	302.713	898	315.322	-15,04	4,17

Πηγή: ΕΛΤΑΤ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΤΟΣ 2014 – ΕΤΟΣ 2019

Πίνακας 2.1

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - 2019 - ΠΕ ΕΒΡΟΥ				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
10	Βιομηχανία τροφίμων	202	212.849	1.627
11	Ποτοποιία	24	19.183	168
12	Παραγωγή προϊόντων καπνού	4	65	4
13	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	21	1.983	48
14	Κατασκευή ειδών ένδυσης	11	342	17
16	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	23	33.088	297
17	Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	5	2.916	35
18	Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	17	591	25

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - 2019 - ΠΕ ΕΒΡΟΥ				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	10	20.870	41
22	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	13	8.654	77
23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	44	5.299	115
24	Παραγωγή βασικών μετάλλων	x	x	x
25	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	66	4.029	120
26	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	7	3.874	80
27	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	9	290	13
28	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.	17	3.089	52

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - 2019 - ΠΕ ΕΒΡΟΥ				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
29	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων	x	x	x
30	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	x	x	x
31	Κατασκευή επίπλων	34	2.020	66
32	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	22	3.547	65
33	Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού	49	2.294	77

Πίνακας 2.2

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 2019 - ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
10	Βιομηχανία τροφίμων	168	45.140	914
11	Ποτοποιία	8	1.005	15
12	Παραγωγή προϊόντων καπνού	4	81.315	449
13	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	9	103.511	568
14	Κατασκευή ειδών ένδυσης	18	7.336	97
16	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	23	6.920	117
17	Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	7	1.925	25
18	Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	9	483	17

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 2019 - ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	10	4.767	58
22	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	4	22.199	85
23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	35	40.554	299
24	Παραγωγή βασικών μετάλλων	3	71	2
25	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	64	19.779	283
26	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	3	35	4
27	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	13	3.853	66
28	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.	24	2.249	46

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 2019 - ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
29	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων	7	1.245	22
30	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	x	x	x
31	Κατασκευή επίπλων	34	22.292	276
32	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	15	248	20
33	Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού	31	1.990	59

Πίνακας 2.3

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 2019 - ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
10	Βιομηχανία τροφίμων	130	42.028	727
11	Ποτοποιία	8	37.118	210
12		0	0	0
13	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	x	x	x
14	Κατασκευή ειδών ένδυσης	9	8.331	88
16	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα· κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	21	644	38
17	Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	x	x	x
18	Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	12	5.818	77
20	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	x	x	x
22	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	x	x	x
23	Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	27	3.926	66
24	Παραγωγή βασικών μετάλλων	3	62	6

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ 2019 - ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
25	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	86	14.563	222
26	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	4	519	9
27	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	x	x	x
28	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.	10	6.009	41
29	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων	10	447	20
30	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	0	0	0
31	Κατασκευή επίπλων	x	x	x
32	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	x	x	x
33	Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού	70	3.342	112

Πίνακας 3.1

ΠΕ ΕΒΡΟΥ - Τριτογενής Τομέας - 2019				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Rev2	Περιγραφή			
Z	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	2.445	673.832	5.734
H	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	477	50.929	956
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	1.209	71.186	4.777
I	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	84	4.785	193
K	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	118	2.875	177
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	43	1.639	79
M	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1.105	32.130	1.575
N	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	105	9.114	434
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	9	760	1.198
O	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	233	6.673	3.281

ΠΕ ΕΒΡΟΥ - Τριτογενής Τομέας - 2019				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Rev2	Περιγραφή			
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	542	19.845	2.892
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	169	5.334	580
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	479	6.929	995
Ω	Αγνωστη Δραστηριότητα	109	41	249
	ΣΥΝΟΛΟ	7.127	886.072	

Πίνακας 3.2

ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ - Τριτογενής Τομέας - 2019				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Rev2	Περιγραφή			
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	2.003	415.144	4.586
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	290	22.129	480
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	687	44.738	3.410
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	90	114.710	1.317
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	86	7.318	139
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	41	6.055	91
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	860	23.716	1.260
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	93	10.080	569
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	7	876	680
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	203	5.711	2.975

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ - Τριτογενής Τομέας - 2019				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Rev2	Περιγραφή			
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	357	15.856	1.546
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	98	7.708	379
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	323	5.643	670
Ω	Αγνωστη Δραστηριότητα			
	ΣΥΝΟΛΟ	5.138	679.682	

Πίνακας 3.3

ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ - Τριτογενής Τομέας - 2019				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟ- ΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Rev2	Περιγραφή			
Z	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	1.922	409.393	3.971
H	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	228	15.648	340
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	733	42.227	3.502
I	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	70	4.312	99
K	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70	1.844	99
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	25	1.220	67
M	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	881	21.214	1.251
N	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	89	13.341	232

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ - Τριτογενής Τομέας - 2019				
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΑΠΑΣΧΟ- ΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Rev2	Περιγραφή			
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	10	1.354	2.391
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	195	5.054	2.660
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	367	12.409	1.264
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	78	3.805	343
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	307	4.349	574
Ω	Αγνωστη Δραστηριότητα	70	76	126
	ΣΥΝΟΛΟ	5.045	536.245	

Πίνακας 3.4

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ 2014-2019 ανά ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							
		2014		2019		Εξέλιξη % 2014-2019	
	Περιγραφή	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
ΠΕΪΒΡΟΥ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	2.418	492.230	2.445	673.832	1,12	36,89
	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	549	40.934	477	50.929	-13,11	24,42
	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	883	31.793	1.209	71.186	36,92	123,91
	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	71	2.214	84	4.785	18,31	116,13
	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	139	4.705	118	2.875	-15,11	-38,89
	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	13	461	43	1.639	230,77	255,50
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	908	25.722	1.105	32.130	21,70	24,91
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	116	10.298	105	9.114	-9,48	-11,50
ΠΕΪΒΡΟΥ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	11	3.178	9	760	-18,18	-76,08

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ 2014-2019 ανά ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							
		2014		2019		Εξέλιξη % 2014-2019	
	Περιγραφή	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	231	4.141	233	6.673	0,87	61,14
	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	320	38.452	542	19.845	69,38	-48,39
	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	119	4.253	169	5.334	42,02	25,43
	ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	369	3.951	479	6.929	29,81	75,37
	ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	10	39	109	41	990,00	5,84
	ΣΥΝΟΛΟ	6.157	662.371	7.127	886.072	15,75	33,77
	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	2.373	392.783	2.003	415.144	-15,59	5,69
	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	295	23.878	290	22.129	-1,69	-7,32
	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	829	36.078	687	44.738	-17,13	24,00
	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	112	52.753	90	114.710	-19,64	117,45
	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	103	2.395	86	7.318	-16,50	205,56
	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	40	8.450	41	6.055	2,50	-28,35

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ 2014-2019 ανά ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							
		2014		2019		Εξέλιξη % 2014-2019	
	Περιγραφή	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1.003	21.835	860	23.716	-14,26	8,61
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	115	8.119	93	10.080	-19,13	24,15
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	6	5.973	7	876	16,67	-85,33
	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	217	18.425	203	5.711	-6,45	-69,01
	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	330	14.151	357	15.856	8,18	12,05
	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	96	5.733	98	7.708	2,08	34,44
	ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	315	7.676	323	5.643	2,54	-26,49
	ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	4	48			-100,00	-100,00
	ΣΥΝΟΛΟ	5.838	598.297	5.138	679.682	-11,99	13,60
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	2.284	422.831	1.922	409.393	-15,85	-3,18
	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	249	19.075	228	15.648	-8,43	-17,97

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ 2014-2019 ανά ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							
		2014		2019		Εξέλιξη % 2014-2019	
	Περιγραφή	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	889	44.065	733	42.227	-17,55	-4,17
	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	71	2.366	70	4.312	-1,41	82,24
	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70	2.022	70	1.844	0,00	-8,78
	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	37	795	25	1.220	-32,43	53,41
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	994	19.655	881	21.214	-11,37	7,93
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	96	7.414	89	13.341	-7,29	79,95
	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	10	583	10	1.354	0,00	132,28
	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	223	6.035	195	5.054	-12,56	-16,26
	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	343	12.947	367	12.409	7,00	-4,16
	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	83	3.227	78	3.805	-6,02	17,90
	ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	278	3.601	307	4.349	10,43	20,76

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ 2014-2019 ανά ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							
		2014		2019		Εξέλιξη % 2014-2019	
Περιγραφή		ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)	ΑΡ. ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες €)
ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ				70	76		
ΣΥΝΟΛΟ		5.627	544.616	5.045	536.245	-10,34	-1,54

Πίνακας 3.5

ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ 2019 ΠΕ ΕΒΡΟΥ					
	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΧΟΝΔΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΧΟΝΔΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
	Περιγραφή				
ΠΕ ΈΒΡΟΥ	Χονδρικό εμπόριο έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης				
	Χονδρικό εμπόριο ακατέργαστων γεωργικών πρώτων υλών και ζώντων ζώων	48	78.585	12,47	23,38
	Χονδρικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού	88	96.566	22,86	28,72
	Χονδρικό εμπόριο ειδών οικιακής χρήσης	81	57.715	21,04	17,17
	Χονδρικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων	8	846	2,08	0,25
	Χονδρικό εμπόριο άλλων μηχανημάτων, εξοπλισμού και προμηθειών	51	66.904	13,25	19,90
	Άλλο ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο	109	35.571	28,31	10,58
	Μη ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο				
	ΣΥΝΟΛΟ	385	336.188	100,00	100
ΠΕ ΈΒΡΟΥ	ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
	Περιγραφή				

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Λιανικό εμπόριο σε μη ειδικευμένα καταστήματα	252	63.760	14,46	21,19
Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού σε ειδικευμένα καταστήματα	313	34.355	17,96	11,42
Λιανικό εμπόριο καυσίμων κίνησης σε ειδικευμένα καταστήματα	87	76.055	4,99	25,28
Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων σε ειδικευμένα καταστήματα	31	5.843	1,78	1,94
Λιανικό εμπόριο άλλου οικιακού εξοπλισμού σε ειδικευμένα καταστήματα	250	24.536	14,34	8,16
Λιανικό εμπόριο επιμορφωτικών ειδών και ειδών ψυχαγωγίας σε ειδικευμένα καταστήματα	69	10.138	3,96	3,37
Λιανικό εμπόριο άλλων ειδών σε ειδικευμένα καταστήματα	554	80.464	31,78	26,75
Λιανικό εμπόριο σε υπαίθριους πάγκους και αγορές	130	1.758	7,46	0,58
Λιανικό εμπόριο εκτός καταστημάτων, υπαίθριων πάγκων ή αγορών	57	3.925	3,27	1,30
ΣΥΝΟΛΟ	1.743	300.833	100,00	100,00

Πίνακας 3.6

ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ 2019 ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ					
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΩΝ ΕΟΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΧΟΝΔΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΧΟΝΔΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
	Περιγραφή				
	Χονδρικό εμπόριο έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης	17	1.399	6,12	1,04
	Χονδρικό εμπόριο ακατέργαστων γεωργικών πρώτων υλών και ζώντων ζώων	27	11.262	9,71	8,34
	Χονδρικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού	67	55.920	24,10	41,41
	Χονδρικό εμπόριο ειδών οικιακής χρήσης	55	27.234	19,78	20,17
	Χονδρικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων	8	947	2,88	0,70
	Χονδρικό εμπόριο άλλων μηχανημάτων, εξοπλισμού και προμηθειών	34	8.517	12,23	6,31
	Άλλο ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο	70	29.746	25,18	22,03
	Μη ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο				
	ΣΥΝΟΛΟ	278	135.023	100,00	100,00
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΟΥ

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Περιγραφή	ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	(σε χιλιάδες ευρώ)	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
Λιανικό εμπόριο σε μη ειδικευμένα καταστήματα	325	84.657	21,19	32,39
Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού σε ειδικευμένα καταστήματα	228	32.454	14,86	12,42
Λιανικό εμπόριο καυσίμων κίνησης σε ειδικευμένα καταστήματα	42	60.047	2,74	22,97
Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων σε ειδικευμένα καταστήματα	26	5.238	1,69	2,00
Λιανικό εμπόριο άλλου οικιακού εξοπλισμού σε ειδικευμένα καταστήματα	219	18.312	14,28	7,01
Λιανικό εμπόριο επιμορφωτικών ειδών και ειδών ψυχαγωγίας σε ειδικευμένα καταστήματα	39	4.091	2,54	1,57
Λιανικό εμπόριο άλλων ειδών σε ειδικευμένα καταστήματα	404	54.576	26,34	20,88
Λιανικό εμπόριο σε υπαίθριους πάγκους και αγορές	193	815	12,58	0,31
Λιανικό εμπόριο εκτός καταστημάτων, υπαίθριων πάγκων ή αγορών	58	1.188	3,78	0,45
ΣΥΝΟΛΟ	1.534	261.378	100,00	100,00

Πίνακας 3.7

ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ 2019 ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ							
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΧΟΝΔΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΧΟΝΔΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	
	Περιγραφή						
		Χονδρικό εμπόριο έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης		22	2.954	7,61	1,58
		Χονδρικό εμπόριο ακατέργαστων γεωργικών πρώτων υλών και ζώντων ζώων		24	7.009	8,30	3,76
		Χονδρικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού		75	116.882	25,95	62,67
		Χονδρικό εμπόριο ειδών οικιακής χρήσης		45	29.452	15,57	15,79
		Χονδρικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων					
		Χονδρικό εμπόριο άλλων μηχανημάτων, εξοπλισμού και προμηθειών		31	3.949	10,73	2,12
		Άλλο ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο		92	26.273	31,83	14,09
		Μη ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο					
	ΣΥΝΟΛΟ		289	186.518	100,00	100,00	
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ		ΑΡΙΘΜΟΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Περιγραφή	ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	(σε χιλιάδες ευρώ)	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
Λιανικό εμπόριο σε μη ειδικευμένα καταστήματα				
Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού σε ειδικευμένα καταστήματα	193	19.954	17,92	13,29
Λιανικό εμπόριο καυσίμων κίνησης σε ειδικευμένα καταστήματα	72	51.647	6,69	34,39
Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων σε ειδικευμένα καταστήματα	29	2.439	2,69	1,62
Λιανικό εμπόριο άλλου οικιακού εξοπλισμού σε ειδικευμένα καταστήματα	221	20.842	20,52	13,88
Λιανικό εμπόριο επιμορφωτικών ειδών και ειδών ψυχαγωγίας σε ειδικευμένα καταστήματα	51	3.074	4,74	2,05
Λιανικό εμπόριο άλλων ειδών σε ειδικευμένα καταστήματα	368	50.812	34,17	33,84
Λιανικό εμπόριο σε υπαίθριους πάγκους και αγορές	143	1.406	13,28	0,94
Λιανικό εμπόριο εκτός καταστημάτων, υπαίθριων πάγκων ή αγορών				
ΣΥΝΟΛΟ	1.077	150.174	100,00	100,00

Πίνακας 4

ΑΜΘ Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο-Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές							
	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Ενημέρωση και επικοινωνία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων
2014	99	10	14	101	16	426	11
2015	184	12	15	58	19	363	12
2016	107	15	17	67	23	346	11
2017	110	10	15	55	20	463	9
2018	109	10	20	46	19	331	9
2019	95	20	19	80	19	267	9
2014/2019	-4,8	97,0	32,6	-20,9	18,3	-37,4	-19,5
ΕΛΛΑΔΑ Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά γεωγραφική ζώνη, περιφέρεια και κλάδο-Σε εκατομμύρια ευρώ. Σε τρέχουσες τιμές							
	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Ενημέρωση και επικοινωνία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων
2014	3.095	1.090	674	2.273	902	6.360	417
2015	3.534	990	640	1.542	998	6.333	446
2016	3.719	1.229	704	1.474	873	5.778	382

Παραδοτέο 3.1.1: Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης (Mapping Areas) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

2017	3.877	1.335	632	1.340	944	7.539	320
2018	3.813	1.339	919	1.604	896	5.556	312
2019	3.987	1.315	937	1.815	954	4.430	293
2014/2019	28,82	20,67	39,06	-20,13	5,81	-30,35	-29,84